

ปัจจัยที่มีความสัมพันธ์ต่อการเป็นหนี้ค้างชำระของลูกค้าธนาคารเพื่อการเกษตรและ
สหกรณ์การเกษตร : กรณีศึกษาธนาคารเพื่อการเกษตรและสหกรณ์การเกษตร
สาขาคลองหอยโข่ง อ. คลองหอยโข่ง จ. สงขลา

**Factors Related to Non Performance Loans of Customers of the Bank for
Agriculture and Agricultural Cooperatives: A Case Study of Bank for
Agriculture and Agricultural Cooperatives, Khlong Hoikhong Branch,
Khlong Hoikhong District, Songkhla Province**

ว่าที่ ร.ต.สุรินทร์ ลอยลิป
Acting Sub Lt. Surin Loylib

สารนิพนธ์นี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญารัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต
สาขาวิชารัฐประศาสนศาสตร์
มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์

**A Minor Thesis Submitted in Partial Fulfillment of the Requirements
for the Degree of Master of Public Administration
Prince of Songkla University**

ชื่อสารนิพนธ์	ปัจจัยที่มีความสัมพันธ์ต่อการเป็นหนี้ค้างชำระของลูกค้ำธนาคารเพื่อการเกษตรและสหกรณ์การเกษตร: กรณีศึกษาลูกค้ำธนาคารเพื่อการเกษตรและสหกรณ์การเกษตร สาขาคลองหอยโข่ง อ. คลองหอยโข่ง จ. สงขลา
ผู้เขียน	ว่าที่ร้อยตรี สุรินทร์ ลอยลิบ
สาขาวิชา	รัฐประศาสนศาสตร์
ปีการศึกษา	2553

บทคัดย่อ

การศึกษานี้ มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาปัจจัยที่มีความสัมพันธ์ต่อการเป็นหนี้ค้างชำระของลูกค้ำธนาคารเพื่อการเกษตรและสหกรณ์การเกษตร สาขาคลองหอยโข่ง โดยเก็บรวบรวมข้อมูลจากลูกค้ำธนาคารเพื่อการเกษตรและสหกรณ์การเกษตร สาขาคลองหอยโข่ง จำนวน 200 ราย จำแนกเป็นกลุ่มลูกค้ำหนี้ปกติ 100 ราย และกลุ่มลูกค้ำหนี้ค้างชำระ (NPLs) 100 ราย วิเคราะห์ข้อมูลการใช้สถิติเชิงพรรณนาและทดสอบไคสแควร์ (χ^2) ผลการศึกษา พบว่า

ลูกค้ำส่วนใหญ่เป็นเพศชาย อายุเฉลี่ย 48.91 ปี มีสถานภาพ สมรสและอาศัยอยู่ด้วยกัน การศึกษาส่วนใหญ่น้อยกว่า 6 ปี มีสมาชิกในครัวเรือนเฉลี่ย 2.38 คน มีสมาชิกในครัวเรือนที่มีรายได้เฉลี่ย 2.38 คน และสมาชิกในครัวเรือนที่ไม่มีรายได้เฉลี่ย 1.40 คน การเป็นสมาชิกกลุ่มการเงินในชุมชนส่วนใหญ่เป็นสมาชิกกลุ่มออมทรัพย์หรือกองทุนหมู่บ้าน การเป็นสมาชิกกองทุนฟื้นฟูเกษตรกรส่วนใหญ่ไม่เป็นสมาชิกกองทุนฟื้นฟูเกษตรกร คือ ร้อยละ 96.5 ลูกค้ำส่วนใหญ่ประกอบอาชีพเกษตรกรกรรม มีการประกอบอาชีพนอกภาคเกษตรอยู่บางส่วน คือ อาชีพรับจ้างและค้าขาย มีการถือครองที่ดินส่วนใหญ่น้อยกว่า 5 ไร่ต่อครัวเรือน รายได้รวมของครัวเรือนเฉลี่ย 256,634 บาทต่อปี มีรายจ่ายรวมเฉลี่ย 87,227.50 บาท มีทรัพย์สินเฉลี่ย 457,180 บาทต่อครัวเรือน มีหนี้สินในระบบ ธ.ก.ส. เฉลี่ย 169,915 บาทต่อครัวเรือน มีหนี้นอกระบบ ธ.ก.ส. ส่วนใหญ่เป็นหนี้กลุ่มออมทรัพย์ คิดเป็นร้อยละ 24.6 และหนี้สินนอกระบบ เฉลี่ย 4,080 บาท โดยมีเงินออมเฉลี่ย 59,113.46 บาทต่อครัวเรือน ส่วนหลักประกันเงินกู้ส่วนใหญ่ใช้หลักประกันจำนอง อสังหาริมทรัพย์ในการกู้เงิน และเป็นที่ดินของตนเองและคู่สมรส

ปัจจัยที่มีความสัมพันธ์ต่อการเป็นหนี้ค้างชำระ (NPLs) ของลูกค้า ธ.ก.ส. สาขา
คลองหอยโข่ง พบว่า ปัจจัยทางเศรษฐกิจ ได้แก่ การถือครองที่ดิน รายได้ เงินออม หลักประกันเงินกู้
คือ หลักประกันบุคคลค่าประกัน 2 คน และหลักประกันรับรองรับผิดชอบอย่างลูกหนี้ร่วมกัน มีความสัมพันธ์
ต่อการเป็นหนี้ค้างชำระอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ 0.01 ในขณะที่ปัจจัยทางเศรษฐกิจ ได้แก่ หนี้สินรวม
มีความสัมพันธ์ต่อการเป็นหนี้ชำระของลูกค้า ธ.ก.ส. สาขาคลองหอยโข่ง อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ 0.05

Minor Thesis Title Factors Related to Non Performance Loans of Customers of Bank for Agriculture and Agricultural Cooperatives: A Case Study of Bank for Agriculture and Agricultural Cooperatives, Khlong Hoikhong Branch, Khlong Hoikhong District, Songkhla Province

Author Acting Sub Lt. Surin Loylib

Major Program Public Administration

Academic Year 2010

Abstract

This study aimed to explore the factors related to Non Performance Loans (NPLs) of the customers of Bank for Agriculture and Agricultural Cooperatives (BAAC) Khlong Hoikhong Branch. Research data were collected from 200 BAAC customers, divided into 100 regular customers and 100 NPLs customers. Obtained data were calculated using descriptive statistics and Chi-square test.

Results regarding the research subjects' personal factors revealed that most of the customers were males with an average age of 48.9 years. Their formal education was fewer than six years in schools. Most were married and living with their spouses. The family size was 2.38 persons. An average of 2.38 persons in the family was earning some incomes, while an average of 1.4 persons was not. Most of the research samples were members of either the Savings Fund Groups or the Moo Ban Fund Groups. However, 96.5 percent of the research samples were not the members of the Farmer's Reconstruction and Development Fund. Most were farmers; only a small proportion was in other careers such as hired persons and traders. Most of the research samples owned the land of a smaller size than 5 rai per family. Each family had an average annual income of 256,634 baht, an annual expense of 87,227 baht, an average asset of 457,180 baht and the average loans of the BAAC of 169,915 baht. Most of the other loans were the loans of the Savings Fund Groups (24.6 %) and they had the informal debt of 4,080 baht, while their average annual savings was 59,113.46 per family. Most of the loan security was chattel mortgage of the person's own land or that of the spouse.

Factors related to the NPLs of the BAAC customers at Khlong Hoikhong Branch were the financial factors. Results show that the factors of amount of land owning, incomes, savings, and loan guarantees of two-person loan guarantee and loan guarantee of joint debtors were found to significantly relate to their being NPLs debtors at a level of 0.01; while the financial factor of the total amount of debts was found to relate to their being NPLs debtors at a statistical level of 0.05.

กิตติกรรมประกาศ

การศึกษาในครั้งนี้สำเร็จไปได้ด้วยดี เนื่องจากได้รับความอนุเคราะห์ในการให้คำปรึกษาแนะนำจากอาจารย์ ดร.ชาติ ไตรจันทร์ อาจารย์ที่ปรึกษา ตั้งแต่เริ่มเขียนโครงร่างสารนิพนธ์ การวิเคราะห์ข้อมูล จนกระทั่งถึงการเขียนสารนิพนธ์ที่ถูกต้อง รวมถึง รองศาสตราจารย์ สุรเชษฐ์ ชีระมณี และ ผู้ช่วยศาสตราจารย์ สุพจน์ โกวิทยา กรรมการสอบ ที่ช่วยให้คำแนะนำ ตรวจสอบ แก้ไขรายละเอียดเพิ่มเติม เพื่อให้สารนิพนธ์ฉบับนี้สมบูรณ์ยิ่งขึ้น ผู้ศึกษาขอขอบพระคุณเป็นอย่างยิ่งมา ณ โอกาสนี้

ขอขอบคุณ เกษตรกรทุกท่าน ที่ให้ความร่วมมือในการตอบแบบสอบถาม ตลอดจนเจ้าหน้าที่ ธ.ก.ส. สาขาคลองหอยโข่ง จังหวัดสงขลา ผู้ร่วมงานทุกท่านที่ได้ให้การสนับสนุนข้อมูลที่เป็น ประโยชน์ในการศึกษา

คุณค่าของสารนิพนธ์ฉบับนี้ ผู้ศึกษาขอมอบให้แก่คุณแม่ภิรมณ์ ลอยลิบ ที่ให้โอกาสทางการศึกษาด้วยดีมาโดยตลอด และบุคคลที่สำคัญยิ่งที่เป็นกำลังใจมาตลอดระยะเวลาที่ทำการศึกษา จนกระทั่งงานวิจัยชิ้นนี้สำเร็จลุล่วงไปด้วยดี ก็คือ ภรรยาและบุตรสาวทั้ง 2 คน นอกจากนี้ผู้ศึกษาต้องขอขอบคุณ เพื่อนๆ พี่ๆ และน้องๆ ทุกคนที่ได้ให้ความช่วยเหลือผู้ศึกษาด้วยดีเสมอมา

ว่าที่ร้อยตรี สุรินทร์ ลอยลิบ

สารบัญ

	หน้า
บทคัดย่อ.....	(3)
Abstract.....	(5)
กิตติกรรมประกาศ.....	(7)
สารบัญ.....	(8)
รายการตาราง.....	(10)
บทที่	
1 บทนำ.....	
ความเป็นมาของปัญหาและปัญหา.....	1
วัตถุประสงค์.....	2
สมมติฐาน.....	3
ความสำคัญและประโยชน์ของการวิจัย.....	3
ขอบเขตของการวิจัย.....	3
นิยามศัพท์เฉพาะ.....	4
2 เอกสารงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง.....	5
แนวคิดการจัดตั้ง บทบาท และการให้สินเชื่อของ ธ.ก.ส.	5
แนวคิดในการวิเคราะห์สินเชื่อ.....	11
แนวคิดเกี่ยวกับสาเหตุการค้างชำระและการป้องกันหนี้ค้างชำระ.....	12
งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง.....	14
กรอบแนวคิด.....	23
3 วิธีดำเนินการวิจัย.....	24
ข้อมูลและการรวบรวมข้อมูล.....	24
การวิเคราะห์ข้อมูล.....	25
4 ผลการวิจัย.....	27
ส่วนที่ 1 ข้อมูลปัจจัยส่วนบุคคลของลูกค้า ธ.ก.ส. สาขาคลองหอยโข่ง.....	27
ส่วนที่ 2 ข้อมูลปัจจัยทางเศรษฐกิจของลูกค้า ธ.ก.ส. สาขาคลองหอยโข่ง.....	31

สารบัญ (ต่อ)

บทที่		หน้า
	ส่วนที่ 3 ความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยส่วนบุคคล ได้แก่ เพศ อายุ สถานภาพ การสมรส ระดับการศึกษา จำนวนสมาชิกในครัวเรือน จำนวนสมาชิกที่มีรายได้ และจำนวนสมาชิกในครัวเรือนที่ไม่มีรายได้ กับกลุ่มลูกค้าที่เป็นหนี้ปกติและเป็นหนี้ค้างชำระ	36
	ส่วนที่ 4 ความสัมพันธ์ ระหว่างปัจจัยทางเศรษฐกิจ ได้แก่ การถือครองที่ดิน รายได้ รายจ่าย ทรัพย์สิน หนี้สิน เงินออม และหลักประกันการกู้เงิน ธ.ก.ส. กับกลุ่มลูกค้าที่เป็นหนี้ปกติและเป็นหนี้ค้างชำระ	40
5	สรุปผลการวิจัยและข้อเสนอแนะ.....	45
	สรุปผล.....	45
	อภิปรายผล.....	49
	ข้อเสนอแนะ.....	52
	บรรณานุกรม.....	54
	ภาคผนวก.....	56
	ประวัติผู้วิจัย.....	62

รายการตาราง

ตาราง	หน้า
3.1 จำนวนประชากรและกลุ่มตัวอย่าง.....	25
4.1 ข้อมูลปัจจัยส่วนบุคคลของลูกค้า ธ.ก.ส. สาขาคลองหอยโข่ง.....	27
4.2 ข้อมูลปัจจัยทางเศรษฐกิจของลูกค้า ธ.ก.ส. สาขาคลองหอยโข่ง.....	31
4.3 ความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยส่วนบุคคล ได้แก่ เพศ อายุ สถานภาพการสมรส ระดับการศึกษา จำนวนสมาชิกในครัวเรือน จำนวนสมาชิกที่มีรายได้ และ จำนวน สมาชิกในครัวเรือนที่ไม่มีรายได้กับกลุ่มลูกค้าที่เป็นหนี้ปกติและเป็น หนี้ค้างชำระ.....	36
4.4 ความสัมพันธ์ ระหว่างปัจจัยทางเศรษฐกิจ ได้แก่ การถือครองที่ดิน รายได้ รายจ่าย ทรัพย์สิน หนี้สิน เงินออม และหลักประกันการกู้เงิน ธ.ก.ส. กับกลุ่มลูกค้าที่เป็นหนี้ปกติและเป็นหนี้ค้างชำระ.....	40

บทที่ 1

บทนำ

ความเป็นมาของปัญหาและปัญหา

จากปัญหาที่ประเทศไทยเกิดภาวะวิกฤตทางเศรษฐกิจ นับตั้งแต่ปี พ.ศ.2540 เป็นต้นมา ทำให้กิจการหลายแห่งต้องปิดตัวลง เกิดปัญหาคนว่างงาน ภาคการเกษตรก็ได้รับผลกระทบจากแรงงานในครัวเรือนที่ไปทำงานรับจ้างในที่ต่างๆ หรือหารายได้เสริมในช่วงหลังจากเก็บเกี่ยวผลผลิตเมื่อมีการจ้างงานน้อยลง ทำให้มีผลกระทบต่อรายได้ในครัวเรือนลดลง และในการประกอบอาชีพทางการเกษตรมักประสบปัญหาด้านการผลิตและการตลาด เช่น ผลผลิตเสียหายจากภัยธรรมชาติ น้ำท่วม ฝนแล้งการเกิดโรคระบาด หรือราคาผลผลิตตกต่ำ ทำให้เกษตรกรได้รับผลกระทบในการประกอบอาชีพจนขาดสภาพคล่องทางการเงิน จึงต้องกู้เงินจากสถาบันการเงินหรือแหล่งเงินทุนนอกระบบเพื่อนำเงินมาใช้จ่ายในการผลิตทางการเกษตรมากขึ้น ธนาคารเพื่อการเกษตรและสหกรณ์การเกษตร (ธ.ก.ส.) เป็นสถาบันการเงินของรัฐที่สร้างขึ้นเพื่อให้ความช่วยเหลือด้านการเงินแก่เกษตรกรเป็นแหล่งเงินทุนให้เกษตรกรกู้ยืมเงินในการประกอบอาชีพ

ธ.ก.ส. ได้จัดตั้งขึ้นเมื่อวันที่ 1 พฤศจิกายน 2509 มีวัตถุประสงค์เพื่อให้ความช่วยเหลือทางการเงิน ส่งเสริมอาชีพการเกษตรหรือการดำเนินงานของเกษตรกร กลุ่มเกษตรกร และสหกรณ์การเกษตร ตลอดจนส่งเสริมอาชีพอย่างอื่นที่เกี่ยวข้องในการเกษตรเพื่อเพิ่มรายได้แก่ครอบครัวเกษตรกรรวมทั้งให้บริการรับฝากถอนเงินเช่นเดียวกับธนาคารพาณิชย์ทั่วไป นอกจากนี้ ธ.ก.ส. ยังได้รับมอบหมายให้ปฏิบัติงานตามนโยบายของรัฐบาล เช่น โครงการประกันรายได้ผลิตผลการเกษตร ได้แก่ ข้าวเปลือก ข้าวโพดเลี้ยงสัตว์ และมันสำปะหลัง การให้สินเชื่อแทนส่วนราชการ การแก้ไขปัญหาหนี้สินของเกษตรกรทั้งในระบบและนอกระบบ โครงการพักชำระหนี้และฟื้นฟูลูกหนี้ผู้ประสบภัยธรรมชาติ เป็นต้น

การดำเนินงานของ ธ.ก.ส. ที่ผ่านมามีจนถึงวันที่ 31 มีนาคม 2553 ธ.ก.ส. มีสำนักงานระดับจังหวัด จำนวน 75 แห่ง และสำนักงานสาขา ทั่วประเทศรวม 977 สาขา จำแนกเป็นสาขา ระดับอำเภอ 614 สาขาและสาขาย่อย (อยู่ในการดูแลของสาขาระดับอำเภอ) 363 สาขาให้บริการด้านการเงินแก่เกษตรกรลูกค้าที่กระจายอยู่ในท้องที่อำเภอต่างๆ จำนวน 957 หน่วยทั่วประเทศ มีเกษตรกรได้รับบริการสินเชื่อ จาก ธ.ก.ส. ในปีบัญชี 2552 เป็น 6.10 ล้านครัวเรือน จำนวนเงินให้สินเชื่อคงเหลือ (ต้นเงินกู้คงเป็นหนี้) 504,884 ล้านบาท (ธนาคารเพื่อการเกษตรและสหกรณ์การเกษตร, 2552) หนี้เงินกู้ที่เกษตรกรนำไปทำการประกอบอาชีพนั้นถ้าไม่สามารถชำระได้ตามกำหนดก็จะกลายเป็นหนี้เงินกู้ค้างชำระ เป็นหนี้ที่ไม่ก่อให้เกิดรายได้ (Non Performing Loans: NPLs) ซึ่งจะมีผลต่อ

เกษตรกรลูกค้าผู้กู้ที่จะต้องเสียค่าปรับดอกเบี้ยเพิ่มขึ้นในส่วนของต้นเงินที่ค้างชำระและมีผลต่อธนาคาร ในการที่จะต้องตั้งสำรองค่าเผื่อหนี้สงสัยจะสูญเพิ่มขึ้นตามที่ธนาคารแห่งประเทศไทยกำหนดเกณฑ์ การตั้งสำรองค่าเผื่อหนี้สงสัยจะสูญของ ธ.ก.ส. ตามอายุหนี้ที่ค้างชำระใหม่ ตั้งแต่วันที่ 1 เมษายน 2551 ดังนี้

1. หนี้ค้างชำระที่มีอายุการค้างไม่เกิน 3 เดือน ตั้งสำรองหนี้ 2% ของจำนวนเงิน
ทั้งสัญญา

2. หนี้ค้างชำระที่มีอายุการค้างเกิน 3 เดือน ตั้งสำรองหนี้ 100% ของจำนวนเงิน
ทั้งสัญญา จึงมีผลให้ธนาคารมีค่าใช้จ่ายในการดำเนินงาน ในด้านการตั้งค่าเผื่อหนี้สงสัยจะสูญเพิ่มขึ้น

การสนับสนุนด้านเงินทุนให้กับเกษตรกรตั้งแต่ ปี พ.ศ. 2509 เป็นต้นมา เกษตรกร ส่วนใหญ่ประสบความสำเร็จ ในการประกอบอาชีพ จนกระทั่งถึงปี พ.ศ. 2540 – ปัจจุบัน เกษตรกรลูกค้า ธ.ก.ส. มีแนวโน้ม เป็นหนี้ค้างชำระ (NPLs) เพิ่มขึ้น โดยเมื่อสิ้นสุดปีบัญชี 2540 ธนาคารมีหนี้ NPL จำนวน 12,594 ล้านบาทและได้เพิ่มเป็นจำนวน 35,476 ล้านบาท เมื่อสิ้นสุดปีบัญชี 2543 หรือ เพิ่มขึ้นคิดเป็นสัดส่วนร้อยละ 182 (ธนาคารเพื่อการเกษตรและสหกรณ์การเกษตร, 2543) ส่งผลกระทบ ต่อการดำเนินงานของธนาคาร และเป็นผลเสียต่อตัวลูกค้าเกษตรกรเอง เนื่องจากจะต้องถูกปรับ ดอกเบี้ย ผิดสัญญา ไม่สามารถกู้เงินไปลงทุนเพิ่มเติมได้ โดยเฉพาะพื้นที่ ในเขตดำเนินงาน ของ ธ.ก.ส. สาขา คลองหอยโข่ง อ.คลองหอยโข่ง จ.สงขลา มีแนวโน้มหนี้ค้างชำระ (NPLs) สูงขึ้นอย่างต่อเนื่อง

ดังนั้น ผู้วิจัยจึงมีความสนใจ ที่จะศึกษาปัจจัยที่เกี่ยวข้องกับปัญหาที่ทำให้เกิดหนี้ ค้างชำระ (NPLs) ของลูกค้า ธ.ก.ส. สาขาคลองหอยโข่ง เพื่อทราบปัจจัยที่มีความสัมพันธ์ต่อการเกิด หนี้ค้างชำระ (NPLs) ของลูกค้า และเป็นประโยชน์ในการป้องกันแก้ไขปัญหา และพัฒนาเกษตรกร ลูกค้าต่อไป

วัตถุประสงค์

เพื่อศึกษาปัจจัยที่มีความสัมพันธ์ต่อการเป็นหนี้ค้างชำระ (NPLs) ของลูกค้าธนาคาร เพื่อการเกษตรและสหกรณ์การเกษตร สาขาคลองหอยโข่ง

สมมุติฐาน

1. ปัจจัยส่วนบุคคล ได้แก่ เพศ อายุ สถานภาพการสมรส ระดับการศึกษา จำนวนสมาชิกในครัวเรือน จำนวนสมาชิกที่มีรายได้ จำนวนสมาชิกในครัวเรือนที่ไม่มีรายได้ มีความสัมพันธ์กับการเป็นหนี้ค้างชำระ (NPLs)
2. ปัจจัยทางเศรษฐกิจ ได้แก่ การถือครองที่ดิน รายได้ รายจ่าย ทรัพย์สิน หนี้สิน เงินออม หลักประกันการกู้เงิน ธ.ก.ส. มีความสัมพันธ์กับการเป็นหนี้ค้างชำระ (NPLs)

ความสำคัญและประโยชน์ของการวิจัย

1. ได้รับความรู้ถึงปัจจัย ที่มีความสัมพันธ์ที่ทำให้เกษตรกร ลูกค้า ธนาคารเพื่อการเกษตร และสหกรณ์การเกษตร เป็นหนี้ค้างชำระ (NPLs)
2. ธนาคารและหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง สามารถนำผลการวิจัยไปป้องกันและแก้ไขปัญหาหนี้ค้างชำระ (NPLs) ได้

ขอบเขตของการวิจัย

1. ขอบเขตด้านเนื้อหาหรือประเด็นที่ศึกษา การศึกษาถึงปัจจัยต่างๆ ที่มีผลต่อการเป็นหนี้ค้างชำระ (NPLs) ของเกษตรกรลูกค้า มีดังนี้
 - 1.1 ปัจจัยส่วนบุคคล ได้แก่ เพศ อายุ สถานภาพสมรส ระดับการศึกษา จำนวนสมาชิกในครัวเรือน จำนวนสมาชิกที่มีรายได้
 - 1.2 ปัจจัยทางเศรษฐกิจ ได้แก่ การถือครองที่ดิน รายได้รวม รายจ่ายรวม ทรัพย์สิน หนี้สินรวม หนี้ในระบบ ธ.ก.ส. หนี้ในระบบนอก ธ.ก.ส. หนี้นอกระบบ เงินออม หลักประกันเงินกู้ ธ.ก.ส.
2. ขอบเขตด้านประชากรและกลุ่มตัวอย่าง
 - 2.1 ประชากรที่นำมาศึกษาครั้งนี้ คือ ลูกค้า ธ.ก.ส. สาขาคลองหอยโข่ง ที่มีต้นเงินกู้คงเป็นหนี้ ณ วันที่ 30 พฤศจิกายน 2553 จำนวน 483 ราย
 - 2.2 กลุ่มตัวอย่าง การคัดเลือกกลุ่มตัวอย่างเพื่อเป็นตัวแทนของประชากร ผู้ศึกษา กำหนดกลุ่มตัวอย่าง 200 ราย โดยแบ่งประชากรที่ต้องการศึกษาออกเป็น 2 กลุ่ม ได้แก่ กลุ่มที่ชำระหนี้ได้ตามกำหนด (ปกติ) และกลุ่มที่ชำระไม่ได้ตามกำหนด (NPLs) อำเภอคลองหอยโข่ง กำหนดโควตาของกลุ่มตัวอย่าง ลูกหนี้ปกติ 100 ตัวอย่าง และกลุ่มลูกหนี้ค้างชำระ (NPLs) 100 ตัวอย่าง

สำหรับการเลือกตัวอย่างเพื่อเป็นตัวอย่างในการศึกษาใช้การสุ่มแบบบังเอิญ (Accidental Sampling) ให้ได้กลุ่มตัวอย่างตามต้องการ

1. การวิเคราะห์ข้อมูล โดยใช้สถิติเชิงพรรณนา และการวิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปร ใช้สถิติทดสอบไคสแควร์ (χ^2)
2. การเก็บรวบรวมข้อมูลเดือน ธันวาคม 2553-มกราคม 2554

นิยามศัพท์เฉพาะ

ธนาคารเพื่อการเกษตรและสหกรณ์การเกษตร หรือเรียกอีกชื่อหนึ่งว่า ธ.ก.ส. เป็นรัฐวิสาหกิจ สังกัดกระทรวงการคลัง

สาขา หมายถึง สำนักงานของธนาคารเพื่อการเกษตรและสหกรณ์การเกษตรที่ตั้งอยู่ในอำเภอต่างๆ

ลูกค้า หมายถึง เกษตรกรที่เป็นลูกค้าของ ธ.ก.ส.สาขาคลองหอยโข่ง ในอำเภอคลองหอยโข่ง จังหวัดสงขลา

ปีบัญชีของธนาคาร หมายถึง ระยะเวลาในการดำเนินงาน ตั้งแต่วันที่ 1 เมษายน ถึงวันที่ 31 มีนาคม ของทุกปี

หนี้สินในระบบ ธ.ก.ส. หมายถึง หนี้เงินกู้ที่ลูกค้ากู้จากธนาคารเพื่อการเกษตรและสหกรณ์การเกษตร

หนี้สินในระบบนอก ธ.ก.ส. หมายถึง หนี้เงินกู้ที่ลูกค้ากู้จากสถาบันการเงินอื่นหรือสถาบันในชุมชน

หนี้สินนอกระบบ หมายถึง หนี้สินที่ลูกหนี้ไปกู้มาจากเจ้าหนี้ที่ไม่ใช่สถาบันการเงินหรือไม่ใช่สถาบันการเงินชุมชน เช่น กู้ยืมจากนายทุนเงินกู้ เพื่อน ญาติพี่น้อง เป็นต้น

การเป็นหนี้ค้างชำระ (NPLs) หมายถึง ดันเงินกู้และหรือดอกเบี้ยเงินกู้ที่ถึงกำหนดชำระแล้ว แต่ผู้กู้หรือ ผู้รับใช้หนี้เงินกู้ยังมีได้ชำระให้เป็นไปตามกำหนด ซึ่งรวมถึงหนี้เงินกู้รายงวดแต่ละงวดที่ถึงกำหนดชำระแล้วยังมิได้รับชำระ และหนี้เงินกู้ที่ถึงกำหนดชำระตามสัญญารับใช้หนี้เงินกู้ กรณีบุคคลอื่น เป็นผู้รับใช้นั้นด้วย

ค่าเผื่อหนี้สงสัยจะสูญ หมายถึง จำนวนเงินที่กันไว้สำหรับลูกหนี้ที่คาดว่าจะเรียกเก็บเงินไม่ได้ และถือเป็นบัญชีปรับมูลค่า นำไปหักจากบัญชีลูกหนี้ในงบดุลเพื่อให้คงเหลือลูกหนี้ที่คาดว่าจะเก็บเงินได้

บทที่ 2

เอกสารงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

ในการศึกษา เรื่อง ปัจจัยที่มีความสัมพันธ์ต่อการเป็นหนี้ค้างชำระ (NPLs) ของลูกค้า ธ.ก.ส. สาขาคลองหอยโข่ง ผู้ศึกษาได้ศึกษาเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง ดังนี้

1. แนวคิดการจัดตั้ง บทบาท และการให้สินเชื่อของ ธ.ก.ส.
2. แนวคิดในการวิเคราะห์การให้สินเชื่อ
3. แนวคิดเกี่ยวกับสาเหตุการค้างชำระและการป้องกันหนี้ค้างชำระ
4. งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

แนวคิดการจัดตั้ง บทบาท และการให้สินเชื่อของ ธ.ก.ส.

แนวคิดการจัดตั้ง ธ.ก.ส.

รัฐบาลได้จัดตั้งธนาคารเพื่อการสหกรณ์ เมื่อปี พ.ศ. 2490 เพื่อทำหน้าที่เป็นแหล่งเงินทุนอำนวยความสะดวกแก่สหกรณ์ทั้งหลายที่มีอยู่ในประเทศ ดำเนินงานให้กู้เงินแก่สหกรณ์มาจนถึง พ.ศ. 2509 รัฐบาลจึงได้พิจารณาจัดตั้งธนาคารขึ้นใหม่ เพื่อทำหน้าที่แทนธนาคารเพื่อการสหกรณ์ โดยมีเหตุผลดังนี้

1. ธนาคารเพื่อการสหกรณ์ให้เงินกู้แก่สมาชิกสหกรณ์เท่านั้น แต่เกษตรกรรายอื่นที่ไม่ได้เป็นสมาชิกอีกจำนวนมากที่ต้องการเงินกู้ ซึ่งธนาคารเพื่อการสหกรณ์ไม่มีอำนาจหน้าที่ให้กู้ได้
2. ธนาคารเพื่อการสหกรณ์ให้เงินกู้ส่วนใหญ่เป็นแบบระยะยาว หรือระยะปานกลาง แต่เกษตรกรต้องการเงินกู้ระยะสั้นเพื่อผลิตผลระยะสั้น
3. งานส่วนใหญ่ของธนาคารเพื่อการสหกรณ์ คือ การเก็บรักษา ให้ความสะดวกในการเบิกจ่ายเงินและรักษาสมุดบัญชีเท่านั้น ธนาคารไม่ได้ทำหน้าที่ในการพิจารณาค่าของกู้อันเป็นหน้าที่ของผู้ให้กู้ยืมเงินอย่างแท้จริง
4. ธนาคารเพื่อการสหกรณ์มิได้ทำหน้าที่ให้สินเชื่อแบบกำกับแนะนำ (Supervised Credit) และไม่มีหน่วยงานใดทำหน้าที่นี้
5. การดำเนินงานและองค์การของธนาคารเพื่อการสหกรณ์ ยังไม่ได้รับการรับรองจากต่างประเทศจึงเป็นเหตุให้กำลังเงินของธนาคารไม่เพียงพอ

ด้วยเหตุผลดังกล่าว รัฐบาลจึงได้จัดตั้งธนาคารเพื่อการเกษตรและสหกรณ์การเกษตร (ธ.ก.ส.) ขึ้นเมื่อปี พ.ศ. 2509 โดยให้เป็นสถาบันระดับชาติ ทำหน้าที่อำนวยความสะดวกให้แก่เกษตรกร

ทั้งทางตรงและผ่านสถาบันเกษตรกร สำนักงานใหญ่ ช.ก.ส. ตั้งอยู่เลขที่ 469 ถนนนครสวรรค์
แขวงจิตรลดา เขตดุสิต กรุงเทพฯ รหัสไปรษณีย์ 10300

บทบาท อำนาจหน้าที่

ธนาคารเพื่อการเกษตรและสหกรณ์การเกษตร มีบทบาท อำนาจ หน้าที่ ดังนี้

1. ให้กู้เงินแก่เกษตรกร กลุ่มเกษตรกร หรือสหกรณ์การเกษตร
2. กำประกันเงินกู้ที่บุคคลดังกล่าวใน (1) กู้จากสถาบันการเงินอื่น ทั้งนี้ ตามที่กำหนดไว้ในข้อบังคับของธนาคาร
3. จัดหาเงินทุนเพื่อใช้ในการดำเนินงานของธนาคาร
4. จัดให้ได้มา ถือกรรมสิทธิ์หรือทรัพย์สิน ครอบครองเช่าหรือให้เช่า เช่าซื้อ หรือให้เช่าซื้อ โอนหรือรับโอนสิทธิการเช่าหรือสิทธิการเช่าซื้อ
5. รับฝากเงินที่ต้องจ่ายคืนเมื่อทวงถามหรือเมื่อสิ้นระยะเวลาอันมีกำหนด
6. ให้กู้เงินหรือออกหนังสือค้ำประกันให้แก่ผู้ฝากเงินหรือบุคคลภายในวงเงินที่ฝากไว้กับธนาคาร โดยใช้เงินฝากเป็นประกันความในวรรคหนึ่ง มิให้ใช้บังคับในกรณีที่ผู้ฝากเงินเป็นธนาคารพาณิชย์ตามกฎหมาย ว่าด้วยธนาคารพาณิชย์
7. ออก ซื้อ หรือขายตัวเงินหรือตราสารเปลี่ยนมืออื่นใด รวมทั้ง เก็บเงินตามตัวเงินหรือตราสารเปลี่ยนมือดังกล่าว
8. มีบัญชีเงินฝากไว้กับสถาบันการเงินอื่นเท่าที่จำเป็นแก่การดำเนินธุรกิจของธนาคาร
9. ซื้อหลักทรัพย์ของรัฐบาล เช่น พันธบัตร หรือตัวเงินคลังตามที่คณะกรรมการ
ช.ก.ส. เห็นควร
10. เรียกเก็บดอกเบี้ยเงินกู้ ค่าธรรมเนียมการให้กู้เงินหรือค้ำประกันเงินกู้ และค่าบริการ
อื่นๆ
11. เป็นตัวแทนของส่วนราชการหรือรัฐวิสาหกิจ เพื่อจ่ายเรียกเก็บหรือรับชำระค่า
ที่ดินค่าชดเชยการลงทุน ค่าบริการ ค่าธรรมเนียม หรือเงินประเภทอื่นตามที่ส่วนราชการหรือรัฐวิสาหกิจ
ได้มอบหมายให้ธนาคารจ่าย เรียกเก็บหรือรับชำระจากบุคคลหนึ่งบุคคลใด หรือเป็นตัวแทนของบุคคล
อื่นเพื่อดำเนินการดังกล่าวได้โดยต้องเป็นไปตามข้อบังคับของธนาคาร
12. รับฝากเงินเพื่อสงเคราะห์ชีวิตของเกษตรกรและครอบครัวของเกษตรกรตามที่
กำหนดในข้อบังคับของธนาคารที่ได้รับความเห็นชอบจากคณะรัฐมนตรี
13. ร่วมดำเนินการตามโครงการชดเชยความเสียหายแก่เกษตรกรจากภัยธรรมชาติ
ในการประกอบเกษตรกรรมตามระเบียบของทางราชการ

14. จัดตั้งบริษัทจำกัดหรือบริษัทมหาชน จำกัด เพื่อประกอบธุรกิจเกี่ยวกับเกษตรกรรม หรือธุรกิจที่เป็นประโยชน์โดยตรงแก่กิจการของธนาคาร โดยได้รับความเห็นชอบจากคณะรัฐมนตรี

15. ร่วมลงทุนกับนิติบุคคลที่มีวัตถุประสงค์ เพื่อประกอบเกษตรกรรมตามที่คณะกรรมการ ธ.ก.ส. เห็นสมควร โดยได้รับความเห็นชอบจากคณะรัฐมนตรี

16. จัดให้มีการสงเคราะห์ตามสมควรแก่ผู้จัดการ พนักงาน ลูกจ้าง หรือผู้ซึ่งพ้นจากการเป็นผู้จัดการ พนักงาน หรือลูกจ้างของธนาคาร และครอบครัวของบุคคลดังกล่าว

17. กระทำกิจการอย่างอื่นบรรดาที่เกี่ยวกับหรือเนื่องในการจัดให้สำเร็จตามวัตถุประสงค์ของธนาคารตามที่คณะกรรมการ ธ.ก.ส. เห็นสมควร โดยได้รับความเห็นชอบจากคณะรัฐมนตรี

ปัจจุบัน ธ.ก.ส. ได้รับการแก้ไขพระราชบัญญัติ จนสามารถขยายความช่วยเหลือทางการเงินและด้านอื่นๆ เพื่อให้ครอบคลุมการให้บริการแก่ประชาชนในชนบทได้หลากหลายยิ่งขึ้น ซึ่งสอดคล้องกับนโยบายแห่งรัฐที่มุ่งฟื้นฟูและสร้างความเข้มแข็งแก่ระบบเศรษฐกิจในระดับฐานราก อันจะส่งผลดีต่อความยั่งยืนของเศรษฐกิจในมวลรวมของประเทศชาติต่อไป

แนวคิดเกี่ยวกับสินเชื่อ

แนวคิดเกี่ยวกับสินเชื่อ เป็นการศึกษาความหมายของคำว่า สินเชื่อ และมาตรฐานสินเชื่อ ดังนี้

สุณี ศักรนันท์ (2543: 72) ให้ความหมายของคำว่าสินเชื่อ ว่า สินเชื่อ มาจากคำว่า เครดิต (Credit) มาจากภาษาละติน รากศัพท์เดิม คือ Credere ซึ่งแปลว่าความไว้วางใจ (To Trust) ดังนี้ เมื่อมีการใช้สินเชื่อเกิดขึ้นก็หมายความว่า ได้มีการไว้วางใจในความซื่อสัตย์ และเกิดความเชื่อถือว่าฝ่ายที่ได้รับสินเชื่อจะต้องชำระหนี้ในอนาคตที่ตกลงกันไว้ หรือความหมายของสินเชื่อโดยทั่วไปก็คือ ความสามารถในการกู้ยืมเงินหรือความสามารถในการซื้อสินค้าเป็นเงินเชื่อ โดยมีคำมั่นสัญญาว่าจะชำระเงินคืนให้ในอนาคต ซึ่งการยินยอมกันหรือไม่จะขึ้นอยู่กับคุณลักษณะของผู้กู้หรือลูกหนี้ เป็นสำคัญว่าจะสามารถทำให้เจ้าหนี้เชื่อถือได้มากหรือน้อยเพียงใด และมีความสามารถจะกู้ยืมหรือเป็นหนี้ได้อย่างไร

วรรณิ บรรทัด (2543: 68) สินเชื่อเพื่อการเกษตร แบ่งออกได้เป็น 3 ชนิด คือ สินเชื่อระยะสั้น ระยะปานกลาง และระยะยาว

สินเชื่อระยะสั้น เป็นการจัดหาเงินทุนเพื่อนำไปใช้ในการผลิตและการตลาด เช่น ซื้อพันธุ์พืช ปุ๋ย ยาฆ่าแมลงและกำจัดศัตรูพืช ค่าใช้จ่ายในการเตรียมเพื่อขาย แปรรูป และขายผลผลิต การเกษตรซึ่งผู้กู้ผลิตขึ้น

สินเชื่อบริษัทระยะปานกลาง โดยทั่วไปจะมีระยะเวลา 3 – 5 ปี เป็นการให้กู้ยืมเพื่อลงทุนในสินทรัพย์ทางเกษตร เช่น การบุกเบิกหรือจัดทำที่ดินเพื่อใช้ในการเกษตร ซื่อที่ดินทำสวน ชำระหนี้สินเดิมเกี่ยวกับการเกษตร

สำหรับสินเชื่อบริษัทระยะยาวนั้น เป็นการให้กู้ยืมเพื่อลงทุนซื่อที่ดิน ปรับปรุง ก่อสร้าง ซื่ออุปกรณ์และเครื่องมือเพื่อทำการเกษตร มีระยะเวลาดั้งแต่ 5 ปี ขึ้นไป แต่ไม่เกิน 20 ปี

สุณี ศักรนันท์ (2543: 159) กำหนดมาตรฐานสินเชื่อบริษัทว่าเป็นเครื่องมือวัดคุณภาพของลูกหนี้แต่ละรายว่าควรจะยอมขายสินค้านั้นเป็นเงินเชื่อได้มากน้อยเพียงใด ถ้าหากธุรกิจขายสินค้านั้นให้แก่ลูกค้าที่มีฐานะการเงินดี และนิสัยดี ธุรกิจก็จะไม่มีหนี้สูญหรือค่าใช้จ่ายในด้านการให้สินเชื่อมากนัก ดังนั้น การหาระดับที่เหมาะสมในการวางมาตรฐานสินเชื่อบริษัทจึงอยู่ที่การวิเคราะห์กำไรส่วนเพิ่มและค่าใช้จ่ายส่วนเพิ่ม

วัตถุประสงค์ในการให้กู้เงิน

ธนาคารเพื่อการเกษตรและสหกรณ์การเกษตร (2552) มีวัตถุประสงค์ในการให้กู้เงินดังต่อไปนี้

1. เพื่อเป็นค่าใช้จ่ายในการประกอบอาชีพ หรือฟื้นฟูการประกอบอาชีพ

1.1 การให้กู้เงินเพื่อเป็นค่าใช้จ่ายในการประกอบอาชีพเกษตรกรรม เช่น ค่าเมล็ดพันธุ์พืช ปุ๋ย ยาป้องกันกำจัดศัตรูพืชหรือสัตว์ อาหารสัตว์ วัสดุการเกษตรอย่างอื่น ค่าเครื่องมือการเกษตร ค่าซ่อมแซมอุปกรณ์และเครื่องมือเครื่องใช้การเกษตร ค่าน้ำมันเชื้อเพลิง ค่าซื้อปุ๋ยสัตว์หรือสัตว์ปีกหรือสัตว์น้ำเพื่อเลี้ยงขาย ค่าจ้างแรงงานเกี่ยวกับการเกษตร ค่าเช่าเกี่ยวกับการเกษตรเฉพาะที่ต้องชำระด้วยเงินสด ค่าภาษีอากรเกี่ยวกับการเกษตร ค่าบริการต่างๆ เกี่ยวกับการเกษตรค่าใช้จ่ายของครัวเรือนตามที่จำเป็น เป็นต้น

1.2 การให้กู้เงินเพื่อเป็นค่าใช้จ่ายในการประกอบอาชีพที่เกี่ยวข้องกับเกษตรกรรม เช่น เงินกู้เพื่อเป็นค่าใช้จ่ายในการซื้อหรือจัดหาวัตถุดิบต่างๆ อุปกรณ์ ค่าเชื้อเพลิง ค่าใช้จ่ายในการเตรียมเพื่อขาย หรือจัดจำหน่าย ค่าเช่าต่างๆ ค่าภาษีอากร ค่าบริการต่างๆ ที่เกี่ยวกับการดำเนินงานในการประกอบอาชีพที่เกี่ยวข้องกับเกษตรกรรม เป็นต้น ทั้งนี้ เพื่อนำมาผลิตสินค้าสำเร็จรูป ปัจจัยการผลิตทางการเกษตรเพื่อจำหน่ายหรือให้บริการด้านการเกษตร

1.3 การให้กู้เงินเพื่อเป็นค่าใช้จ่ายในการประกอบอาชีพอย่างอื่น หมายถึง การให้กู้เงินเพื่อการประกอบอาชีพอุตสาหกรรม พาณิชยกรรม หรือบริการ โดยไม่คำนึงว่าสินค้านั้นหรือวัตถุดิบที่นำมาประกอบการนั้นจะเกี่ยวเนื่องกับการเกษตรหรือไม่ ได้แก่ ค่าใช้จ่ายเกี่ยวกับการผลิตการจัดการ

และการตลาดของกิจการนั้นๆ เช่น ค่าวัตถุดิบ ค่าจ้างแรงงาน ค่าน้ำ ค่าไฟฟ้า ค่าโทรศัพท์ ค่าโฆษณา ค่าขนส่ง และค่าบริการ เป็นต้น

1.4 การให้กู้เงินเพื่อเป็นค่าใช้จ่ายในการฟื้นฟูการประกอบอาชีพเกษตรกรกรม ได้แก่ ค่าใช้จ่ายต่างๆ ในการฟื้นฟูการประกอบอาชีพเกษตรกรกรม ในกรณีที่การผลิตได้รับความเสียหายจากภัยพิบัติหรือภัยธรรมชาติอย่างร้ายแรง

1.5 การให้กู้เงินเพื่อเป็นค่าใช้จ่ายในการพัฒนาความรู้ หมายถึง ค่าใช้จ่ายต่างๆ ในการพัฒนาความรู้เพื่อการประกอบอาชีพของลูกค้าและบุคคลในครอบครัว ได้แก่ ค่าใช้จ่ายในการศึกษาอบรม สัมมนา ศึกษาดูงาน หรือฝึกงานแก่ลูกค้าและครอบครัว เพื่อเพิ่มศักยภาพในการประกอบอาชีพของลูกค้าและบุคคลในครอบครัว ให้สามารถนำความรู้และประสบการณ์ที่ได้รับไปพัฒนา หรือปรับปรุงการประกอบอาชีพของครอบครัวให้มีรายได้เพิ่มขึ้น เช่น การอบรมเกี่ยวกับการขยายพันธุ์พืช การทำสวนผลไม้ การดูแลผลผลิตหลังการเก็บเกี่ยวการตลาดทางการเกษตรหลักการเลี้ยงสัตว์ทั่วไป การจัดการฟาร์ม การสุขาภิบาลสัตว์ การผลิตอาหารสัตว์ ช่างซ่อมเครื่องยนต์ขนาดเล็ก การทำบัญชี การก่อสร้าง และช่างฝีมือแรงงานต่างๆ เป็นต้น

1.6 การให้กู้เงินเพื่อเป็นค่าใช้จ่ายในการพัฒนาคุณภาพชีวิต เช่น ค่าใช้จ่ายต่างๆ ที่เกี่ยวกับการยกระดับการศึกษา ค่าใช้จ่ายในการรักษาพยาบาล ค่าใช้จ่ายในการซ่อมแซมหรือต่อเติมที่อยู่อาศัย ตลอดจนค่าใช้จ่ายต่างๆ ที่เกี่ยวกับสิ่งอำนวยความสะดวกในการดำรงชีวิตของเกษตรกรลูกค้า เป็นต้น

2. เพื่อเป็นค่าลงทุนในการประกอบอาชีพ หรือฟื้นฟูการประกอบอาชีพ

2.1 การให้กู้เงินเพื่อเป็นค่าลงทุนในการประกอบอาชีพเกษตรกรกรม เพื่อให้เกิดการเพิ่มผลผลิตหรือเพื่อลดต้นทุนการผลิตซึ่งต้องใช้ระยะเวลานานกว่าจะได้ผลคุ้มค่าการลงทุน ได้แก่ การให้กู้เงินเพื่อการปรับปรุงทรัพยากรการเกษตร เช่น การปรับปรุงที่ดินเพื่อใช้ในการผลิตการเกษตร หรือการบุกเบิกหรือจัดทำให้ที่ดินใช้ในการเกษตรได้ การปรับระดับพื้นที่ดิน การทำรั้วการสร้างหรือปรับปรุงแหล่งน้ำ บ่อน้ำ การจัดให้มีเครื่องสูบน้ำ การจัดระบบส่งน้ำ การระบายน้ำ ตลอดจนคัน คูน้ำ ประตูกักน้ำ การทำสวนไม้ยืนต้น การเลี้ยงไหมและสาวไหม การเพาะเลี้ยงกุ้งหรือสัตว์น้ำอื่นๆ การเลี้ยงสัตว์ รวมทั้งการจัดให้มีหรือการปรับปรุงทุ่งหญ้าถาวรหรือระบบน้ำสำหรับสัตว์ การวางรูปแบบการเกษตรขึ้นใหม่เพื่อให้มีรายได้เพิ่มขึ้น การซื้อ การสร้าง หรือการปรับปรุงปัจจัยการประกอบอาชีพเกษตรกรกรมของผู้กู้ ซึ่งต้องใช้เงินทุนมากและมีอายุการใช้ประโยชน์นาน เช่น เครื่องจักรหรือบริษัทเกี่ยวกับการเกษตร เรือประมงรวมทั้งอุปกรณ์ การซื้อการสร้าง หรือการปรับปรุงสินทรัพย์ประจำสำหรับการเก็บรักษา การแปรรูป การขาย หรือการขนส่งผลผลิตการเกษตรซึ่งผู้กู้ผลิตขึ้น การซื้อ การสร้าง หรือการปรับปรุงสินทรัพย์สำหรับการผลิตวัสดุหรือบริการการเกษตรเพื่อประกอบอาชีพ

เกษตรกรรมของผู้กู้ การซื้อที่ดินการเกษตรเพิ่มเติมเพื่อให้มีรายได้เพียงพอแก่การครองชีพของครัวเรือน ตามมาตรฐานอันสมควร หรือเพื่อ

2.2 การให้กู้เงินเพื่อเป็นค่าลงทุนในการประกอบอาชีพที่เกี่ยวข้องกับเกษตรกรรม ได้แก่ เงินกู้เพื่อลงทุนจัดหาสินทรัพย์ประจำ เครื่องจักรกล อุปกรณ์ต่างๆ สำหรับการผลิตหรือแปรรูป หรือเตรียมการผลิตและจำหน่ายหรือการบริการด้านปัจจัยการผลิตทางการเกษตร รวมทั้งการปรับปรุงสินทรัพย์ประจำ เครื่องจักรกล อุปกรณ์ต่างๆ ที่จะนำมาใช้สำหรับประกอบอาชีพที่เกี่ยวข้องกับเกษตรกรรม เป็นต้น

2.3 การให้กู้เงินเพื่อเป็นค่าลงทุนในการประกอบอาชีพอย่างอื่น หมายถึง การลงทุนในทรัพย์สินประจำเพื่อการประกอบอาชีพอย่างอื่นนอกการเกษตรที่ต้องใช้เวลานานจึงจะได้ผลคุ้มค่าการลงทุน เพื่อยกระดับรายได้ในครัวเรือนของเกษตรกรลูกค้าให้สูงขึ้น เช่น การลงทุนซื้อจักรเย็บผ้า โรงงาน การลงทุนเปิดร้านซ่อมเครื่องยนต์หรือเครื่องจักรกล เปิดร้านขายอาหาร ร้านตัดผมหรือร้านเสริมสวย เป็นต้น

2.4 การให้กู้เงินเพื่อเป็นค่าลงทุนในการฟื้นฟูการประกอบอาชีพเกษตรกรรม ได้แก่ ค่าลงทุนต่างๆ ในการฟื้นฟูการประกอบอาชีพเกษตรกรรมในกรณีที่มีการลงทุนในการประกอบอาชีพได้รับความเสียหายจากภัยพิบัติหรือภัยธรรมชาติอย่างร้ายแรง

2.5 การให้กู้เงินเพื่อเป็นค่าลงทุนในการพัฒนาความรู้ ได้แก่ ค่าลงทุนต่างๆ เพื่อการพัฒนาความรู้ในการประกอบอาชีพหรือวิชาชีพทางการเกษตรหรือนอกการเกษตร เช่น การศึกษาอบรม คุณานหรือฝึกงานเพื่อนำความรู้มาพัฒนาอาชีพที่ทำอยู่เดิมหรือเพื่อเพิ่มช่องทางการประกอบอาชีพอย่างอื่นที่มีผู้ทำไม่ได้ เพื่อเพิ่มรายได้ให้กับครัวเรือนเกษตรกร

2.6 การให้กู้เงินเพื่อเป็นค่าลงทุนในการพัฒนาคุณภาพชีวิต ได้แก่ ค่าลงทุนในการยกระดับการศึกษาของเกษตรกรหรือคนในครัวเรือนของเกษตรกรให้สูงขึ้น การซื้อหรือสร้างทรัพย์สิน ปรับปรุงที่อยู่อาศัย ตลอดจนการให้กู้เงินเพื่อเป็นค่ารักษาพยาบาลเกษตรกรลูกค้าหรือคนในครัวเรือน อันเป็นการพัฒนาคุณภาพชีวิตของเกษตรกรและคนในครัวเรือนให้ดีขึ้น เช่น การลงทุนซื้อที่ดินเพื่อปลูกสร้างที่อยู่อาศัย หรือซื้อที่ดินพร้อมสิ่งปลูกสร้าง หรือสร้าง ปรับปรุงต่อเติมสิ่งปลูกสร้างซึ่งเป็นที่อยู่อาศัย ตลอดจนการลงทุนเพื่อซื้อสิ่งอำนวยความสะดวกต่างๆ เป็นต้น

3. เพื่อรอการขายผลิตผลการเกษตร

ปัจจุบันธนาคารดำเนินงานให้เงินกู้เพื่อรอการขายผลิตผลการเกษตรมาเป็นประจำทุกปี โดยเฉพาะการรับจำนำข้าวเปลือก ธนาคารจึงได้กำหนดวิธีปฏิบัติเพื่อถือใช้กับการรับจำนำผลิตผลการเกษตรทุกประเภทที่เกิดภาวะราคาผลิตผลการเกษตรตกต่ำ ด้วยวิธีการรับจำนำผลิตผล

4. เพื่อชำระหนี้สินภายนอก

การให้กู้เงินเพื่อชำระหนี้สินภายนอกของธนาคาร นอกจากเป็นการให้สินเชื่อตามปกติแก่ลูกค้าเพื่อนำไปชำระหนี้สินภายนอกของธนาคารแล้ว ยังเป็นการดำเนินงานตามนโยบายของรัฐบาลในการที่จะช่วยเหลือเกษตรกรที่ประสบความเดือดร้อน และไม่ได้รับความเป็นธรรมเกี่ยวกับหนี้สิน ทั้งนี้ การให้ลูกค้ากู้เงินเพื่อชำระหนี้สินภายนอก สามารถดำเนินการตามที่มาของแหล่งเงินทุนได้ ดังนี้

4.1 การให้กู้เงินจากเงินทุนปกติของธนาคาร ซึ่งเป็นการให้เงินกู้ตามงบประมาณที่สาขาได้รับอนุมัติจากธนาคารเป็นประจำทุกปี โดยจะดำเนินการจ่ายเงินกู้ได้ เมื่อได้รับอนุมัติงบประมาณจากธนาคารหรือขออนุมัติเป็นรายๆ ไป

4.2 การให้กู้เงินจากเงินทุนที่ธนาคารได้รับการสนับสนุนจากรัฐบาล ซึ่งเป็นการให้เงินกู้ตามนโยบายของรัฐบาล ที่คณะรัฐมนตรีได้มีมติให้จัดสรรงบประมาณเพื่อการนี้ให้ธนาคารเป็นครั้งคราว ทั้งนี้ การจ่ายเงินกู้จากแหล่งเงินทุนนี้ธนาคารจะแจ้งให้สาขาทราบเป็นคราวๆ ไป ดังนั้นสาขาจะดำเนินการได้ต่อเมื่อได้รับแจ้งจากธนาคารแล้วเท่านั้น และเมื่อสาขาดำเนินการจ่ายเงินกู้จากแหล่งเงินทุนนี้ ให้สาขาระงับการจ่ายเงินกู้จากเงินทุนปกติของธนาคาร จนกว่าสาขาจะจ่ายเงินกู้จากแหล่งเงินทุนนี้ครบถ้วนตามเป้าหมายที่ธนาคารกำหนด

5. เพื่อเป็นค่าใช้จ่ายหรือเป็นค่าลงทุนในการดำเนินกิจการตามโครงการที่เป็น การส่งเสริมหรือสนับสนุนการประกอบอาชีพเกษตรกรกรรม ซึ่งเป็นการดำเนินการร่วมกับผู้ประกอบการ โดยได้รับความเห็นชอบจากคณะกรรมการธนาคาร

แนวคิดในการวิเคราะห์การให้สินเชื่อ

ดรณี พุทธิวิบูลย์ (2543: 226 - 284) กำหนดหลักเกณฑ์ในการพิจารณาการให้สินเชื่อ โดยใช้หลัก 6 C ในการวิเคราะห์เพื่อเป็นข้อมูลในการตัดสินใจ ซึ่งดูจากลักษณะต่างๆ ดังนี้

1. คุณสมบัติของผู้กู้ (Character) หมายถึง อุปนิสัยใจคอและพฤติกรรมของผู้ขอสินเชื่อว่า จะมีความเต็มใจชำระหนี้มากน้อยเพียงใด โดยอาจพิจารณาได้เป็น 2 ประเภท คือ

1.1 คุณสมบัติและประวัติส่วนตัว เช่น อุปนิสัยทั่วไป ข้อมูลเกี่ยวกับครอบครัว อาชีพนิยาม การค้า สังคม ความซื่อสัตย์ ชื่อเสียงส่วนตัว เป็นต้น

1.2 คุณสมบัติเฉพาะด้าน เช่น ความสามารถ ความชำนาญ ประสบการณ์ ความคิด ความอ่าน ความรับผิดชอบด้านนิติกรรม เป็นต้น

2. ความสามารถในการชำระหนี้ (Capacity) หมายถึง สมรรถภาพในการหารายได้เพื่อนำมาชำระหนี้ ถ้าเป็นการขอสินเชื่อส่วนบุคคลก็จะพิจารณาจากคุณสมบัติของผู้ขอสินเชื่อเป็นหลัก แต่ถ้าเป็นนิติบุคคลจะใช้พิจารณาจากงบการเงิน แผนการบริหารงาน แผนการชำระหนี้คืนโครงการและวัตถุประสงค์ในการใช้เงินของผู้ขอสินเชื่อ

3. เงินทุน (Capital) หมายถึง ส่วนของสินทรัพย์ที่มีเหนือหนี้สิน เพื่อเป็นหลักประกันความปลอดภัยในกรณีที่คุณสมบัติและความสามารถในการชำระหนี้ของผู้กู้ไม่ค่อยดีนัก โดยดูจากอัตราส่วนกำไร/ทุน และอัตราส่วนหนี้สิน/ทุน

4. หลักประกัน (Collateral) หมายถึง การค้ำประกันการกู้โดยมีหลักทรัพย์ ได้แก่ ที่ดิน อาคาร โรงเรือน สิทธิการเช่า พันธบัตร ฯลฯ หรือบุคคลที่เชื่อถือได้มาค้ำประกัน

5. สภาพเศรษฐกิจ (Condition) หมายถึง สถานการณ์โดยทั่วไปภายใต้การเปลี่ยนแปลงด้านต่างๆ ทั้งเทคโนโลยี สังคม กฎหมาย การเมือง ภาษี การตลาด และเทคนิคการผลิต ฯลฯ

6. ประเทศที่ติดต่อด้วย (Country) หมายถึง ในกรณีที่มีการค้าระหว่างประเทศควรพิจารณาคุณภาพการเมือง เศรษฐกิจ และสังคมของประเทศที่ติดต่อกันด้วย เพราะแนวความคิดและความรับผิดชอบอาจแตกต่างกัน โดยเฉพาะเกี่ยวกับเอกสารและการปฏิบัติทางการค้าจะแตกต่างกันด้วย

แนวคิดเกี่ยวกับสาเหตุการค้างชำระและการป้องกันหนี้ค้างชำระ

เกษตรกรลูกค้าที่กู้เงินเพื่อเป็นค่าใช้จ่ายในการผลิตหรือการลงทุนทางการเกษตรอาจจะประสบปัญหาในการผลิต ทั้งที่เกิดจากเกษตรกรเองหรือเกิดจากปัจจัยภายนอกที่มากระทบจนทำให้การผลิตได้รับความเสียหาย มีรายได้ลดลงและทำให้เกิดเป็นหนี้ค้างชำระขึ้นกับธนาคาร

ธนาคารเพื่อการเกษตรและสหกรณ์การเกษตร (2552) ได้กล่าวถึง มูลเหตุของการค้างชำระ และการป้องกันหนี้ค้างชำระ ดังนี้

มูลเหตุหนี้ค้างชำระ การที่ลูกค้าไม่ชำระคืนหนี้เงินกู้แก่ธนาคารตามกำหนดเวลาชำระคืนนั้นอาจมีมูลเหตุแตกต่างกันมากมายหลายประการ ดังนี้

1. มูลเหตุจากตัวลูกค้าผู้กู้ ได้แก่

1.1 ลูกค้าเสียชีวิต

1.2 ลูกค้าวิกลจริต ทูพพลภาพ หรือป่วยเรื้อรัง จนเป็นอุปสรรคต่อการประกอบอาชีพ

อาชีพ

1.3 ลูกค้านักประกอบอาชีพการเกษตร หรืออาชีพอย่างอื่นที่เกี่ยวข้องในการเกษตร

- 1.4 ลูกค้าไปเสียจากภูมิลำเนาหรือย้ายถิ่นที่อยู่
 - 1.5 ลูกค้าบวชแล้วไม่สึก
 - 1.6 ลูกค้าต้องโทษจำคุก
 - 1.7 ลูกค้ามีหนี้สินภายนอกมาก
 - 1.8 ลูกค้าถูกศาลสั่งยึดทรัพย์ขายทอดตลาด หรือมีคำสั่งพิทักษ์ทรัพย์เด็ดขาด หรือศาลพิพากษาให้เป็นบุคคลล้มละลาย
 - 1.9 ลูกค้าโอนทรัพย์สินให้ผู้อื่น เช่น ที่ดิน บ้านเรือนอยู่อาศัย เครื่องจักรกล และเครื่องมือที่ใช้ในการประกอบอาชีพ
 - 1.10 ลูกค้าให้ผู้อื่นกู้ยืมเงิน
 - 1.11 ลูกค้าไม่ได้ใช้เงินกู้เป็นไปตามวัตถุประสงค์ หรือใช้เงินกู้ผิดวัตถุประสงค์
 - 1.12 ลูกค้ามีพฤติกรรมไม่ดีชอบเล่นการพนัน ดิเคยาเสพติด
 - 1.13 ลูกค้ามีเจตนาบิดพลิ้วไม่ยอมชำระหนี้ โดยไม่มีเหตุผลสมควร เช่น เห็นผู้อื่นไม่ชำระหนี้ก็ไม่ชำระบ้าง
 - 1.14 ลูกค้ามีค่าใช้จ่ายฉุกเฉินเกิดขึ้นในคราวเรือน เช่น ต้องใช้จ่ายเงินในการรักษาพยาบาล เป็นต้น
 - 1.15 ลูกค้าไม่พอใจพนักงานธนาคาร
 - 1.16 ลูกค้าขายข้าวเปลือกที่จำหน่ายแล้วมีเงินเหลือ ไม่เพียงพอชำระหนี้เงินกู้จำหน่ายข้าวเปลือก
 - 1.17 ลูกค้าต้องเก็บข้าวเปลือกที่จำหน่ายไว้เพื่อบริโภคหรือทำพันธุ์ เนื่องจากการผลิตข้าวฤดูใหม่เสียหาย
2. มูลเหตุจากปัจจัยภายนอก ได้แก่
 - 2.1 หลังจากกู้เงินแล้วไม่สามารถดำเนินการผลิตอาชีพการเกษตร และหรืออาชีพอย่างอื่นที่เกี่ยวข้องในการเกษตรได้ เนื่องจากถูกทางราชการเวนคืนที่ดิน หรือเจ้าของที่ดินไม่ให้เช่าทำกิน
 - 2.2 ผลผลิตหรือกระบวนการผลิตทางการเกษตร และหรือที่เกี่ยวข้องทางการเกษตร ได้รับความเสียหาย เนื่องจากภัยธรรมชาติหรือภัยพิบัติ คือ ฝนแล้ง น้ำท่วม ลมพายุหรือवादภัยศัตรูพืชหรือสัตว์รบกวน เกิดโรคระบาด ถูกไฟไหม้ ถูกโจรปล้นหรือถูกลักขโมย ถูกคลื่นแก๊สทำลายผลผลิต เป็นต้น

2.3 ขายผลิตผลการเกษตร และหรือผลิตผลจากกิจกรรมที่เกี่ยวข้องในการเกษตร ไม่ได้ หรือขายได้น้อย เนื่องจากไม่สามารถขนไปขายได้ ไม่มีผู้รับซื้อ ราคาตกต่ำ ทรัพย์สินได้รับความเสียหาย ถูกไฟไหม้ ถูกโจรปล้น หรือถูกลักขโมย ภัยสงคราม เป็นต้น

3. มูลเหตุจากพนักงานธนาคาร ได้แก่

3.1 พนักงานธนาคารทุจริตโดยไม่อยู่ในความรับผิดชอบของธนาคาร

3.2 พนักงานธนาคารเบียดเบียนลูกค้า หรือกู้ยืมเงินของลูกค้า

3.3 พนักงานธนาคารประพฤติตนไม่เหมาะสม เช่น ใช้วาจาไม่สุภาพ เป็นต้น

3.4 ลูกค้าไม่ได้รับความสะดวกในการชำระหนี้เงินกู้

4. มูลเหตุอื่นๆ

งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

วรพล วรพงศกร (2543) ได้ทำการศึกษาถึงปัจจัยที่มีผลกระทบต่อความสามารถในการชำระหนี้ของเกษตรกรลูกค้าธนาคารเพื่อการเกษตรและสหกรณ์การเกษตรและศึกษาแนวโน้มของจำนวนเกษตรกรที่กู้เงินและปริมาณเงินกู้ที่จะกู้จาก ธ.ก.ส. ในอนาคต โดยการนำข้อมูลทุกัญญัติตั้งแต่ปีบัญชี 2524 – 2541 ที่รวบรวมจากแหล่งข้อมูลต่างๆ มาทำการวิเคราะห์เชิงปริมาณด้วยวิธีกำลังสองน้อยที่สุดแบบธรรมดา (OLS) ผลการศึกษาสรุปได้ ดังนี้

ปัจจัยการเกิดหนี้สินของเกษตรกรมีสาเหตุที่สำคัญ ดังนี้

1. ผลตอบแทนของการทำการเกษตร เกษตรกรมีรายได้ที่ไม่เหมาะสมต่อการลงทุนในการทำการเกษตร ราคาของพืชผลมีการเปลี่ยนแปลง และในบางกรณีเกษตรกรได้รับผลกระทบจากภัยธรรมชาติ หรือต้องเร่งขายผลิตผลในช่วงต้นฤดูเก็บเกี่ยวเพื่อนำเงินมาชำระหนี้สินทำให้ได้ราคาที่ไม่เป็นธรรม

2. ปัญหาการกู้ยืมเงินสินเชื่อนอกระบบ และอัตราดอกเบี้ยที่ต้องกู้ยืมในระบบสูงกว่าผลตอบแทนที่ได้รับจากการทำการเกษตร หรือในบางกรณีเกษตรกรขาดหลักทรัพย์จึงต้องพึ่งพาสินเชื่อนอกระบบที่มีอัตราดอกเบี้ยสูงปริมาณการชำระหนี้ของเกษตรกรขึ้นอยู่กับรายได้เงินสดในไร่นาของเกษตรกร จำนวนสมาชิกในครัวเรือน รายจ่ายในการบริโภคของเกษตรกร อัตราการว่างงานของสมาชิกในครัวเรือนแนวโน้มของจำนวนเกษตรกรที่เป็นหนี้และปริมาณหนี้ที่กู้จาก ธ.ก.ส. เกษตรกรที่เป็นหนี้ธนาคารเพื่อการเกษตรและสหกรณ์การเกษตรมีแนวโน้มเพิ่มขึ้นเรื่อยๆ ในลักษณะเส้นตรงและปริมาณหนี้ที่เกษตรกรเป็นหนี้ก็มีแนวโน้มเพิ่มขึ้นเรื่อยๆ เช่นเดียวกัน

นิรันดร์ ภระบรณ (2544) ได้ทำการศึกษาสาเหตุของหนี้ที่ไม่ก่อให้เกิดรายได้ของธนาคารกรุงไทย จำกัด (มหาชน) ในจังหวัดเชียงราย ผลการศึกษา พบว่า สาเหตุที่ทำให้ลูกหนี้เป็นหนี้ที่ไม่ก่อให้เกิดรายได้นั้นเกิดจากภาวะทางเศรษฐกิจของประเทศตกต่ำจนทำให้การประกอบธุรกิจทั่วไปซบเซา และกำลังซื้อของประชาชนลดลง และเกิดจากลูกหนี้ใช้เงินกู้ผิดวัตถุประสงค์ รวมทั้งลูกหนี้มีภาระหนี้สินอื่นมากทั้งในและนอกระบบ นอกจากนั้นการขาดสภาพคล่องทางการเงินของธุรกิจ การประกอบธุรกิจใหม่ที่ลูกหนี้ขาดประสบการณ์และประกอบธุรกิจหลายประเภทเกินไป ตลอดจนใช้วงเงินกู้ไม่เหมาะสมกับธุรกิจก็เป็นสาเหตุของหนี้ที่ไม่ก่อให้เกิดรายได้ด้านความคิดเห็นของเจ้าหน้าที่ผู้เกี่ยวข้องด้านสินเชื่อ พบว่า การขาดการควบคุมและติดตามสินเชื่อที่ดี ลูกหนี้ปิดบังข้อมูลในการขอสินเชื่อ การเร่งปล่อยสินเชื่อเพื่อให้ได้ตามเป้าหมายตลอดจนเจ้าหน้าที่มีประสบการณ์น้อยและขาดความรอบคอบในการพิจารณาสินเชื่อ ต่างก็เป็นสาเหตุทำให้ลูกหนี้เป็นหนี้ที่ไม่ก่อให้เกิดรายได้

ดำรงชัย เดชาธิตม (2544) ได้ทำการศึกษาปัจจัยสำคัญที่ทำให้เกษตรกรลูกค้ำมีหนี้ค้ำชำระ ธ.ก.ส. : กรณีศึกษาเกษตรกรลูกค้ำ ธ.ก.ส. สาขาชุมพร เป็นลูกค้ำที่มีหนี้ค้ำชำระ จำนวน 200 ราย และลูกค้ำที่ไม่มีหนี้ค้ำชำระ จำนวน 50 ราย ผลการศึกษา พบว่า เกษตรกรที่ไม่มีหนี้ค้ำชำระจะมีระยะเวลาการเป็นลูกค้ำ ต้นเงินคงเป็นหนี้ พื้นที่ทำการเกษตร รายได้การเกษตร รายได้นอกภาคการเกษตร รายได้รวม ค่าใช้จ่ายการเกษตร รายได้สุทธิ สูงกว่าเกษตรกรลูกค้ำที่มีหนี้ค้ำชำระส่วนเกษตรกรที่มีหนี้ค้ำชำระจะมีอายุ จำนวนสัญญากู้เงิน จำนวนสมาชิกในครัวเรือนจำนวนคนช่วยทำการเกษตร จำนวนครั้งที่ประสบภัยใน 5 ปี ค่าใช้จ่ายในครัวเรือนสูงกว่าเกษตรกรลูกค้ำที่ไม่มีหนี้ค้ำชำระ และพบว่า ปัจจัยสำคัญที่ทำให้เกษตรกรมีหนี้ค้ำชำระมี ดังนี้

1. วัตถุประสงค์การขอกู้เงินลงทุน
2. ร้อยละการใช้เงินกู้ถูกต้องตามวัตถุประสงค์การขอกู้เงิน
3. จำนวนครั้งที่ประสบภัยธรรมชาติในรอบ 5 ปี
4. ขนาดพื้นที่ทำการเกษตร
5. จำนวนแห่งของที่ดินทำการเกษตร
6. สถานที่ทำการเกษตรอยู่ในหมู่บ้านเดียวหรือหลายหมู่บ้าน
7. รายได้สุทธิต่อปี

เกษตรกรที่ใช้เงินกู้ถูกต้องตามวัตถุประสงค์ที่ขอกู้เงินจะมีโอกาสมีหนี้ค้ำชำระต่ำ เกษตรกรที่มีขนาดพื้นที่ทำการเกษตรมากกว่าจะมีโอกาสมีหนี้ค้ำชำระต่ำกว่าเกษตรกรที่มีขนาดพื้นที่ทำการเกษตรที่น้อยกว่า เกษตรกรที่มีจำนวนแห่งที่ดินทำการเกษตรมากกว่าจะมีโอกาสมีหนี้ค้ำชำระ

ต่ำกว่าเกษตรกรที่มีจำนวนแห่งที่ดินทำการเกษตรที่น้อยกว่า และเกษตรกรที่มีรายได้สุทธิต่อปีสูงกว่า จะมีโอกาสมีหนี้ค้างชำระต่ำกว่าเกษตรกรที่มีรายได้สุทธิต่อปีที่ต่ำกว่า

เกรียงไกร สืบพันธ์ (2546) ได้ทำการศึกษาสภาพการกู้ยืมและการชำระคืนหนี้เงินกู้สินเชื่อนอกภาคการเกษตร และปัญหาอุปสรรคในการชำระคืนของเกษตรกรลูกค้า ธ.ก.ส. สาขาบ้านฝาง จังหวัดขอนแก่น จำนวน 152 ราย พบว่า ปัญหาอุปสรรคในการชำระคืนหนี้เงินกู้ที่เป็นปัญหามากมีดังนี้

1. ปัญหาอุปสรรคที่เกิดจากเกษตรกรลูกค้า ได้แก่ การมีค่าใช้จ่ายในครัวเรือนสูงเกินควร การขาดแรงงานที่มีความรู้ในกิจการที่ดำเนินงานอยู่ ขาดการวางแผนการจัดการในการผลิตที่เหมาะสม และไม่ทราบกำหนดชำระหนี้
2. ปัญหาอุปสรรคที่เกิดจากพนักงานธนาคาร ได้แก่ พนักงานไม่ส่งหนังสือแจ้งให้นำเงินไปชำระหนี้และพนักงานไม่ติดตามเร่งรัดหนี้
3. ปัญหาอุปสรรคที่เกิดจากภาวะการผลิตจำหน่ายและการบริการ ได้แก่ การมีคู่แข่งทางการตลาดมาก ต้นทุนการผลิตและจำหน่ายมีราคาสูง ราคาผลผลิตและผลิตภัณฑ์ตกต่ำ และการมีตลาดรองรับไม่แน่นอน
4. ปัญหาอุปสรรคที่เกิดจากสาเหตุอื่นๆ ได้แก่ การขาดอุปกรณ์และเทคโนโลยีใหม่ๆ เครื่องจักรและอุปกรณ์มีราคาสูง

ธนาคารเพื่อการเกษตรและสหกรณ์การเกษตร (2548) ได้ศึกษาวิจัย เรื่อง การดำเนินงานด้านสินเชื่อของ ธ.ก.ส. กับปัญหาหนี้ในระบบของเกษตรกร : กรณีศึกษาจังหวัดสุรินทร์ ได้สอบถามเกษตรกรลูกค้าจำนวน 104 ราย จากลูกค้า ธ.ก.ส. ของ 3 สาขา คือ สาขาชุมพลบุรี สาขาศีขรภูมิ และสาขาปราสาท พบว่า ลูกค้าร้อยละ 25.96 มีหนี้สินอยู่กับเจ้าหนี้ในระบบ ลูกค้าร้อยละ 97.12 มีหนี้กับ ธ.ก.ส. และร้อยละ 66.35 มีหนี้สินกับกองทุนหมู่บ้านเกษตรกรลูกค้าที่มีหนี้ เพียงแหล่งเดียวมีจำนวน 29 ราย คิดเป็นร้อยละ 27.88 เกษตรกรลูกค้าที่เหลืออีกร้อยละ 72.12 มีหนี้ ธ.ก.ส. ร่วมกับหนี้แหล่งอื่นประเภทของเจ้าหนี้ในระบบที่นิยมใช้บริการมากที่สุด คือ กู้ยืมจากนายทุน คิดเป็นร้อยละ 37.93 รองลงมา คือ กู้ยืมจากญาติ ร้อยละ 29.31 และกู้ยืมจากเพื่อนบ้าน ร้อยละ 27.59

เหตุผลในการใช้บริการหนี้นอกระบบ เนื่องจากได้รับอนุมัติเงินกู้จาก ธ.ก.ส. ไม่เพียงพอต่อการใช้จ่ายและกู้จาก ธ.ก.ส. ไม่ได้เนื่องจากมีวัตถุประสงค์ในการกู้เงิน ไม่ตรงกับข้อบังคับของธนาคารในด้านความเพียงพอของเงินกู้ที่ได้รับจาก ธ.ก.ส. กับการใช้บริการหนี้นอกระบบของครัวเรือนเกษตรกรลูกค้า พบว่า ความเพียงพอของเงินกู้ที่ได้รับจาก ธ.ก.ส. มีความสัมพันธ์กับการใช้บริการหนี้นอกระบบอย่างมีนัยสำคัญ และมีทิศทางตรงกันข้าม โดยถ้าครัวเรือนเกษตรกรสามารถกู้เงินจาก ธ.ก.ส. ได้เพียงพอ การกู้เงินนอกระบบก็จะน้อยลง

นิกร มาตุพรหม (2542) เรื่อง ปัจจัยที่มีผลต่อการชำระคืนสินเชื่อการเกษตรของเกษตรกรลูกค้าธนาคารเพื่อการเกษตรและสหกรณ์การเกษตร สาขาฝาง อำเภอฝาง จังหวัดเชียงใหม่ วัตถุประสงค์ เพื่อศึกษาสภาพทั่วไปและหาความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยด้านเศรษฐกิจ สังคมของเกษตรกรกับการชำระคืนสินเชื่อการเกษตรของเกษตรกรลูกค้า ตลอดจนปัญหา ข้อเสนอแนะ และความต้องการของเกษตรกรลูกค้าในเขตพื้นที่อำเภอฝาง จังหวัดเชียงใหม่ ซึ่งข้อมูลที่ใช้ในการศึกษาได้มาจากเอกสารต่างๆ และการสอบถามเกษตรกรตัวอย่างจำนวน 120 คน โดยการสุ่มตัวอย่างแบบง่าย (Simple Random Sampling) ร้อยละ 30 จากจำนวนเกษตรกร 400 คน เก็บข้อมูลโดยใช้แบบสอบถาม วิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้สถิติสำเร็จรูปเพื่อการวิจัยทางสังคมศาสตร์ (SPSS PCT) ประกอบด้วย ค่าร้อยละ ความถี่ ค่าเฉลี่ย และค่าไคสแควร์ (Chi Square) ตัวแปรที่นำมาศึกษา คือ เพศ อายุ ระดับการศึกษา จำนวนสมาชิกในครัวเรือน ขนาดพื้นที่ที่ทำกรเกษตร ความเพียงพอของวงเงินกู้จากธนาคารเพื่อการเกษตรและสหกรณ์การเกษตร ประเภทการใช้เงินกู้ แหล่งเงินกู้อื่นๆ และปัญหาในการดำเนินกิจกรรมทางการเกษตรผลการวิเคราะห์หาความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยต่างๆ ที่มีผลต่อการชำระหนี้เงินกู้ของเกษตรกรลูกค้าพบว่า ประเภทการใช้เงินกู้จากธนาคารเพื่อการเกษตรและสหกรณ์การเกษตร แหล่งเงินกู้อื่นๆ มีความสัมพันธ์ต่อการชำระคืนสินเชื่อการเกษตรของลูกค้าธนาคารเพื่อการเกษตรและสหกรณ์การเกษตรอธิบายได้ว่าเกษตรกรที่กู้เงิน เพื่อใช้เป็นค่าใช้จ่ายในการเกษตร มีแนวโน้มที่จะชำระคืนเงินกู้ได้มากกว่าเกษตรกรลูกค้าที่กู้เพื่อใช้ในเงินกู้ประเภทอื่น และที่ไม่เกี่ยวข้องกับการเกษตรส่วนเกษตรกรที่มีแหล่งเงินกู้จากแหล่งอื่นๆ มีความสามารถที่จะชำระคืนเงินกู้ได้มากกว่าเกษตรกรรายอื่นด้วยเช่นกัน

ข้อเสนอแนะ สำหรับการศึกษาในครั้งนี้ คือ ธนาคารเพื่อการเกษตรและสหกรณ์การเกษตร จะต้องมีการจัดระบบในการติดตามการให้สินเชื่อให้สอดคล้องกับวัตถุประสงค์ และมีประสิทธิภาพ เพื่อเป็นหลักประกันในการชำระคืนสินเชื่อที่กู้ยืมจากธนาคาร และทางธนาคารเพื่อการเกษตรและสหกรณ์การเกษตร ควรจะเป็นแหล่งข้อมูล ข่าวสารแก่เกษตรกร ทั้งทางด้านการผลิตสินเชื่อ การออกทรัพย์สินการตลาด และการประสานงานกับหน่วยงานราชการ ตลอดจนควรปรับปรุงระเบียบข้อบังคับของ ธนาคารให้สอดคล้องกับสภาพปัจจุบัน และความต้องการของเกษตรกร

วิทยา มหาคุณวงศ์ (2543) เรื่อง ปัจจัยที่มีผลกระทบต่อพฤติกรรมการจ่ายคืนเงินกู้ยืมของลูกหนี้ กรณีบริษัทบริหารสินทรัพย์แห่งหนึ่งในจังหวัดเชียงใหม่ มีวัตถุประสงค์เพื่อค้นหาปัจจัยที่มีผลกระทบต่อพฤติกรรมการจ่ายคืนเงินกู้ยืมของลูกหนี้บริษัทบริหารสินทรัพย์กรุงเทพฯพาณิชย์การ จำกัด สำนักงานเชียงใหม่ โดยศึกษาถึงพฤติกรรมการจ่ายคืนเงินกู้ของลูกหนี้ ข้อมูลที่รวบรวมจากลูกหนี้ของบริษัทบริหารสินทรัพย์ จำนวน 3,842 ราย คิดเป็น 100% ของจำนวนลูกหนี้ทั้งหมด สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ประกอบด้วยสถิติเชิงพรรณนา และการวิเคราะห์แบบโลจิก (Logit Model)

ผลการศึกษา พบว่า ลูกหนี้นอกเขตอำเภอเมืองเชียงใหม่ มีพฤติกรรมการผ่อนชำระดีกว่าลูกหนี้ในเขตอำเภอเมืองเชียงใหม่ ลูกหนี้เงินกู้เพื่อสวัสดิการ และเกษตรกรรมมีพฤติกรรมการผ่อนชำระดีกว่าลูกหนี้เงินกู้เพื่อการบริโภค การพาณิชย์ และการก่อสร้าง-จัดสรร ส่วนกลุ่มลูกหนี้ที่ได้รับการปรับปรุงโครงสร้างหนี้ ลูกหนี้ที่มีภาระหนี้คงค้างน้อยกว่ามูลค่าหลักประกัน และลูกหนี้ที่มีภาระหนี้คงค้างน้อยกว่าวงเงินกู้ยืม มีการผ่อนชำระคืนเงินกู้ดีกว่าลูกหนี้ประเภทอื่น ผลการพิสูจน์สมมติฐานแสดงว่า การปรับปรุงโครงสร้างหนี้ หนี้ที่มีภาระคงค้างน้อยกว่ามูลค่าหลักประกัน และหนี้ที่มีภาระคงค้างน้อยกว่าวงเงินกู้ยืม เป็นตัวแปรนัยสำคัญที่มีผลกระทบต่อพฤติกรรมการจ่ายเงินกู้ยืมของลูกหนี้ บริษัทบริหารสินทรัพย์กรุงเทพพาณิชย์ จำกัด สำนักงานเชียงใหม่

ข้อเสนอแนะ

1. บริษัทฯ ควรมีการจัดชั้นลูกหนี้ใหม่ เพื่อความเหมาะสมในการจัดเก็บหนี้และใช้บุคลากรให้เหมาะสมกับงาน เนื่องจากการจัดชั้นลูกหนี้ตามธนาคารแห่งประเทศไทย หรือการจัดชั้นลูกหนี้ตามเกรดลูกหนี้ จากผลการผ่อนชำระนั้นเหมาะสมที่จะใช้กับสถาบันการเงินตามปกติมากกว่า ส่วนบริษัทบริหารสินทรัพย์ฯ นั้น พฤติกรรมของลูกหนี้จะแตกต่างจากสถาบันการเงินทั่วไป โดยควรพิจารณาลูกหนี้จากอัตราส่วนภาระหนี้คงค้างเทียบกับมูลค่าหลักประกัน และอัตราส่วนภาระหนี้คงค้างเทียบกับวงเงิน ซึ่งถ้าภาระหนี้คงค้างต่ำกว่ามูลค่าหลักประกันหรือวงเงินแล้ว การใช้เจ้าหน้าที่ดำเนินการ อาจจะใช้เจ้าหน้าที่ที่มีความชำนาญตามปกติได้ ถ้าหากภาระหนี้คงค้างมากกว่ามูลค่าหลักประกันหรือวงเงินแล้ว ควรใช้เจ้าหน้าที่ที่มีความชำนาญเป็นพิเศษในการติดตามหนี้ หรืออาจแบ่งชั้นลูกหนี้ออกเป็น 3 กลุ่ม ตามพฤติกรรมของลูกหนี้

- 1.1 ลูกหนี้ที่กลับมาผ่อนชำระตามปกติ
- 1.2 ลูกหนี้ที่ผ่อนชำระไม่สม่ำเสมอ
- 1.3 ลูกหนี้ดำเนินคดี

การแบ่งชั้นแบบนี้ สามารถควบคุมค่าใช้จ่ายของบริษัทฯ ได้ดีขึ้นเนื่องจากสามารถวางแผนการติดตามหนี้ได้เหมาะสม และสามารถให้ทรัพยากรของบริษัทฯ ได้คุ้มค่ามากยิ่งขึ้น

2. การออกติดตามหนี้ของเจ้าหน้าที่ จากการศึกษาไม่มีความสัมพันธ์กับพฤติกรรมการชำระหนี้ของลูกหนี้ แสดงให้เห็นว่าทางบริษัทฯ ควรมีการปรับปรุงการออกติดตามหนี้ของลูกหนี้ใหม่ เนื่องจากการออกติดตามหนี้ที่ปฏิบัติอยู่ในปัจจุบันยังคงใช้รูปแบบการทำงานแบบเดิมเหมือนกับธนาคารพาณิชย์ทั่วไป ซึ่งพฤติกรรมลูกหนี้ของบริษัทบริหารสินทรัพย์ฯ นั้นมีความแตกต่างกันออกไป

3. บริษัทฯ ควรมีการจัดโครงสร้างองค์กรในระดับจังหวัดเสียใหม่ ให้เหมาะสมกับการปฏิบัติงาน และการแบ่ง PORT ลูกหนี้ เพื่อแยกประเภทลูกหนี้ที่ยากและง่ายออกจากกันตาม

ความเหมาะสมของความสามารถของพนักงานติดตามหนี้ ซึ่งจะประสบผลสำเร็จมากกว่า ที่เป็นอยู่ปัจจุบัน ซึ่งรวม PORT ลูกหนี้ที่ติดตามยากและง่ายคละกันไป ทำให้พนักงานที่ไม่ค่อยมีประสบการณ์ทางด้านนี้ ต้องมาติดตามหนี้ที่มีความซับซ้อน ซึ่งอาจจะใช้เวลาในการทำงานมากกว่าพนักงานที่มีความชำนาญแล้ว และสิ้นเปลืองทรัพยากรขององค์กรมากกว่าให้พนักงานที่มีประสบการณ์สูงดูแลหนี้ นั้น

เกษม เอกทวีวัฒนเดช (2546) ได้ทำการศึกษา เรื่อง “ปัญหาและสาเหตุการเกิดหนี้ค้างชำระของเกษตรกร ลูกค้าธนาคารเพื่อการเกษตรและสหกรณ์การเกษตร อำเภอเมือง จังหวัดประจวบคีรีขันธ์” โดยมีวัตถุประสงค์ เพื่อศึกษาปัญหาการเกิดหนี้ค้างชำระ และเปรียบเทียบปัญหาการเกิดหนี้ค้างชำระตามวัตถุประสงค์ของการกู้เงิน โดยเป็นการวิจัยเชิงสำรวจ (Survey Research) ใช้แบบสอบถามสัมภาษณ์อย่างเป็นทางการ (Formal Interview) การวิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้สถิติเชิงพรรณนา (Descriptive Statistics) การกระจายความถี่ และร้อยละ การวิเคราะห์ข้อมูลเชิงอุปมัย (Inductive Analysis) เพื่ออธิบายความสัมพันธ์ระหว่างวัตถุประสงค์การกู้เงินกับปัญหาการเกิดหนี้ค้างชำระ โดยใช้สถิติไคสแควร์ (Chi -Square)

ผลการศึกษา พบว่า ปัญหาการเกิดหนี้ค้างชำระส่วนใหญ่มีปัญหาด้านการผลิต คิดเป็นร้อยละ 55.60 โดยมีสาเหตุเกิดจากต้นทุนและค่าใช้จ่ายสูง เช่น ค่าจ้าง ค่าปุ๋ย ค่ายา และค่าเมล็ดพันธุ์ สาเหตุรองลงมา คือ ปัญหาด้านการตลาด คิดเป็นร้อยละ 22.40 ซึ่งเกิดจากราคาผลิตผลตกต่ำและปัญหาด้านค่าใช้จ่ายในครัวเรือน คิดเป็นร้อยละ 12.20 โดยมีค่าใช้จ่ายในการศึกษาบุตร ค่าใช้จ่ายในการรักษาพยาบาล สำหรับปัญหาด้านการจัดการเกษตรกรมีปัญหาการเกิดหนี้ค้างชำระน้อยที่สุดคิดเป็นร้อยละ 9.80 โดยสาเหตุเกิดจากการนำเงินไปลงทุนเพื่อการผลิตใหม่ โดยไม่ส่งชำระหนี้ให้เสร็จสิ้นก่อน เปรียบเทียบการเกิดหนี้ค้างชำระตามวัตถุประสงค์ของการกู้เงินของเกษตรกรพบว่าลูกค้าที่มีวัตถุประสงค์การกู้เงินต่างกันมีปัญหาการเกิดหนี้ค้างแตกต่างกัน สำหรับแนวทางในการแก้ไขปัญหา พบว่าลูกค้าขอยืมระยะเวลาชำระหนี้ โดยการปรับปรุงโครงสร้างหนี้มากที่สุด คิดเป็นร้อยละ 48.80 รองลงมาเป็นการผลิตหลายประเภทเพื่อลดความเสี่ยง คิดเป็นร้อยละ 34.60 ในเรื่องการทยอยส่งชำระหนี้ตามแหล่งที่มาของรายได้โดยไม่รวบรวมเงินไว้ชำระครั้งเดียว คิดเป็นร้อยละ 30.70 ในเรื่องการปรับเปลี่ยนระบบการผลิตตามที่ตลาดต้องการ คิดเป็นร้อยละ 20.00 ในเรื่องขยายพื้นที่ทำการเกษตร คิดเป็นร้อยละ 15.60 สำหรับในเรื่องการนำเทคโนโลยีทันสมัยมาช่วยในการผลิตกลุ่มลูกค้านำไปเป็นแนวทางในการแก้ไขปัญหาหนี้ยืมที่สุดคิดเป็นร้อยละ 3.40

อุทัย พิมพ์ไกร (2546) เรื่อง ศักยภาพในการชำระหนี้ของลูกหนี้กลุ่มรับรองรับผิดชอบอย่างลูกหนี้ร่วมของธนาคารเพื่อการเกษตรและสหกรณ์การเกษตรสาขาแม่แตง จ.เชียงใหม่ วัตถุประสงค์ เพื่อศึกษาถึงลักษณะทั่วไปของลูกหนี้ บทบาทของกลุ่มรับรองรับผิดชอบอย่างลูกหนี้ร่วม ปัญหาและอุปสรรค

ที่มีอิทธิพลต่อความสามารถในการชำระหนี้ของกลุ่มรับรองรับผิดชอบอย่างลูกหนี้ร่วมของธนาคาร การศึกษาครั้งนี้รวบรวมข้อมูลด้วยการสัมภาษณ์แบบมีโครงสร้างจากลูกหนี้กลุ่มรับรองรับผิดชอบอย่าง ลูกหนี้ร่วมของ ธนาคารเพื่อการเกษตร สาขาแม่แตง โดยวิธีการสุ่มตัวอย่างแบบหลายขั้นตอน (Multi-Stage-Sampling) จำนวน 413 ตัวอย่าง วิธีวิจัยเป็นการวิจัยเชิงพรรณนา (Descriptive research) โดยการสำรวจและรวบรวมข้อมูลจากการออกแบบสัมภาษณ์และนำข้อมูลมาอธิบาย ข้อมูลในการศึกษา ใช้ข้อมูลทุติยภูมิ (Secondary data) เป็นข้อมูลที่ได้ศึกษาจากเอกสารรายงานผลการดำเนินงานของ ธนาคารเพื่อการเกษตรและสหกรณ์การเกษตร ส่วนข้อมูลปฐมภูมิ (Primary data) เป็นข้อมูลจาก ตัวอย่างของการศึกษาที่ได้จากแบบสัมภาษณ์ ที่สร้างขึ้นเพื่อรวบรวมข้อมูลลูกหนี้กลุ่มรับรองรับผิดชอบอย่างลูกหนี้ร่วม โดยใช้สถิติในการศึกษาคือ สถิติเชิงพรรณนา ได้แก่ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ยถ่วงน้ำหนัก และสถิติไคสแควร์ (Chi Square -Test) เพื่อศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรอิสระและตัวแปรตาม

ผลการศึกษา พบว่า ลูกหนี้ส่วนใหญ่มีความสามารถในการชำระหนี้เงินกู้ในระดับ ดิถึงดีเยี่ยม ขณะที่จำนวนหนึ่งในสามของลูกหนี้ทั้งหมด ยังเป็นลูกหนี้ที่ด้อยคุณภาพ แสดงให้เห็น ว่าศักยภาพในการชำระหนี้ของลูกหนี้กลุ่มรับรองรับผิดชอบอย่างลูกหนี้ร่วม ของธนาคารเพื่อการเกษตร และสหกรณ์การเกษตร สาขาแม่แตง อยู่ในระดับปานกลาง ความสามารถในการหารายได้ของลูกหนี้ ถูกจำกัดด้วยขนาดพื้นที่การผลิต ซึ่งส่วนใหญ่ทำการผลิตโดยใช้แรงงานในครัวเรือนเป็นหลัก และ ต้องจ่ายค่าเช่าที่ดิน จึงทำให้ต้นทุนการผลิตสูงขึ้น ส่งผลให้รายได้ลดลง ขนาดการถือครองที่ดินจึง เป็นลักษณะสำคัญที่เป็นตัวบ่งชี้การกำหนดระดับศักยภาพในการชำระหนี้ของลูกหนี้กลุ่มรับรองรับผิดชอบอย่างลูกหนี้ร่วม บทบาทของกลุ่มในด้านความถี่ในการประชุมภายในกลุ่ม การติดตามเร่งรัดหนี้ ภายในกลุ่ม และการแจ้งเตือนสมาชิกในกลุ่มให้ชำระหนี้ในระดับต่ำถึงปานกลาง ส่วนปัญหา และอุปสรรคในการชำระหนี้ที่สำคัญ คือ ปัญหาด้านการตลาด โดยเฉพาะราคาขายผลผลิตตกต่ำ ขณะที่ต้นทุนการผลิตสูงขึ้น ซึ่งในระยะยาวหากไม่มีการแก้ไขจะบั่นทอนศักยภาพในการชำระหนี้ ของลูกหนี้ในอนาคต

ข้อเสนอแนะ

1. การที่จะพัฒนาศักยภาพในการชำระหนี้กลุ่มรับรองรับผิดชอบอย่างลูกหนี้ร่วมให้ สูงขึ้น ธนาคารควรมีการกำหนดระเบียบวิธีปฏิบัติของกลุ่มรับรองรับผิดชอบอย่างลูกหนี้ร่วมให้มีรายละเอียด อย่างชัดเจนเพื่อเป็นเครื่องมือส่งเสริมให้กลุ่มมีความเข้มแข็งมากขึ้น และธนาคารควรช่วยเหลือลูกหนี้ ลดต้นทุนการผลิต ทำหน้าที่เชื่อมโยงการผลิตและการตลาด เพื่อช่วยแก้ปัญหาการราคาผลผลิตตกต่ำ ของลูกหนี้ร่วมทั้งการให้สินเชื่อเพื่อส่งเสริมให้ลูกหนี้มีที่ดินเป็นกรรมสิทธิ์ของตนเองมากขึ้น

2. กองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมืองแห่งชาติ ควรนำวิธีการรับรองรับผิดชอบอย่างลูกหนี้ รวมไปถึงใช้เพื่อให้เกิดการบริหารกองทุนแบบมีส่วนร่วมของสมาชิกให้มากที่สุด รัฐควรทำหน้าที่สนับสนุนการเชื่อมโยงการผลิตของสมาชิกกับการตลาด เพื่อป้องกันแก้ไขปัญหาการชำระคืนของสมาชิก

3. ควรกำหนดวิธีปฏิบัติในการให้กู้ยืมแบบรับรองรับผิดชอบอย่างลูกหนี้ร่วม ในเงินกองทุนหมุนเวียนต่างๆ ของส่วนราชการ โดยเน้นการสร้างความปลอดภัยทางสังคมรวมทั้งให้ตระหนักและเข้าใจถึงประโยชน์ของกองทุน เพื่อให้กองทุนมีการดำเนินงานบรรลุวัตถุประสงค์อย่างมีประสิทธิภาพ

ชัยพฤกษ์ สุตถวิล (2548) ได้ศึกษา เรื่อง ปัญหาการชำระคืนเชื่อการเกษตรของเกษตรกรในเขตอำเภอบางปะหัน จังหวัดพระนครศรีอยุธยา มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาสาเหตุปัญหาการชำระคืนเชื่อการเกษตรและศึกษาแนวทางแก้ไขปัญหา โดยศึกษาเฉพาะหนี้ที่มีปัญหาของเกษตรกรในเขตอำเภอบางปะหันจังหวัดพระนครศรีอยุธยา

ผลการศึกษา พบว่า เกษตรกรที่มีปัญหาการชำระคืนเชื่อการเกษตรมีสาเหตุมาจากราคาผลผลิตตกต่ำ เกษตรกรมีหนี้สินภายนอกที่ต้องมีภาระชำระและเกษตรกรมีรายจ่ายในครัวเรือนสูงกว่ารายได้ที่ได้มาจากการเกษตร

ข้อเสนอแนะ การแก้ไขปัญหาหนี้เชื่อการเกษตร เห็นควรให้รัฐบาลสนับสนุนเพิ่มประสิทธิภาพการผลิต พัฒนาแหล่งน้ำเพื่อการเกษตร รวมทั้งใช้ธนาคารเพื่อการเกษตรและสหกรณ์การเกษตร ซึ่งเป็นเครื่องมือของรัฐบาล ให้ช่วยผ่อนผันกฎเกณฑ์ การปรับโครงสร้างหนี้ ขยายระยะเวลาผ่อนชำระ ลดอัตราดอกเบี้ยให้มีความสัมพันธ์กับรายได้ของเกษตรกร และควรจัดตั้งสภาการเกษตรแห่งชาติ, โรงงานปุ๋ยแห่งชาติ และสร้างประสิทธิภาพตลาดซื้อขายสินค้าเกษตรกรรมล่วงหน้าเพื่อสนับสนุนให้เกษตรกรมีรายได้เพียงพอ ที่จะชำระคืนเชื่อค้ำเงินกู้ได้ ทั้งนี้การแก้ไขจะต้องกระทำอย่างจริงจัง โดยความร่วมมือกันทั้งฝ่ายเกษตรกรและรัฐบาล โดยหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง จึงจะประสบผลสำเร็จ

เทียนชัย เปรมปราดิน (2548) ได้ศึกษา เรื่อง ปัญหาและแนวทางการแก้ไขการค้างชำระต้นเงินและดอกเบี้ยเงินกู้ของเกษตรกรลูกค้า ธนาคารเพื่อการเกษตรและสหกรณ์การเกษตร (ธ.ก.ส.) กรณีศึกษาสาขาชะอำ อำเภชะอำ จังหวัดเพชรบุรี มีวัตถุประสงค์เพื่อ

1. ศึกษาปัจจัยที่มีผลต่อการค้างชำระต้นเงินและดอกเบี้ยเงินกู้ของเกษตรกรรายคนลูกค้าธนาคารเพื่อการเกษตรและสหกรณ์การเกษตร

2. วิเคราะห์ปัญหาการค้างชำระต้นเงินและดอกเบี้ยของเกษตรกรรายคนธนาคารเพื่อการเกษตรและสหกรณ์การเกษตร

3. สรุปและเสนอแนะแนวทางแก้ไขปัญหาการค้างชำระต้นเงินและดอกเบี้ยเงินกู้ของเกษตรกรรายคนลูกค้านาคารเพื่อการเกษตรและสหกรณ์การเกษตร โดยการวิเคราะห์หาค่าร้อยละความถี่ ค่าเฉลี่ยเลขคณิต ทดสอบความสัมพันธ์ โดยใช้สถิติ t-test และ F-test

ผลการศึกษา พบว่า ปัจจัยจากกลุ่มลูกค้าและปัจจัยภายนอกมีผลต่อการค้างชำระหนี้เงินกู้ของเกษตรกรในระดับมาก ศักยภาพของผู้กู้มีผลต่อการค้างชำระหนี้เงินกู้ของเกษตรกรในระดับปานกลาง ปัญหาการค้างชำระต้นเงินและดอกเบี้ยได้แก่พื้นที่ที่ใช้ในการประกอบอาชีพเกษตรกรอยู่ในเขตพื้นที่ที่ไม่มีน้ำชลประทาน ในการอำนวยความสะดวกในการประกอบอาชีพทำให้ได้รับผลผลิตไม่เต็มที่ ประกอบกับราคาของผลผลิตตกต่ำ ทำให้เกษตรกรประสบกับการขาดทุนจากการประกอบอาชีพในการแก้ไขปัญหาการค้างชำระรัฐบาลควรบริหารจัดการน้ำ ให้มีประสิทธิภาพให้มากขึ้น

ข้อเสนอแนะ รัฐบาลควรมีการประกันราคาพืชผล หรือหาตลาดและให้ราคาที่เหมาะสมแก่เกษตรกร

อุทัย อักษรพันธ์ (2552) ได้ศึกษาปัจจัยที่มีผลต่อความสามารถในการชำระหนี้ของลูกค้านำปรับปรุงโครงสร้างหนี้ ธ.ก.ส. สาขาหาดใหญ่ จังหวัดสงขลา

ผลการศึกษา พบว่า ปัจจัยทางสังคม ได้แก่ เพศ อายุ สถานภาพการสมรส ระดับการศึกษา จำนวนสมาชิกในครัวเรือน จำนวนสมาชิกในครัวเรือนที่มีรายได้ จำนวนสมาชิกในครัวเรือนที่ไม่มีรายได้และการเป็นสมาชิกกลุ่มการเงินในชุมชน โดยทุกปัจจัยกลุ่มลูกหนี้ปกติและกลุ่มลูกค้าหนี้ NPL มีลักษณะคล้ายคลึงกัน จึงไม่มีผลต่อความสามารถในการชำระหนี้ของลูกค้านำปรับปรุงโครงสร้างหนี้หรือไม่มีความสัมพันธ์กัน ในส่วนปัจจัยทางเศรษฐกิจได้แก่หนี้สินรวม หนี้สินในระบบ ธ.ก.ส. เงินออม หลักประกันเงินกู้ แบบรับรองรับผิดชอบอย่างลูกหนี้ร่วม และจำนวนอสังหาริมทรัพย์ มีผลต่อความสามารถในการชำระหนี้ของกลุ่มลูกค้านำปกติและกลุ่มลูกค้าหนี้ NPL หรือมีความสัมพันธ์กันนั่นเอง

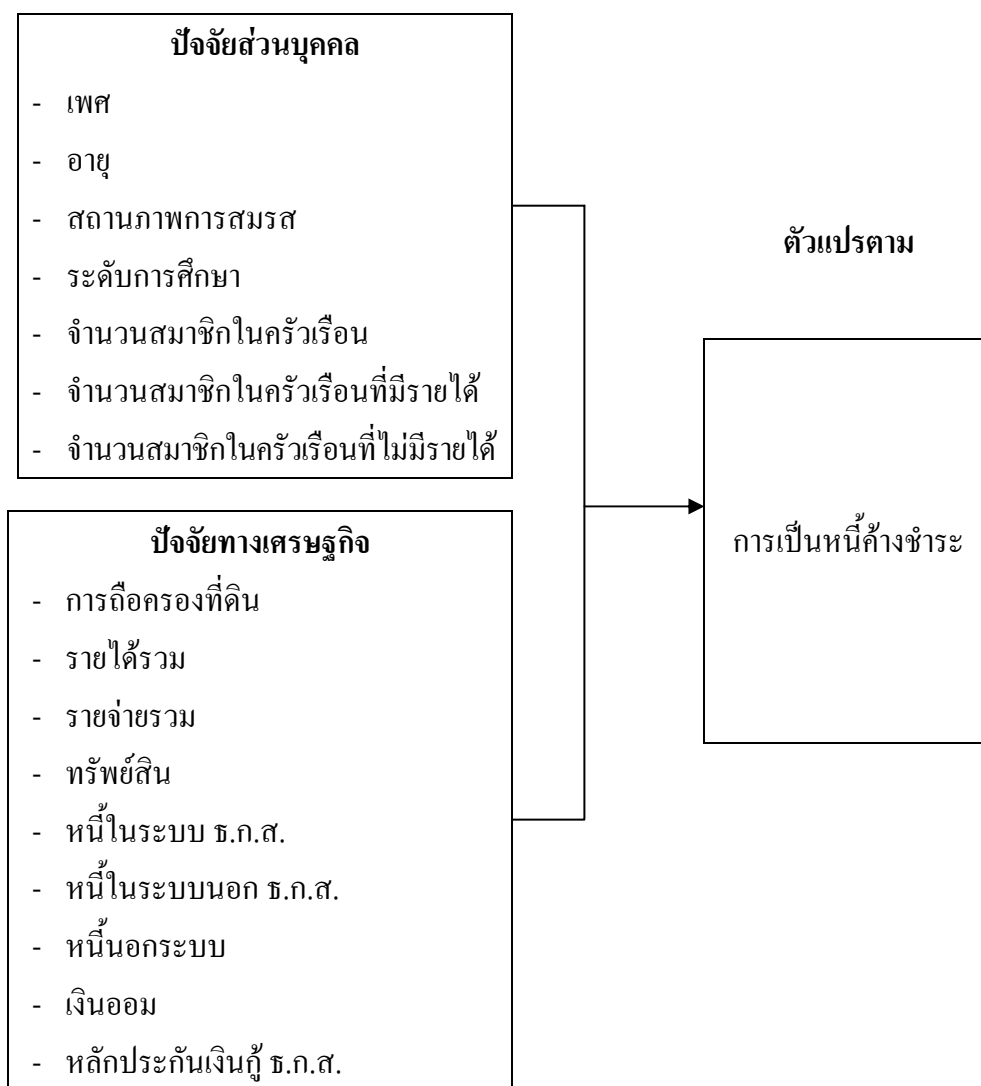
ข้อเสนอแนะ ธ.ก.ส. จะต้องให้ความสำคัญในการวิเคราะห์สินเชื่อ จ่ายสินเชื่ออย่างมีคุณภาพมากกว่าปริมาณเพื่อป้องกันการก่อหนี้ที่เกิดกำลังของลูกค้าและป้องกันความเสี่ยงด้านเครดิตของธนาคาร ลูกค้านำจะต้องปรับเปลี่ยนพฤติกรรมกรบบริ โภค ลดรายจ่ายที่ไม่จำเป็นลงและใช้ชีวิตตามแนวปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง

กรอบแนวคิด

จากวรรณกรรมที่เกี่ยวข้อง พบว่าปัจจัยที่มีผลต่อการเป็นหนี้ค้างชำระ มีสาเหตุมาจาก ปัจจัยส่วนบุคคล ได้แก่ เพศ อายุ สถานภาพการสมรส ระดับการศึกษา จำนวนสมาชิกในครัวเรือน จำนวนสมาชิกในครัวเรือนที่มีรายได้ จำนวนสมาชิกในครัวเรือนที่ไม่มีรายได้

ปัจจัยทางเศรษฐกิจ ได้แก่ การถือครองที่ดิน รายได้รวมรายจ่ายรวม ทรัพย์สิน หนี้ในระบบ ธ.ก.ส. หนี้ในระบบนอก ธ.ก.ส. หนี้นอกระบบ เงินออม หลักประกันเงินกู้ ธ.ก.ส. ผู้วิจัย จึงได้กำหนดกรอบแนวคิด ในการศึกษาดังภาพ 2.1

ตัวแปรอิสระ

ภาพที่ 2.1 กรอบแนวคิด

บทที่ 3

วิธีดำเนินการวิจัย

เพื่อให้บรรลุวัตถุประสงค์ของการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยได้กำหนดข้อมูลและการรวบรวมข้อมูล ตลอดจนการวิเคราะห์ข้อมูล ดังรายละเอียดต่อไปนี้

3.1 ข้อมูลและวิธีการรวบรวมข้อมูล

การวิจัยในครั้งนี้ผู้วิจัยได้ใช้ข้อมูล 2 ประเภท คือ ข้อมูลทุติยภูมิ (Secondary Data) ซึ่งเป็นข้อมูลที่ได้รวบรวมไว้แล้ว และข้อมูลปฐมภูมิ (Primary Data) ใช้แบบสอบถามเป็นเครื่องมือในการเก็บข้อมูล ซึ่งมีรายละเอียด ดังนี้

1. ข้อมูลทุติยภูมิ (Secondary Data)

ข้อมูลทุติยภูมิได้จากการศึกษาค้นคว้าจากเอกสารที่มีผู้ศึกษาและเก็บรวบรวมไว้แล้วในเรื่องปัจจัยที่มีผลต่อการชำระหนี้และข้อมูลอื่นๆ ที่เกี่ยวข้อง เช่น หลักเกณฑ์การกู้เงินธนาคาร ข้อมูลสถิติ ซึ่งเป็นข้อมูลที่จัดเก็บในรูปแบบเอกสารทางวิชาการ รายงาน วิจัย สารนิพนธ์รายงานประจำปี สื่อสิ่งพิมพ์ โดยเก็บรวบรวมจากหน่วยงานต่างๆ เช่น ธนาคารเพื่อการเกษตรและสหกรณ์การเกษตร ห้องสมุดกลางคุณหญิงหลงอรรถกระวีสุนทร ห้องสมุดคณะวิทยาการจัดการ มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ ระบบฐานข้อมูลอินทราเน็ต (Intranet) ของธนาคารเพื่อการเกษตรและสหกรณ์การเกษตร และฐานข้อมูลระบบอินเทอร์เน็ต (Internet)

2. ข้อมูลปฐมภูมิ (Primary Data)

ข้อมูลปฐมภูมิได้จากการรวบรวมข้อมูลจากภาคสนาม (Field Survey) โดยใช้แบบสอบถามเชิงโครงสร้าง (Structured Questionnaire) เพื่อสัมภาษณ์ลูกค้า ธ.ก.ส. สาขาคลองหอยโข่ง มีประชากรและวิธีการสุ่มตัวอย่าง ดังนี้

2.1 ประชากร (Population)

ประชากร ได้แก่ ลูกค้า ธ.ก.ส. สาขาคลองหอยโข่ง ที่มีเงินกู้ค้างเป็นหนี้ ณ วันที่ 30 พฤศจิกายน พ.ศ.2553 จำนวน 483 ราย

2.2 กลุ่มตัวอย่าง (Sample)

ผู้วิจัยกำหนดขนาดกลุ่มตัวอย่างโดยใช้ตารางสำเร็จของเครจซี่และมอร์แกน (Krejcie and Morgan, 1970 อ้างถึงในอาคม ใจแก้ว, 2551) จากประชากรจำนวน 483 ราย ได้ขนาดกลุ่มตัวอย่าง 214 ตัวอย่าง แต่แบบสอบถาม ที่ได้รับกลับมามีความสมบูรณ์ใช้ประโยชน์ได้จริงเพียง

จำนวน 200 ตัวอย่าง โดยแบ่งประชากรที่ต้องการศึกษาเป็น 2 กลุ่ม ได้แก่ กลุ่มลูกค้าที่ชำระหนี้ได้ตามกำหนด (ปกติ) และกลุ่มลูกค้าที่ชำระหนี้ไม่ได้ตามกำหนด (NPLs) กลุ่มลูกค้าหนี้ปกติ 100 ตัวอย่าง และกลุ่มลูกค้าหนี้ค้างชำระ (NPLs) 100 ตัวอย่าง

สำหรับการเลือกตัวอย่าง เพื่อเป็นตัวอย่างในการศึกษา ใช้การสุ่มแบบบังเอิญ (Accidental Sampling) ให้ได้จำนวนกลุ่มตัวอย่างตามกำหนด

ตาราง 3.1 จำนวนประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

สาขา	ประชากร		กลุ่มตัวอย่าง		รวมกลุ่ม ตัวอย่าง
	กลุ่มหนี้ปกติ	กลุ่มหนี้ NPL	กลุ่มหนี้ปกติ	กลุ่มหนี้ NPL	
	คลองหอยโข่ง	243	240	100	100

การรวบรวมข้อมูล โดยใช้แบบสอบถามเชิงโครงสร้าง (Structured Questionnaire) สัมภาษณ์กลุ่มตัวอย่างลูกค้า สาขาคลองหอยโข่ง วิทยุบุคคล (Personal Interview) ลักษณะแบบสอบถาม ประกอบ 2 ส่วน ได้แก่

ส่วนที่ 1 ข้อมูลปัจจัยส่วนบุคคลของลูกค้า ธ.ก.ส. สาขาคลองหอยโข่ง

ส่วนที่ 2 ข้อมูลปัจจัยทางเศรษฐกิจของลูกค้า ธ.ก.ส. สาขาคลองหอยโข่ง

การทดสอบแบบสอบถาม (Pretest) เพื่อให้การสัมภาษณ์มีความเที่ยงตรง ผู้วิจัยได้นำแบบสอบถามไปสัมภาษณ์ผู้ตอบแบบสอบถาม ที่มีลักษณะใกล้เคียงกับกลุ่มตัวอย่าง จำนวน 10 ราย เพื่อตรวจสอบความยากง่ายและสามารถนำไปใช้ได้จริง โดยพิจารณาถึงความเข้าใจ ความชัดเจนในการตอบคำถาม รวมถึงเวลาในการตอบคำถามว่าใช้เวลานานน้อยเพียงใด เหมาะสมจะนำไปใช้รวบรวมข้อมูลจริงหรือไม่ เมื่อพบข้อบกพร่องผู้วิจัยได้นำมาแก้ไขปรับปรุงให้มีความสมบูรณ์ยิ่งขึ้น จึงนำไปดำเนินสอบถามจริง

3.2 การวิเคราะห์ข้อมูล

หลังจากการเก็บรวบรวมข้อมูล ก่อนการวิเคราะห์ข้อมูลผู้วิจัยได้มีการตรวจสอบความถูกต้องครบถ้วนของข้อมูลทั้งหมด สร้างคู่มือลรหัส (Code Book) นำข้อมูลที่ลรหัสแล้วบันทึกและประมวลผลข้อมูลด้วยเครื่องคอมพิวเตอร์ตามวัตถุประสงค์ของการวิจัยด้วยโปรแกรม SPSS for Windows แบ่งการวิเคราะห์ข้อมูลเป็น 2 ประเภท ดังรายละเอียดต่อไปนี้

1. การวิเคราะห์เชิงพรรณนา (Descriptive Analysis) โดยใช้สถิติเชิงพรรณนา (Descriptive Statistics) ได้แก่ ค่าร้อยละ (Percentage) ความถี่ (Frequency) และค่าเฉลี่ย (Mean) เพื่อวิเคราะห์ในแต่ละประเด็นต่อไป
2. การวิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรใช้สถิติที่ไม่ใช่พารามิเตอร์ (Non Parametric Statistics) โดยใช้สถิติทดสอบไคสแควร์ (Chi-Square: χ^2)

บทที่ 4

ผลการวิจัย

การศึกษาวินิจฉัย เรื่อง ปัจจัยที่มีความสัมพันธ์ต่อการเป็นหนี้ค้างชำระ (NPLs) ของลูกค้า ธ.ก.ส. กรณีศึกษา ธ.ก.ส. สาขาลองลอยโข่ง อ.คลองหอยโข่ง จ.สงขลา มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษา ปัจจัยที่มีความสัมพันธ์ต่อการเป็นหนี้ค้างชำระ (NPLs) ของลูกค้าธนาคารเพื่อการเกษตรและสหกรณ์ การเกษตร สาขาลองลอยโข่ง โดยผู้วิจัยได้แบ่งการนำเสนอออกเป็น 4 ส่วน คือ

ส่วนที่ 1 ข้อมูลปัจจัยส่วนบุคคลของลูกค้า ธ.ก.ส. สาขาลองลอยโข่ง

ส่วนที่ 2 ข้อมูลปัจจัยทางเศรษฐกิจของลูกค้า ธ.ก.ส. สาขาลองลอยโข่ง

ส่วนที่ 3 วิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยส่วนบุคคล ได้แก่ เพศ อายุ สถานภาพ การสมรส ระดับการศึกษา จำนวนสมาชิกในครัวเรือน จำนวนสมาชิกที่มีรายได้ และจำนวนสมาชิกในครัวเรือนที่ไม่มีรายได้กับกลุ่มลูกค้าที่เป็นหนี้ปกติและเป็นหนี้ค้างชำระ (NPLs)

ส่วนที่ 4 วิเคราะห์ความสัมพันธ์ ระหว่างปัจจัยทางเศรษฐกิจ ได้แก่ การถือครองที่ดิน รายได้ รายจ่าย ทรัพย์สิน หนี้สิน เงินออมและหลักประกันการกู้เงิน ธ.ก.ส. กับกลุ่มลูกค้าที่เป็นหนี้ปกติและเป็นหนี้ค้างชำระ (NPLs)

รายละเอียดมีดังต่อไปนี้

ส่วนที่ 1 ข้อมูลปัจจัยส่วนบุคคลของลูกค้า ธ.ก.ส. สาขาลองลอยโข่ง

ตาราง 4.1 ข้อมูลปัจจัยส่วนบุคคลของลูกค้า ธ.ก.ส. สาขาลองลอยโข่ง

รายการ	จำนวน(คน) (n = 200)	ร้อยละ
เพศ		
ชาย	101	50.5
หญิง	99	49.5

ตาราง 4.1 (ต่อ)

รายการ	จำนวน (คน) (n = 200)	ร้อยละ
อายุ (ปี)		
≤ 40	40	20.0
41-50	77	38.5
51-60	60	30.5
> 60	23	11.5
เฉลี่ย		48.78
สถานภาพการสมรส		
โสด	6	3.0
สมรส	151	75.9
หม้าย	33	16.6
หย่า/แยกกันอยู่	9	4.5
จำนวนปีที่ศึกษา		
≤ 6	128	64.0
7-12	61	30.5
13-16	10	5.0
≥ 17	1	0.5
เฉลี่ย		6.70
จำนวนสมาชิกในครัวเรือน (คน)		
1-2	27	13.8
3-4	114	58.5
> 4	54	27.7
เฉลี่ย		3.8

ตาราง 4.1 (ต่อ)

รายการ	จำนวน (คน) (n = 200)	ร้อยละ
จำนวนสมาชิกในครัวเรือนที่มีรายได้		
(คน)		
1-2	127	63.5
>2	73	36.5
เฉลี่ย		2.38
จำนวนสมาชิกในครัวเรือนที่ไม่มีรายได้		
(คน)	(n = 199)	
1-2	164	82.41
>2	35	17.59
เฉลี่ย		1.40
การเป็นสมาชิกกลุ่มการเงินในชุมชน		
	(n = 192)	
ไม่เป็นสมาชิก	60	31.2
เป็นสมาชิก	132	68.8
การเป็นสมาชิกกลุ่มการเงินในชุมชน *		
	(n = 199)	
กลุ่มออมทรัพย์	52	26.1
กองทุนหมู่บ้าน	104	52.3
กลุ่มสหกรณ์การเกษตร	48	24.1
อื่นๆ	10	5.0
การเป็นสมาชิกกองทุนฟื้นฟูเกษตรกร		
ไม่เป็นสมาชิก	193	96.5
เป็นสมาชิก	7	3.5

จากตาราง 4.1 พบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามเป็นเพศชายร้อยละ 50.5 และส่วนใหญ่มีอายุ 41-50 ปี คิดเป็นร้อยละ 38.5 และมีสถานภาพสมรสคือสมรสแล้ว คิดเป็นร้อยละ 75.9 ส่วนด้านการศึกษา ส่วนใหญ่มีการศึกษาน้อยกว่า 6 ปี คิดเป็นร้อยละ 64.0 สำหรับจำนวนสมาชิกในครัวเรือนส่วนใหญ่มีจำนวน 3-4 คน คิดเป็นร้อยละ 58.5 ซึ่งมีรายได้เพียง 1-2 คนเท่านั้น คิดเป็นร้อยละ 63.5 และจำนวนสมาชิกที่ไม่มีรายได้มีจำนวน 1-2 คนเช่นกัน คิดเป็นร้อยละ 82.41 สำหรับการเป็นสมาชิกกลุ่มการเงินในชุมชน พบว่า ส่วนใหญ่เป็นสมาชิก คิดเป็นร้อยละ 68.8 โดยที่เป็นสมาชิกกองทุนหมู่บ้านมากที่สุด คิดเป็นร้อยละ 52.3 และไม่ได้เป็นสมาชิกกองทุนฟื้นฟูเกษตรกร คิดเป็นร้อยละ 96.5

ส่วนที่ 2 ข้อมูลปัจจัยทางเศรษฐกิจของลูกค้า ธ.ก.ส. สาขาคลองหอยโข่ง

ตาราง 4.2 ข้อมูลปัจจัยทางเศรษฐกิจของลูกค้า ธ.ก.ส. สาขาคลองหอยโข่ง

รายการ	จำนวน (n = 200)	ร้อยละ
การประกอบอาชีพ (ครัวเรือน)		
	(n = 197)	
มีการประกอบอาชีพเกษตร	179	90.9
ไม่มีการประกอบอาชีพเกษตร	18	9.1
อาชีพนอกภาคเกษตร *		
	(n = 200)	
ข้าราชการ/พนักงาน/ลูกจ้าง	36	18.0
ธุรกิจส่วนตัว/ค้าขาย	26	13.0
รับจ้าง	58	29.0
อื่นๆ	4	2.0
การถือครองที่ดิน (ไร่)		
≤ 5	83	41.5
6-10	35	17.5
11-15	28	14.0
> 15	54	27.0
เฉลี่ย		11.70
รายได้รวมจากการประกอบอาชีพเกษตรกรรมและ นอกการเกษตรกรรม (บาทต่อปี)		
≤ 100,000	31	15.5
100,001- 200,000	65	32.5
200,001-300,000	50	25.0
> 300,000	54	27.0
เฉลี่ย		252,634

ตาราง 4.2 (ต่อ)

รายการ	จำนวน (n = 200)	ร้อยละ
รายจ่ายรวมจากการประกอบอาชีพเกษตรกรรมและ นอกเกษตรกรรม (บาทต่อปี)		
≤ 100,000	154	77.0
100,001 - 200,000	34	17.0
200,001 -300,000	8	4.0
> 300,000	4	2.0
เฉลี่ย	87,227.50	
จำนวนทรัพย์สิน (บาท)		
≤ 400,000	129	64.5
400,001-800,000	36	18.0
800,001-120,0000	24	2.0
> 120,0000	11	5.5
เฉลี่ย	457,130	
จำนวนหนี้สินในระบบ ธ.ก.ส. (บาท)		
≤ 100,000	106	53.0
100,001-200,000	43	21.5
200,001-300,000	19	9.5
> 300000	32	16.0
เฉลี่ย	169,915.88	
จำนวนหนี้สินในระบบนอก ธ.ก.ส.		
ไม่มีหนี้	121	60.5
มีหนี้	79	39.5

ตาราง 4.2 (ต่อ)

รายการ	จำนวน (n = 200)	ร้อยละ
เจ้าหน้าที่ในระบบนอก ฐ.ก.ส.*	6	3.0
ธนาคารออมสิน	40	20.1
สหกรณ์การเกษตร	21	10.6
กลุ่มออมทรัพย์	49	24.6
กองทุนหมู่บ้าน	11	5.5
หนี้สินนอกระบบ	(n = 198)	
ไม่มีหนี้	171	86.37
มีหนี้	27	13.63
แหล่งเงินกู้หนี้สินนอกระบบ *		
นายทุนเงินกู้	12	6.0
ญาติพี่น้อง	11	5.5
เพื่อนบ้าน	8	4.0
อื่นๆ	-	-
จำนวนเงินกู้หนี้สินนอกระบบ		
≤ 20,000	194	97.0
20,001-40,000	2	1.0
> 40,000	4	2.0
เฉลี่ย (บาท)		4,030
การออมเงิน		
ไม่มีเงินออม	88	44.0
มีเงินออม	112	56.0

ตาราง 4.2 (ต่อ)

รายการ	จำนวน (n = 200)	ร้อยละ
แหล่งเงินออม *		
ฝาก ธ.ก.ส.	87	43.7
ฝากธนาคารพาณิชย์	6	3.0
ฝากสหกรณ์การเกษตร	17	8.5
ฝากกลุ่มออมทรัพย์	21	10.6
ฝากกองทุนหมู่บ้าน	27	13.6
จำนวนเงินออม (บาท)		
	(n = 199)	
≤ 50,000	153	76.9
50,001-100,000	22	11.1
> 100,000	24	12.1
เฉลี่ย	59,173.46	
หลักประกันเงินกู้ *		
บุคคลค้ำประกัน 2 คน	99	49.5
รับรองรับผิดชอบอย่างลูกหนี้ร่วม	87	43.5
จำนองอสังหาริมทรัพย์	101	50.5
ผู้มีกรรมสิทธิ์ในที่ดินจำนอง *		
ที่ดินของตนเองและคู่สมรส	99	49.5
ที่ดินของบิดาหรือมารดาของตนเองหรือคู่สมรส	20	10.0
ที่ดินของบุคคลอื่น	4	2.0

จากตาราง 4.2 ข้อมูลปัจจัยทางเศรษฐกิจของผู้ตอบแบบสอบถาม พบว่า กลุ่มลูกค้ำมีประกอบอาชีพการเกษตร คิดเป็นร้อยละ 90.9 และมีการประกอบอาชีพนอกภาคการเกษตร คือ รับจ้าง คิดเป็นร้อยละ 29.0 ส่วนด้านการถือครองที่ดินส่วนใหญ่มีการถือครองที่ดินน้อยกว่าหรือเท่ากับ 5 ไร่ คิดเป็นร้อยละ 41.5 มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 11.70 สำหรับด้านรายได้ พบว่ารายได้รวมจากการประกอบอาชีพทั้งในและนอกภาคการเกษตร ส่วนใหญ่มีรายได้ ระหว่าง 100,001 – 200,000 บาท คิดเป็นร้อยละ 32.5 ส่วนด้านรายจ่าย พบว่า ส่วนใหญ่มีรายจ่ายน้อยกว่า 100,000 บาท คิดเป็นร้อยละ 77.0 และในด้าน

จำนวนทรัพย์สิน ส่วนใหญ่มีทรัพย์สินน้อยกว่า 400,000 บาท คิดเป็นร้อยละ 64.5 ส่วนในด้านหนี้สินในระบบ ธ.ก.ส. ส่วนใหญ่มีน้อยกว่า 100,000 บาท คิดเป็นร้อยละ 53.0 มีอย่างไรก็ตามส่วนใหญ่ไม่มีหนี้สินในระบบ นอก ธ.ก.ส. คิดเป็นร้อยละ 60.5 แต่สำหรับผู้ที่เป็หนี้ในระบบนอก ธ.ก.ส. นั้น ส่วนใหญ่เป็นหนี้กับ กลุ่มออมทรัพย์ คิดเป็นร้อยละ 24.6 นอกจากนั้น ด้านการเป็นหนี้ในระบบ กลุ่มลูกค้าส่วนใหญ่ไม่เป็นหนี้ในระบบ คิดเป็นร้อยละ 86.37 ซึ่งมีแหล่งเงินกู้ คือ นายทุนกู้เงิน คิดเป็นร้อยละ 6.0 ซึ่งเป็นหนี้สินนอกระบบน้อยกว่า 20,000 บาท คิดเป็นร้อยละ 97.0

ส่วนด้านการออมเงิน ส่วนใหญ่มีเงินออม คิดเป็นร้อยละ 56.0 ซึ่งออมเงินกับ ธ.ก.ส. เป็นส่วนใหญ่ คิดเป็นร้อยละ 43.7 มีจำนวนเงินอมน้อยกว่าหรือเท่ากับ 50,000 บาท คิดเป็นร้อยละ 76.9 ส่วนด้านหลักประกันการกู้เงิน พบว่า ส่วนใหญ่ใช้การจ้างองอสังหาริมทรัพย์เป็นหลักประกันการกู้เงิน คิดเป็นร้อยละ 50.5 ซึ่งผู้ที่มีสิทธิในที่ดินจ้างองส่วนใหญ่คือ ที่ดินของตนเองหรือคู่สมรส คิดเป็นร้อยละ 49.5

ส่วนที่ 3 วิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยส่วนบุคคล ได้แก่ เพศ อายุ สถานภาพการสมรส ระดับการศึกษา จำนวนสมาชิกในครัวเรือน จำนวนสมาชิกที่มีรายได้ และจำนวนสมาชิกในครัวเรือนที่ไม่มีรายได้กับกลุ่มลูกค้าที่เป็นหนี้ปกติและเป็นหนี้ค้างชำระ (NPLs)

ตาราง 4.3 ความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยส่วนบุคคล ได้แก่ เพศ อายุ สถานภาพการสมรส ระดับการศึกษา จำนวนสมาชิกในครัวเรือน จำนวนสมาชิกที่มีรายได้ และจำนวนสมาชิกในครัวเรือนที่ไม่มีรายได้กับกลุ่มลูกค้าที่เป็นหนี้ปกติและเป็นหนี้ค้างชำระ (NPLs)

ปัจจัยส่วนบุคคล	สถานะการเป็นลูกค้ามีหนี้ค้างชำระ		χ^2	P-Value
	ไม่มีหนี้ค้างชำระ	มีหนี้ค้างชำระ		
เพศ				
ชาย	51 (50.5%)	50 (49.5%)	.020	.888
หญิง	49 (49.5%)	50 (50.5%)		
อายุ				
≤ 40	18 (45.0%)	22 (55.0%)	1.056	.788
41-50	38 (49.4%)	39 (50.6%)		
51-60	33 (55.0%)	27 (45.0%)		
> 60	11 (47.8%)	12 (52.2%)		

ตาราง 4.3 (ต่อ)

ปัจจัยส่วนบุคคล	สถานะการเป็นลูกค้ามีหนี้ค้างชำระ		χ^2	P-Value
	ไม่มีหนี้ค้างชำระ	มีหนี้ค้างชำระ		
สถานภาพการสมรส				
โสด	3 (50.0%)	3 (50.0%)	1.029	.794
สมรส	78 (51.7%)	73 (48.3%)		
หม้าย/หย่า/แยกกันอยู่	18 (42.4%)	24 (57.6%)		
จำนวนปีที่ศึกษา				
≤ 6	67 (52.3%)	61 (47.7%)	6.865	.076
7-12	25 (41.0%)	36 (59.0%)		
≥ 13	8 (72.7%)	3 (27.3%)		
จำนวนสมาชิกในครัวเรือน (คน)				
1-2	19 (70.4%)	8 (29.6%)	5.802	.055
3-4	55 (48.2%)	59 (51.8%)		
> 4	23 (42.6%)	31 (57.4%)		

ตาราง 4.3 (ต่อ)

ปัจจัยส่วนบุคคล	สถานะการเป็นลูกค้ำมีหนี้ค้างชำระ			
	ไม่มีหนี้ค้างชำระ	มีหนี้ค้างชำระ	χ^2	P-Value
จำนวนสมาชิกในครัวเรือน				
ที่มีรายได้ (คน)				
1-2	61 (48.0%)	66 (52.0%)	.539	.463
≥ 2	39 (53.4%)	34 (46.6%)		
จำนวนสมาชิกในครัวเรือน				
ที่ไม่มีรายได้ (คน)				
1-2	86 (52.1%)	79 (47.9%)	1.697	.193
> 2	14 (40.0%)	21 (60.0%)		

จากตาราง 4.3 ความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยส่วนบุคคล ได้แก่ เพศ อายุ สถานภาพ การสมรส ระดับการศึกษา จำนวนสมาชิกในครัวเรือน จำนวนสมาชิกที่มีรายได้ และจำนวนสมาชิกในครัวเรือนที่ไม่มีรายได้กับกลุ่มลูกค้ำที่เป็นหนี้ปกติและเป็นหนี้ค้างชำระ (NPLs) พบว่า

1. เพศ

กลุ่มลูกค้ำชาย ส่วนใหญ่ไม่มีหนี้ค้างชำระ คิดเป็นร้อยละ 50.5 ในขณะที่กลุ่มลูกค้ำหญิง ส่วนใหญ่มีหนี้ค้างชำระ คิดเป็นร้อยละ 50.5 สำหรับด้านความสัมพันธ์พบว่า เพศกับการเป็นหนี้ค้างชำระ ความสัมพันธ์ไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ

2. อายุ

กลุ่มลูกค้ำที่มีช่วงอายุน้อยกว่า 40 ปี ส่วนใหญ่เป็นหนี้ค้างชำระ คิดเป็นร้อยละ 55.0 ส่วนกลุ่มลูกค้ำที่มีช่วงอายุ 41-50 ส่วนใหญ่เป็นหนี้ค้างชำระ คิดเป็นร้อยละ 50.6 ในขณะที่กลุ่มลูกค้ำที่มีช่วงอายุ 51-60 ปี ส่วนใหญ่ไม่เป็นหนี้ค้างชำระ คิดเป็นร้อยละ 55.0 และกลุ่มลูกค้ำที่มีอายุมากกว่า 60 ปี ส่วนใหญ่เป็นหนี้ค้างชำระ คิดเป็นร้อยละ 52.2 สำหรับด้านความสัมพันธ์ พบว่า อายุกับการเป็นหนี้ค้างชำระ ความสัมพันธ์ไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ

3. สถานภาพการสมรส

กลุ่มลูกค้ำที่มีสถานภาพโสดส่วนใหญ่แล้วเป็นหนี้และไม่เป็นหนี้ค้างชำระเท่ากัน คิดเป็นร้อยละ 50.0 ส่วนสถานภาพสมรสส่วนใหญ่ไม่เป็นหนี้ค้างชำระ คิดเป็นร้อยละ 51.7 ในขณะที่กลุ่มลูกค้ำที่เป็นหม้าย/หย่า/แยกกันอยู่ ส่วนใหญ่มีหนี้ค้างชำระ คิดเป็นร้อยละ 57.6 ส่วนด้านความสัมพันธ์ พบว่า สถานภาพสมรสกับการเป็นหนี้ค้างชำระ ความสัมพันธ์ไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ

4. จำนวนปีที่ศึกษา

กลุ่มลูกค้ำที่มีการศึกษาน้อยกว่า 6 ปี ส่วนใหญ่ไม่เป็นหนี้ค้างชำระ คิดเป็นร้อยละ 52.3 ส่วนกลุ่มลูกค้ำที่มีการศึกษา 7-12 ปี ส่วนใหญ่เป็นหนี้ค้างชำระ คิดเป็นร้อยละ 59.0 ในขณะที่กลุ่มลูกค้ำที่มีการศึกษาตั้งแต่ 13 ปีขึ้นไป ส่วนใหญ่ไม่เป็นหนี้ค้างชำระ คิดเป็นร้อยละ 72.7 ส่วนด้านความสัมพันธ์ พบว่า จำนวนปีที่ศึกษากับการเป็นหนี้ค้างชำระ ความสัมพันธ์ไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ

5. จำนวนสมาชิกในครัวเรือน

กลุ่มลูกค้ำที่มีสมาชิกในครัวเรือน 1-2 คน ส่วนใหญ่ไม่เป็นหนี้ค้างชำระ คิดเป็นร้อยละ 70.4 ในขณะที่กลุ่มที่มีสมาชิกในครัวเรือน 3-4 คน ส่วนใหญ่เป็นหนี้ค้างชำระ คิดเป็นร้อยละ 51.8 และกลุ่มที่มีจำนวนสมาชิกมากกว่า 4 คน ส่วนใหญ่เป็นหนี้ค้างชำระ คิดเป็นร้อยละ 57.4 ส่วนด้านความสัมพันธ์ พบว่า จำนวนสมาชิกในครัวเรือนกับการเป็นหนี้ค้างชำระ ความสัมพันธ์ไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ

6. จำนวนสมาชิกในครัวเรือนที่มีรายได้

กลุ่มสมาชิกในครัวเรือนที่มีรายได้ 1-2 คน ส่วนใหญ่เป็นหนี้ค้างชำระ คิดเป็นร้อยละ 52.0 ในขณะที่กลุ่มสมาชิกที่มีรายได้ในครัวเรือนมากกว่า 2 คน ส่วนใหญ่ไม่เป็นหนี้ค้างชำระ คิดเป็นร้อยละ 53.4 สำหรับด้านความสัมพันธ์ พบว่า จำนวนสมาชิกในครัวเรือนที่มีรายได้กับการเป็นหนี้ค้างชำระ ความสัมพันธ์ไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ

7. จำนวนสมาชิกในครัวเรือนที่ไม่มีรายได้

กลุ่มสมาชิกที่ไม่มีรายได้จำนวน 1-2 คน ส่วนใหญ่ไม่เป็นหนี้ค้างชำระ คิดเป็นร้อยละ 52.1 ส่วนกลุ่มสมาชิกที่ไม่มีรายได้มากกว่า 2 คน ส่วนใหญ่เป็นหนี้ค้างชำระ คิดเป็นร้อยละ 60.0 ส่วนด้านความสัมพันธ์ พบว่า จำนวนสมาชิกในครัวเรือนที่ไม่มีรายได้กับการเป็นหนี้ค้างชำระ ความสัมพันธ์ไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ

ส่วนที่ 4 วิเคราะห์ความสัมพันธ์ ระหว่างปัจจัยทางเศรษฐกิจ ได้แก่ การถือครองที่ดิน รายได้ รายจ่าย ทรัพย์สิน หนี้สิน เงินออม และหลักประกันการกู้เงิน ธ.ก.ส. กับกลุ่มลูกค้าที่เป็นหนี้ปกติ และเป็นหนี้ค้างชำระ (NPLs)

ตาราง 4.4 ความสัมพันธ์ ระหว่างปัจจัยทางเศรษฐกิจ ได้แก่ การถือครองที่ดิน รายได้ รายจ่าย ทรัพย์สิน หนี้สิน เงินออม และหลักประกันการกู้เงิน ธ.ก.ส. กับกลุ่มลูกค้าที่เป็นหนี้ปกติและเป็นหนี้ค้างชำระ (NPLs)

ปัจจัยทางเศรษฐกิจ	สถานะการเป็นลูกค้ามีหนี้ค้างชำระ		χ^2	P-Value
	ไม่มีหนี้ค้างชำระ	มีหนี้ค้างชำระ		
การถือครองที่ดิน				
≤ 5	28 (33.7%)	55 (66.3%)	18.505	.000**
6-10	17 (48.6%)	18 (51.4%)		
11-15	18 (64.3%)	10 (35.7%)		
> 15	37 (68.5%)	17 (31.5%)		
รายได้				
$\leq 100,000$	9 (29.0%)	22 (71.0%)	12.159	.007**
100,001-200,000	28 (43.1%)	37 (56.9%)		
200,001-300,000	28 (56.0%)	22 (44.0%)		
$> 300,000$	35 (64.8%)	19 (35.2%)		

ตาราง 4.4 (ต่อ)

ปัจจัยทางเศรษฐกิจ	สถานะการเป็นลูกค้ามีหนี้ค้างชำระ		χ^2	P-Value
	ไม่มีหนี้ค้างชำระ	มีหนี้ค้างชำระ		
รายจ่าย				
≤ 100,000	82 (53.2%)	72 (46.8%)	3.032	.387
100,001-200,000	13 (38.2%)	21 (61.8%)		
> 200,000	5 (41.6%)	7 (58.4%)		
ทรัพย์สิน				
≤ 400,000	60 (46.5%)	69 (53.5%)	6.057	.109
400,001-800,000	16 (44.4%)	20 (55.6%)		
> 800,000	24 (68.6%)	11 (31.4%)		
หนี้สิน				
≤ 100,000	64 (60.4%)	42 (39.6%)	11.002	.012*
100,001-200,000	17 (39.5%)	26 (60.5%)		
200,001-300,000	9 (47.4%)	10 (52.6%)		
> 300,000	10 (31.2%)	22 (68.8%)		

ตาราง 4.4 (ต่อ)

ปัจจัยทางเศรษฐกิจ	สถานะการเป็นลูกค้ำมีหนี้ค้างชำระ			
	ไม่มีหนี้ค้างชำระ	มีหนี้ค้างชำระ	χ^2	P-Value
เงินออม				
≤ 50,000	60 (39.2%)	93 (60.8%)	33.826	.000**
> 50,000	40 (86.9%)	6 (13.1%)		
หลักประกันการกู้เงิน				
บุคคลค้ำประกัน 2 คน				
ไม่เลือก	64 (63.4%)	37 (36.6%)	14.581	.000**
เลือก	36 (36.4%)	63 (63.6%)		
รับรองรับผิดชอบอย่างลูกหนี้ร่วม				
ไม่เลือก	68 (60.2%)	45 (39.8%)	10.762	.001**
เลือก	32 (36.8%)	55 (63.2%)		
จำนองอสังหาริมทรัพย์				
ไม่เลือก	46 (46.5%)	53 (53.5%)	.980	.322
เลือก	54 (53.5%)	47 (46.5%)		

จากตาราง 4.4 ความสัมพันธ์ ระหว่างปัจจัยทางเศรษฐกิจ ได้แก่ การถือครองที่ดิน รายได้ รายจ่าย ทรัพย์สิน หนี้สิน เงินออม และหลักประกันการกู้เงิน ธ.ก.ส. กับกลุ่มลูกค้ำที่เป็นหนี้ปกติและเป็นหนี้ค้างชำระ (NPLs) พบว่า

1. การถือครองที่ดิน

กลุ่มลูกค้าที่มีการถือครองที่ดินน้อยกว่า 5 ไร่ ส่วนใหญ่เป็นหนี้ค้างชำระ คิดเป็นร้อยละ 66.3 ส่วนกลุ่มลูกค้าที่มีการถือครองที่ดิน 6-10 ไร่ ส่วนใหญ่เป็นหนี้ค้างชำระ คิดเป็นร้อยละ 51.4 ในขณะที่กลุ่มลูกค้าที่มีการถือครองที่ดิน 11-15 ไร่ ส่วนใหญ่ไม่เป็นหนี้ค้างชำระ คิดเป็นร้อยละ 64.3 และกลุ่มลูกค้าที่มีการถือครองที่ดินมากกว่า 15 ไร่ ส่วนใหญ่ไม่เป็นหนี้ค้างชำระ คิดเป็นร้อยละ 68.5 ส่วนด้านความสัมพันธ์ พบว่าการถือครองที่ดินกับการเป็นหนี้ค้างชำระ ความสัมพันธ์มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

2. รายได้

กลุ่มลูกค้าส่วนใหญ่ที่มีรายได้ น้อยกว่า 100,000 บาท ส่วนใหญ่เป็นหนี้ค้างชำระ คิดเป็นร้อยละ 71.0 ส่วนกลุ่มลูกค้าที่มีรายได้ 100,001 – 200,000 บาท ส่วนใหญ่เป็นหนี้ค้างชำระ คิดเป็นร้อยละ 56.9 ในขณะที่กลุ่มลูกค้าที่มีรายได้ 200,001 – 300,000 บาท ส่วนใหญ่ไม่เป็นหนี้ค้างชำระ คิดเป็นร้อยละ 56.0 และกลุ่มลูกค้าที่มีรายได้มากกว่า 300,000 บาท ส่วนใหญ่ไม่เป็นหนี้ค้างชำระ คิดเป็นร้อยละ 64.8 ส่วนด้านความสัมพันธ์ พบว่า รายได้กับการเป็นหนี้ค้างชำระ ความสัมพันธ์มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

3. รายจ่าย

กลุ่มลูกค้าที่มีรายจ่าย ต่ำกว่า 100,000 บาท ส่วนใหญ่ไม่เป็นหนี้ค้างชำระคิดเป็นร้อยละ 53.2 ส่วนกลุ่มลูกค้าที่มีรายจ่าย 100,001 – 200,000 บาท ส่วนใหญ่มีหนี้ค้างชำระ คิดเป็นร้อยละ 61.8 ในขณะที่ กลุ่มลูกค้าที่มีรายจ่ายมากกว่า 200,000 บาท ส่วนใหญ่มีหนี้ค้างชำระ คิดเป็นร้อยละ 58.4 ส่วนด้านความสัมพันธ์ พบว่า รายจ่ายกับการเป็นหนี้ค้างชำระ ความสัมพันธ์ไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ

4. ทรัพย์สิน

กลุ่มลูกค้าที่มีทรัพย์สินต่ำกว่า 400,000 บาท ส่วนใหญ่ไม่เป็นหนี้ค้างชำระ คิดเป็นร้อยละ 53.5 ส่วนกลุ่มลูกค้าที่มีทรัพย์สินระหว่าง 400,001 – 800,000 บาท ส่วนใหญ่เป็นหนี้ค้างชำระ คิดเป็นร้อยละ 55.6 ในขณะที่กลุ่มที่มีทรัพย์สินมากกว่า 800,000 บาท ส่วนใหญ่ไม่เป็นหนี้ค้างชำระ คิดเป็นร้อยละ 68.6 ส่วนด้านความสัมพันธ์ พบว่า ทรัพย์สินกับการเป็นหนี้ค้างชำระ ความสัมพันธ์ไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ

5. หนี้สิน

กลุ่มลูกค้าที่มีหนี้สินต่ำกว่า 100,000 บาท ส่วนใหญ่ไม่เป็นหนี้ค้างชำระ คิดเป็นร้อยละ 60.4 ส่วนกลุ่มลูกค้าที่มีหนี้สินระหว่าง 100,001 – 200,000 บาท ส่วนใหญ่เป็นหนี้ค้างชำระ คิดเป็นร้อยละ 60.5 ในขณะที่กลุ่มลูกค้าที่มีหนี้สินระหว่าง 200,001 – 300,000 บาท ส่วนใหญ่เป็นหนี้ค้างชำระ คิดเป็นร้อยละ 52.6 และกลุ่มลูกค้าที่มีหนี้สินมากกว่า 300,000 บาท ส่วนใหญ่เป็นหนี้

ค้ำชำระ คิดเป็นร้อยละ 68.8 ส่วนด้านความสัมพันธ์ พบว่า หนี้สินกับการเป็นหนี้ค้ำชำระ ความสัมพันธ์ มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

6. เงินออม

กลุ่มลูกค้าที่มีเงินอมน้อยกว่า 50,000 บาท ส่วนใหญ่เป็นหนี้ค้ำชำระ คิดเป็น ร้อยละ 60.8 ในขณะที่กลุ่มลูกค้าที่มีเงินออมมากกว่า 50,000 บาท ส่วนใหญ่ไม่เป็นหนี้ค้ำชำระ คิดเป็นร้อยละ 86.9 ส่วนด้านความสัมพันธ์ พบว่า เงินออมกับการเป็นหนี้ค้ำชำระ ความสัมพันธ์มี นัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

7. หลักประกันการกู้เงิน

7.1 บุคคลค้ำประกัน 2 คน

กลุ่มลูกค้าที่ไม่เลือกใช้การค้ำประกันแบบบุคคลค้ำประกัน 2 คน ส่วนใหญ่ ไม่เป็นหนี้ค้ำชำระ คิดเป็นร้อยละ 63.4 ในขณะที่กลุ่มลูกค้าที่เลือกค้ำประกันแบบบุคคลค้ำประกัน 2 คน ส่วนใหญ่เป็นหนี้ค้ำชำระ คิดเป็นร้อยละ 63.6 ส่วนด้านความสัมพันธ์พบว่า บุคคลค้ำประกัน 2 คน กับการเป็นหนี้ค้ำชำระ ความสัมพันธ์มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

7.2 รับรองรับผิดชอบอย่างลูกหนี้ร่วม

กลุ่มลูกค้าที่ไม่เลือกการค้ำประกันแบบรับรองรับผิดชอบอย่างลูกหนี้ร่วม ส่วนใหญ่ ไม่เป็นหนี้ค้ำชำระ คิดเป็นร้อยละ 60.2 ในขณะที่กลุ่มลูกค้าที่เลือกการค้ำประกันแบบรับรองรับผิดชอบอย่าง ลูกหนี้ร่วม ส่วนใหญ่เป็นหนี้ค้ำชำระ คิดเป็นร้อยละ 63.2 ส่วนด้านความสัมพันธ์ พบว่า การค้ำประกัน แบบรับรองรับผิดชอบอย่างลูกหนี้ร่วมกับการเป็นหนี้ค้ำชำระ ความสัมพันธ์มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

7.3 จำนวนอสังหาริมทรัพย์

กลุ่มลูกค้าที่ไม่เลือกค้ำประกันแบบจำนวนอสังหาริมทรัพย์ ส่วนใหญ่เป็นหนี้ ค้ำชำระ คิดเป็นร้อยละ 53.5 ในขณะที่กลุ่มลูกค้าที่เลือกค้ำประกันแบบจำนวนอสังหาริมทรัพย์ ส่วนใหญ่ ไม่เป็นหนี้ค้ำชำระ คิดเป็นร้อยละ 53.5 ส่วนด้านความสัมพันธ์ พบว่า การค้ำประกันแบบจำนวน อสังหาริมทรัพย์กับการเป็นหนี้ค้ำชำระ ความสัมพันธ์ไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ

กล่าวโดยสรุป ปัจจัยที่มีความสัมพันธ์ต่อการเป็นหนี้ค้ำชำระ ได้แก่ การถือครอง ที่ดิน รายได้รวม เงินออม หลักประกันเงินกู้แบบบุคคลค้ำประกัน 2 คน และรับรองรับผิดชอบอย่าง ลูกหนี้ร่วม ความสัมพันธ์มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 และหนี้สินรวม ความสัมพันธ์มีนัยสำคัญ ทางสถิติที่ระดับ .05 ส่วนรายจ่ายและทรัพย์สิน ความสัมพันธ์ไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ

บทที่ 5

สรุปผลการวิจัยและข้อเสนอแนะ

การศึกษาวิจัย เรื่อง ปัจจัยที่มีความสัมพันธ์ต่อการเป็นหนี้ค้างชำระของลูกค้า ธ.ก.ส. ภูมิภาค สาขาคลองหอยโข่ง อ.คลองหอยโข่ง จ.สงขลา มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาปัจจัยที่มีความสัมพันธ์ต่อการเป็นหนี้ค้างชำระ ของลูกค้าธนาคารเพื่อการเกษตรและสหกรณ์การเกษตร สาขาคลองหอยโข่ง โดยมีแบบสอบถามเป็นเครื่องมือในการวิจัย ซึ่งมีกลุ่มประชากร คือ กลุ่มลูกค้า ธ.ก.ส. สาขาคลองหอยโข่งจำนวน 483 ราย และใช้การกำหนดขนาดของกลุ่มตัวอย่างโดย ตารางสำเร็จของเครจซี่และมอร์แกน (Krejcie and Morgan) ได้ขนาดกลุ่มตัวอย่างเท่ากับ 200 ราย ประกอบด้วยกลุ่มตัวอย่างที่เป็นหนี้ปกติ 100 ราย และกลุ่มตัวอย่างที่เป็นหนี้ค้างชำระ (NPLs) 100 ราย ทำการสุ่มตัวอย่างโดยใช้การสุ่มตัวอย่างแบบบังเอิญ (Accidental Sampling) เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล คือ แบบสอบถาม สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล คือ ค่าร้อยละ (Percentage) ความถี่ (Frequency) และค่าเฉลี่ย (Mean) การวิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรใช้สถิติทดสอบไคสแควร์ (Chi-Square: χ^2) ผลการวิจัยสามารถสรุปได้ ดังนี้

สรุปผลการวิจัย

1. ปัจจัยส่วนบุคคล พบว่ากลุ่มลูกค้าส่วนใหญ่มีทั้งเพศชายและเพศหญิง คิดเป็นร้อยละ 50.5 และ 49.5 ตามลำดับ และส่วนใหญ่มีอายุ 41-50 ปี คิดเป็นร้อยละ 38.5 มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 48.78 และมีสถานภาพสมรสคือสมรสแล้ว คิดเป็นร้อยละ 75.9 ส่วนด้านการศึกษา ส่วนใหญ่มีการศึกษาน้อยกว่า 6 ปี คิดเป็นร้อยละ 64.0 โดยมีค่าเฉลี่ย 6.7 ปี สำหรับจำนวนสมาชิกในครัวเรือนส่วนใหญ่มีจำนวน 3-4 คน คิดเป็นร้อยละ 58.5 มีค่าเฉลี่ย 3.8 คน ซึ่งมีรายได้เพียง 1-2 คนเท่านั้นคิดเป็นร้อยละ 63.5 มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 2.38 และจำนวนสมาชิกที่ไม่มีรายได้มีจำนวน 1-2 คนเช่นกัน คิดเป็นร้อยละ 82.41 มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 1.40 สำหรับการเป็นสมาชิกกลุ่มการเงินในชุมชน พบว่า ส่วนใหญ่เป็นสมาชิกคิดเป็นร้อยละ 68.8 โดยที่เป็นสมาชิกกองทุนหมู่บ้านมากที่สุด คิดเป็นร้อยละ 52.3 และไม่ได้เป็นสมาชิกกองทุนฟื้นฟูเกษตรกร คิดเป็นร้อยละ 96.5

2. ปัจจัยทางเศรษฐกิจ กลุ่มลูกค้ามีประกอบอาชีพการเกษตร คิดเป็นร้อยละ 90.9 และมีการประกอบอาชีพนอกภาคการเกษตร คือ รับจ้าง คิดเป็นร้อยละ 29.0 ส่วนด้านการถือครองที่ดิน ส่วนใหญ่มีการถือครองที่ดินน้อยกว่าหรือเท่ากับ 5 ไร่ คิดเป็นร้อยละ 41.5 มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 11.70 สำหรับด้านรายได้ พบว่ารายได้รวมจากการประกอบอาชีพทั้งในและนอกภาคการเกษตร ส่วนใหญ่

มีรายได้ระหว่าง 100,001 – 200,000 บาท คิดเป็นร้อยละ 32.5 มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 252,634 บาท ส่วนด้านรายจ่าย พบว่า ส่วนใหญ่มีรายจ่ายน้อยกว่า 100,000 บาท คิดเป็นร้อยละ 77.0 มีค่าเฉลี่ย 87,227.50 บาท และในด้านจำนวนทรัพย์สิน ส่วนใหญ่มีทรัพย์สินน้อยกว่า 400,000 บาท คิดเป็นร้อยละ 64.5 มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 457,130 บาท ส่วนในด้านหนี้สินในระบบ ธ.ก.ส. ส่วนใหญ่มีน้อยกว่า 100,000 บาท คิดเป็นร้อยละ 53.0 มีค่าเฉลี่ย 169,915 บาท อย่างไรก็ตามส่วนใหญ่ไม่มีหนี้สินในระบบนอก ธ.ก.ส. คิดเป็นร้อยละ 60.5 แต่สำหรับผู้ที่เป็นหนี้ในระบบนอก ธ.ก.ส. นั้น ส่วนใหญ่เป็นหนี้กับ กลุ่มออมทรัพย์ คิดเป็นร้อยละ 24.6 นอกจากนี้ ด้านการเป็นหนี้ในระบบ กลุ่มลูกค้าส่วนใหญ่ไม่เป็นหนี้ในระบบ คิดเป็นร้อยละ 86.37 ซึ่งมีแหล่งเงินกู้ คือ นายทุนกู้เงิน คิดเป็นร้อยละ 6.0 ซึ่งเป็นหนี้สินในระบบน้อยกว่า 20,000 บาท คิดเป็นร้อยละ 97.0 มีค่าเฉลี่ย 4,030 บาท

ส่วนด้านการออมเงิน ส่วนใหญ่มีเงินออม คิดเป็นร้อยละ 56.0 ซึ่งออมเงินกับ ธ.ก.ส. เป็นส่วนใหญ่ คิดเป็นร้อยละ 43.7 มีจำนวนเงินอมน้อยกว่าหรือเท่ากับ 50,000 บาท คิดเป็นร้อยละ 76.9 ส่วนด้านหลักประกันการกู้เงิน พบว่า ส่วนใหญ่ใช้การจำนองอสังหาริมทรัพย์เป็นหลักประกันการกู้เงิน คิดเป็นร้อยละ 50.5 ซึ่งผู้ที่มีสิทธิ์ในที่ดินจำนองส่วนใหญ่คือ ที่ดินของตนเองหรือคู่สมรส คิดเป็นร้อยละ 49.5

3. วิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยส่วนบุคคล ได้แก่ เพศ อายุ สถานภาพการสมรส ระดับการศึกษา จำนวนสมาชิกในครัวเรือน จำนวนสมาชิกที่มีรายได้ และจำนวนสมาชิกในครัวเรือนที่ไม่มีรายได้กับกลุ่มลูกค้าที่เป็นหนี้ปกติและเป็นหนี้ค้างชำระ (NPLs) พบว่า ด้านเพศกลุ่มลูกค้าชาย ส่วนใหญ่ไม่มีหนี้ค้างชำระ คิดเป็นร้อยละ 50.5 ในขณะที่กลุ่มลูกค้าหญิงส่วนใหญ่มีหนี้ค้างชำระ คิดเป็นร้อยละ 50.5 สำหรับด้านความสัมพันธ์ พบว่า เพศกับการเป็นหนี้ค้างชำระ ความสัมพันธ์ไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ ด้านอายุ กลุ่มลูกค้าที่มีช่วงอายุน้อยกว่า 40 ปี ส่วนใหญ่เป็นหนี้ค้างชำระ คิดเป็นร้อยละ 55.0 ส่วนกลุ่มลูกค้าที่มีช่วงอายุ 41-50 ส่วนใหญ่เป็นหนี้ค้างชำระ คิดเป็นร้อยละ 50.6 ในขณะที่กลุ่มลูกค้าที่มีช่วงอายุ 51-60 ปี ส่วนใหญ่ไม่เป็นหนี้ค้างชำระ คิดเป็นร้อยละ 55.0 และกลุ่มลูกค้าที่มีอายุมากกว่า 60 ปี ส่วนใหญ่เป็นหนี้ค้างชำระ คิดเป็นร้อยละ 52.2 สำหรับด้านความสัมพันธ์พบว่า อายุกับการเป็นหนี้ค้างชำระ ความสัมพันธ์ไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ ด้านสถานภาพการสมรส กลุ่มลูกค้าที่มีสถานภาพโสด ส่วนใหญ่แล้วเป็นหนี้และไม่เป็นหนี้ค้างชำระเท่ากัน คิดเป็นร้อยละ 50.0 ส่วนสถานภาพสมรสส่วนใหญ่ไม่เป็นหนี้ค้างชำระ คิดเป็นร้อยละ 51.7 ในขณะที่กลุ่มลูกค้าที่เป็นหม้าย/หย่า/แยกกันอยู่ ส่วนใหญ่มีหนี้ค้างชำระ คิดเป็นร้อยละ 57.6 ส่วนด้านความสัมพันธ์ พบว่า สถานภาพสมรสกับการเป็นหนี้ค้างชำระ ความสัมพันธ์ไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ ด้านจำนวนปีที่ศึกษา กลุ่มลูกค้าที่มีการศึกษาน้อยกว่า 6 ปี ส่วนใหญ่ไม่เป็นหนี้ค้างชำระ คิดเป็นร้อยละ 52.3 ส่วนกลุ่มลูกค้าที่มีการศึกษา 7-12 ปี ส่วนใหญ่เป็นหนี้ค้างชำระ คิดเป็นร้อยละ 59.0 ในขณะที่กลุ่มลูกค้าที่มีการศึกษาตั้งแต่ 13 ปีขึ้นไปส่วนใหญ่ไม่เป็น

หนี้ค้างชำระ คิดเป็นร้อยละ 72.7 ส่วนด้านความสัมพันธ์ พบว่า จำนวนปีที่ศึกษากับการเป็นหนี้ค้างชำระ ความสัมพันธ์ไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ ด้านจำนวนสมาชิกในครัวเรือน กลุ่มลูกค้ำที่มีสมาชิกในครัวเรือน 1-2 คน ส่วนใหญ่ไม่เป็นหนี้ค้างชำระ คิดเป็นร้อยละ 70.4 ในขณะที่กลุ่มที่มีสมาชิกในครัวเรือน 3-4 คน ส่วนใหญ่เป็นหนี้ค้างชำระ คิดเป็นร้อยละ 51.8 และกลุ่มที่มีจำนวนสมาชิกมากกว่า 4 คน ส่วนใหญ่เป็นหนี้ค้างชำระ คิดเป็นร้อยละ 57.4 ส่วนด้านความสัมพันธ์พบว่า จำนวนสมาชิกในครัวเรือนกับการเป็นหนี้ค้างชำระ ความสัมพันธ์ไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ ด้านจำนวนสมาชิกในครัวเรือนที่มีรายได้ กลุ่มสมาชิกในครัวเรือนที่มีรายได้ 1-2 คน ส่วนใหญ่เป็นหนี้ค้างชำระ คิดเป็นร้อยละ 52.0 ในขณะที่กลุ่มสมาชิกที่มีรายได้ในครัวเรือนมากกว่า 2 คน ส่วนใหญ่ไม่เป็นหนี้ค้างชำระ คิดเป็นร้อยละ 53.4 สำหรับด้านความสัมพันธ์ พบว่า จำนวนสมาชิกในครัวเรือนที่มีรายได้ กับการเป็นหนี้ค้างชำระ ความสัมพันธ์ไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ ด้านจำนวนสมาชิกในครัวเรือนที่ไม่มีรายได้ กลุ่มสมาชิกที่ไม่มีรายได้จำนวน 1-2 คน ส่วนใหญ่ไม่เป็นหนี้ค้างชำระ คิดเป็นร้อยละ 52.1 ส่วนกลุ่มสมาชิกที่ไม่มีรายได้มากกว่า 2 คน ส่วนใหญ่เป็นหนี้ค้างชำระ คิดเป็นร้อยละ 60.0 ส่วนด้านความสัมพันธ์พบว่า จำนวนสมาชิกในครัวเรือนที่ไม่มีรายได้กับการเป็นหนี้ค้างชำระ ความสัมพันธ์ไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ

4. วิเคราะห์ความสัมพันธ์ ระหว่างปัจจัยทางเศรษฐกิจ ได้แก่ การถือครองที่ดิน รายได้ รายจ่าย ทรัพย์สิน หนี้สิน เงินออม และหลักประกันการกู้เงิน ธ.ก.ส. กับกลุ่มลูกค้ำที่เป็นหนี้ปกติ และเป็นหนี้ค้างชำระ (NPLs) พบว่า ด้านการถือครองที่ดิน กลุ่มลูกค้ำที่มีการถือครองที่ดินน้อยกว่า 5 ไร่ ส่วนใหญ่เป็นหนี้ค้างชำระ คิดเป็นร้อยละ 66.3 ส่วนกลุ่มลูกค้ำที่มีการถือครองที่ดิน 6-10 ไร่ ส่วนใหญ่เป็นหนี้ค้างชำระ คิดเป็นร้อยละ 51.4 ในขณะที่กลุ่มลูกค้ำที่มีการถือครองที่ดิน 11-15 ไร่ ส่วนใหญ่ไม่เป็นหนี้ค้างชำระ คิดเป็นร้อยละ 64.3 และกลุ่มลูกค้ำที่มีการถือครองที่ดินมากกว่า 15 ไร่ ส่วนใหญ่ไม่เป็นหนี้ค้างชำระ คิดเป็นร้อยละ 68.5 ส่วนด้านความสัมพันธ์พบว่า การถือครองที่ดิน กับการเป็นหนี้ค้างชำระ ความสัมพันธ์มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ด้านรายได้ กลุ่มลูกค้ำส่วนใหญ่ที่มีรายได้ น้อยกว่า 100,000 บาท ส่วนใหญ่เป็นหนี้ค้างชำระ คิดเป็นร้อยละ 71.0 ส่วนกลุ่มลูกค้ำที่มีรายได้ 100,001 – 200,000 บาท ส่วนใหญ่เป็นหนี้ค้างชำระ คิดเป็นร้อยละ 56.9 ในขณะที่กลุ่มลูกค้ำที่มีรายได้ 200,001 – 300,000 บาท ส่วนใหญ่ไม่เป็นหนี้ค้างชำระ คิดเป็นร้อยละ 56.0 และกลุ่มลูกค้ำที่มีรายได้มากกว่า 300,000 บาท ส่วนใหญ่ไม่เป็นหนี้ค้างชำระ คิดเป็นร้อยละ 64.8 ส่วนด้านความสัมพันธ์ พบว่า รายได้กับการเป็นหนี้ค้างชำระ ความสัมพันธ์มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ด้านรายจ่าย กลุ่มลูกค้ำที่มีรายจ่าย ต่ำกว่า 100,000 บาท ส่วนใหญ่ไม่เป็นหนี้ค้างชำระคิดเป็นร้อยละ 53.2 ส่วนกลุ่มลูกค้ำที่มีรายจ่าย 100,001 – 200,000 บาท ส่วนใหญ่มีหนี้ค้างชำระ คิดเป็นร้อยละ 61.8 ในขณะที่กลุ่มลูกค้ำที่มีรายจ่ายมากกว่า 200,000 ส่วนใหญ่มีหนี้ค้างชำระ คิดเป็นร้อยละ 58.4 ส่วนด้านความสัมพันธ์ พบว่า รายจ่ายกับการเป็นหนี้ค้างชำระ ความสัมพันธ์ไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ ด้านทรัพย์สิน

กลุ่มลูกค้าที่มีทรัพย์สินต่ำกว่า 400,000 บาท ส่วนใหญ่ไม่เป็นหนี้ค้างชำระ คิดเป็นร้อยละ 53.5 ส่วนกลุ่มลูกค้าที่มีทรัพย์สินระหว่าง 400,001 – 800,000 บาท ส่วนใหญ่เป็นหนี้ค้างชำระ คิดเป็นร้อยละ 55.6 ในขณะที่กลุ่มที่มีทรัพย์สินมากกว่า 800,000 บาท ส่วนใหญ่ไม่เป็นหนี้ค้างชำระ คิดเป็นร้อยละ 68.6 ส่วนด้านความสัมพันธ์พบว่า ทรัพย์สินกับการเป็นหนี้ค้างชำระ ความสัมพันธ์ไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ ด้านหนี้สิน กลุ่มลูกค้าที่มีหนี้สินต่ำกว่า 100,000 บาท ส่วนใหญ่ไม่เป็นหนี้ค้างชำระ คิดเป็นร้อยละ 60.4 ส่วนกลุ่มลูกค้าที่มีหนี้สินระหว่าง 100,001 – 200,000 บาท ส่วนใหญ่เป็นหนี้ค้างชำระ คิดเป็นร้อยละ 60.5 ในขณะที่กลุ่มลูกค้าที่มีหนี้สินระหว่าง 200,001 – 300,000 บาท ส่วนใหญ่เป็นหนี้ค้างชำระ คิดเป็นร้อยละ 52.6 และกลุ่มลูกค้าที่มีหนี้สินมากกว่า 300,000 บาท ส่วนใหญ่เป็นหนี้ค้างชำระ คิดเป็นร้อยละ 68.8 ส่วนด้านความสัมพันธ์พบว่า หนี้สินกับการเป็นหนี้ค้างชำระ ความสัมพันธ์มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ด้านเงินออม กลุ่มลูกค้าที่มีเงินอมน้อยกว่า 50,000 บาท ส่วนใหญ่เป็นหนี้ค้างชำระ คิดเป็นร้อยละ 60.8 ในขณะที่กลุ่มลูกค้าที่มีเงินออมมากกว่า 50,000 บาท ส่วนใหญ่ไม่เป็นหนี้ค้างชำระ คิดเป็นร้อยละ 86.9 ส่วนด้านความสัมพันธ์พบว่า เงินออมกับการเป็นหนี้ค้างชำระ ความสัมพันธ์มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ด้านหลักประกันการกู้เงิน ประกอบด้วยการค้ำประกัน 3 ประเภท ได้แก่ 1) บุคคลค้ำประกัน 2 คน กลุ่มลูกค้าที่ไม่เลือกใช้การค้ำประกันแบบบุคคลค้ำประกัน 2 คน ส่วนใหญ่ไม่เป็นหนี้ค้างชำระ คิดเป็นร้อยละ 63.4 ในขณะที่กลุ่มลูกค้าที่เลือกค้ำประกันแบบบุคคลค้ำประกัน 2 คน ส่วนใหญ่เป็นหนี้ค้างชำระ คิดเป็นร้อยละ 63.6 ส่วนด้านความสัมพันธ์พบว่า บุคคลค้ำประกัน 2 คนกับการเป็นหนี้ค้างชำระ ความสัมพันธ์มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 2) รับรองรับผิดชอบอย่างลูกหนี้ร่วม กลุ่มลูกค้าที่ไม่เลือกการค้ำประกันแบบรับรองรับผิดชอบอย่างลูกหนี้ร่วม ส่วนใหญ่ไม่เป็นหนี้ค้างชำระ คิดเป็นร้อยละ 60.2 ในขณะที่กลุ่มลูกค้าที่เลือกการค้ำประกันแบบรับรองรับผิดชอบอย่างลูกหนี้ร่วม ส่วนใหญ่เป็นหนี้ค้างชำระ คิดเป็นร้อยละ 63.2 ส่วนด้านความสัมพันธ์พบว่า การค้ำประกันแบบรับรองรับผิดชอบอย่างลูกหนี้ร่วมกับการเป็นหนี้ค้างชำระ ความสัมพันธ์มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 3) จำนองอสังหาริมทรัพย์ กลุ่มลูกค้าที่ไม่เลือกค้ำประกันแบบ จำนองอสังหาริมทรัพย์ ส่วนใหญ่เป็นหนี้ค้างชำระ คิดเป็นร้อยละ 53.5 ในขณะที่กลุ่มลูกค้าที่เลือกค้ำประกันแบบ จำนองอสังหาริมทรัพย์ ส่วนใหญ่ไม่เป็นหนี้ค้างชำระ คิดเป็นร้อยละ 53.5 ส่วนด้านความสัมพันธ์พบว่า การค้ำประกันแบบ จำนองอสังหาริมทรัพย์กับการเป็นหนี้ค้างชำระ ความสัมพันธ์ไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ

อภิปรายผล

1. ผลการวิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยส่วนบุคคล ได้แก่ เพศ อายุ สถานภาพ การสมรส ระดับการศึกษา จำนวนสมาชิกในครัวเรือน จำนวนสมาชิกที่มีรายได้ และจำนวนสมาชิกในครัวเรือนที่ไม่มีรายได้กับกลุ่มลูกค้าที่เป็นหนี้ปกติและเป็นหนี้ค้างชำระ (NPLs) พบว่า ด้านเพศ กลุ่มลูกค้าชายส่วนใหญ่ไม่มีหนี้ค้างชำระ ในขณะที่กลุ่มลูกค้าหญิงส่วนใหญ่มีหนี้ค้าง สำหรับด้านความสัมพันธ์ พบว่า เพศกับการเป็นหนี้ค้างชำระ ความสัมพันธ์ไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ ด้านอายุ กลุ่มลูกค้าที่มีช่วงอายุน้อยกว่า 40 ปี และกลุ่มลูกค้าที่มีช่วงอายุ 41-50 ส่วนใหญ่เป็นหนี้ค้างชำระ ในขณะที่กลุ่มลูกค้าที่มีช่วงอายุ 51-60 ปี ส่วนใหญ่ไม่เป็นหนี้ค้างชำระ และกลุ่มลูกค้าที่มีอายุมากกว่า 60 ปี ส่วนใหญ่เป็นหนี้ค้างชำระ สำหรับด้านความสัมพันธ์พบว่า อายุกับการเป็นหนี้ค้างชำระ ความสัมพันธ์ไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ ด้านสถานภาพการสมรส กลุ่มลูกค้าที่มีสถานภาพโสดส่วนใหญ่แล้วเป็นหนี้ค้างและไม่เป็นหนี้ค้างชำระเท่ากัน ส่วนสถานภาพสมรสส่วนใหญ่ไม่เป็นหนี้ค้างชำระ ในขณะที่กลุ่มลูกค้าที่เป็นหม้าย/หย่า/แยกกันอยู่ ส่วนใหญ่มีหนี้ค้างชำระส่วนด้านความสัมพันธ์ พบว่า สถานภาพสมรสกับการเป็นหนี้ค้างชำระ ความสัมพันธ์ไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ ด้านจำนวนปีที่ศึกษา กลุ่มลูกค้าที่มีการศึกษาน้อยกว่า 6 ปี ส่วนใหญ่ไม่เป็นหนี้ค้างชำระ ส่วนกลุ่มลูกค้าที่มีการศึกษา 7-12 ปี ส่วนใหญ่เป็นหนี้ค้างชำระ ในขณะที่กลุ่มลูกค้าที่มีการศึกษามากกว่า 13 ปีส่วนใหญ่ไม่เป็นหนี้ค้างชำระ ส่วนด้านความสัมพันธ์ พบว่า จำนวนปีที่ศึกษากับการเป็นหนี้ค้างชำระ ความสัมพันธ์ไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ ด้านจำนวนสมาชิกในครัวเรือน กลุ่มลูกค้าที่มีสมาชิกในครัวเรือน 1-2 คน ส่วนใหญ่ไม่เป็นหนี้ค้างชำระ ในขณะที่กลุ่มที่มีสมาชิกในครัวเรือน 3-4 คน ส่วนใหญ่เป็นหนี้ค้างชำระ และกลุ่มที่มีจำนวนสมาชิกมากกว่า 4 คน ส่วนใหญ่เป็นหนี้ค้างชำระ ส่วนด้านความสัมพันธ์ พบว่า จำนวนสมาชิกในครัวเรือนกับการเป็นหนี้ค้างชำระ ความสัมพันธ์ไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ ด้านจำนวนสมาชิกในครัวเรือนที่มีรายได้ กลุ่มสมาชิกในครัวเรือนที่มีรายได้ 1-2 คน ส่วนใหญ่เป็นหนี้ค้างชำระ ในขณะที่กลุ่มสมาชิกที่มีรายได้ในครัวเรือนมากกว่า 2 คน ส่วนใหญ่ไม่เป็นหนี้ค้างชำระ สำหรับด้านความสัมพันธ์พบว่า จำนวนสมาชิกในครัวเรือนที่มีรายได้กับการเป็นหนี้ค้างชำระ ความสัมพันธ์ไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ ด้านจำนวนสมาชิกในครัวเรือนที่ไม่มีรายได้ กลุ่มสมาชิกที่ไม่มีรายได้จำนวน 1-2 คน ส่วนใหญ่ไม่เป็นหนี้ค้างชำระ ส่วนกลุ่มสมาชิกที่ไม่มีรายได้มากกว่า 2 คน ส่วนใหญ่เป็นหนี้ค้างชำระ ส่วนด้านความสัมพันธ์ พบว่า จำนวนสมาชิกในครัวเรือนที่ไม่มีรายได้กับการเป็นหนี้ค้างชำระ ความสัมพันธ์ไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ

จากผลการวิจัยพบว่าปัจจัยส่วนบุคคล ได้แก่ เพศ อายุ สถานภาพการสมรส ระดับการศึกษา จำนวนสมาชิกในครัวเรือน จำนวนสมาชิกที่มีรายได้ และจำนวนสมาชิกในครัวเรือนที่ไม่

มีรายได้อีกกับกลุ่มลูกค้าที่เป็นหนี้ปกติและเป็นหนี้ค้างชำระ (NPLs) ดังกล่าว ความสัมพันธ์ไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ เนื่องจากลักษณะทางปัจจัยส่วนบุคคลของลูกค้า ธ.ก.ส. สาขาคลองหอยโข่ง มีลักษณะที่คล้ายคลึงกัน จึงไม่มีความเกี่ยวข้องหรือสัมพันธ์กับการเป็นหนี้ค้างชำระ ซึ่งขัดแย้งกับสมมุติฐาน แต่ไปสอดคล้องกับงานวิจัยของอุทัย อักษรพันธ์ (2552) ศึกษาปัจจัยที่มีผลต่อความสามารถในการชำระหนี้ของลูกค้าปรับปรุงโครงสร้างหนี้ ธ.ก.ส. สาขาหาดใหญ่ จังหวัดสงขลา พบว่า เพศ อายุ สถานภาพ การสมรส ระดับการศึกษา จำนวนสมาชิกในครัวเรือน จำนวนสมาชิกที่มีรายได้ และจำนวนสมาชิกในครัวเรือนที่ไม่มีรายได้ กับกลุ่มลูกค้าที่เป็นหนี้ปกติและเป็นหนี้ค้างชำระ (NPLs) ไม่มีผลต่อความสามารถในการชำระหนี้ลูกค้า ธ.ก.ส. หรือไม่มีความสัมพันธ์กันนั่นเอง

2. ผลการวิเคราะห์ความสัมพันธ์ ระหว่างปัจจัยทางเศรษฐกิจ ได้แก่ การถือครองที่ดิน รายได้ รายจ่าย ทรัพย์สิน หนี้สิน เงินออม และหลักประกันการกู้เงิน ธ.ก.ส. กับกลุ่มลูกค้าที่เป็นหนี้ปกติและเป็นหนี้ค้างชำระ (NPLs) พบว่า ด้านการถือครองที่ดิน กลุ่มลูกค้าที่มีการถือครองที่ดินน้อยกว่า 5 ไร่ และกลุ่มลูกค้าที่มีการถือครองที่ดิน 6-10 ไร่ ส่วนใหญ่เป็นหนี้ค้างชำระ ในขณะที่กลุ่มลูกค้าที่มีการถือครองที่ดิน 11-15 ไร่ และกลุ่มลูกค้าที่มีการถือครองที่ดินมากกว่า 15 ไร่ ส่วนใหญ่ไม่เป็นหนี้ค้างชำระ ส่วนด้านความสัมพันธ์พบว่า การถือครองที่ดินกับการเป็นหนี้ค้างชำระ ความสัมพันธ์มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ด้านรายได้ กลุ่มลูกค้าส่วนใหญ่ที่มีรายได้ น้อยกว่า 100,000 บาท และกลุ่มลูกค้าที่มีรายได้ 100,001 – 200,000 บาท ส่วนใหญ่เป็นหนี้ค้างชำระ ในขณะที่กลุ่มลูกค้าที่มีรายได้ 200,001 – 300,000 บาท และกลุ่มลูกค้าที่มีรายได้มากกว่า 300,000 บาท ส่วนใหญ่ไม่เป็นหนี้ค้าง ส่วนด้านความสัมพันธ์พบว่า รายได้กับการเป็นหนี้ค้างชำระ ความสัมพันธ์ มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ด้านรายจ่าย กลุ่มลูกค้าที่มีรายจ่าย ต่ำกว่า 100,000 บาท ส่วนใหญ่ไม่เป็นหนี้ค้างชำระคิด ส่วนกลุ่มลูกค้าที่มีรายจ่าย 100,001 – 200,000 บาท และกลุ่มลูกค้าที่มีรายจ่ายมากกว่า 200,000 บาท ส่วนใหญ่มีหนี้ค้างชำระ ส่วนด้านความสัมพันธ์ พบว่า รายจ่ายกับการเป็นหนี้ค้างชำระ ความสัมพันธ์ไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ ด้านทรัพย์สิน กลุ่มลูกค้าที่มีทรัพย์สินต่ำกว่า 400,000 บาท และกลุ่มลูกค้าที่มีทรัพย์สินระหว่าง 400,001 – 800,000 บาท ส่วนใหญ่เป็นหนี้ค้างชำระ คิดเป็นร้อยละ 55.6 ในขณะที่กลุ่มที่มีทรัพย์สินมากกว่า 800,000 บาท ส่วนใหญ่ไม่เป็นหนี้ค้างชำระ ส่วนด้านความสัมพันธ์ พบว่า ทรัพย์สินกับการเป็นหนี้ค้างชำระ ความสัมพันธ์ไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ ด้านหนี้สิน กลุ่มลูกค้าที่มีหนี้สินต่ำกว่า 100,000 บาท ส่วนใหญ่ไม่เป็นหนี้ค้างชำระ ส่วนกลุ่มลูกค้าที่มีหนี้สินระหว่าง 100,001 – 200,000 บาท และที่กลุ่มลูกค้าที่มีหนี้สินระหว่าง 200,001 – 300,000 บาท รวมถึงกลุ่มลูกค้าที่มีหนี้สินมากกว่า 300,000 บาท ส่วนใหญ่เป็นหนี้ค้างชำระ ส่วนด้านความสัมพันธ์ พบว่า หนี้สินกับการเป็นหนี้ค้างชำระ ความสัมพันธ์มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ด้านเงินออม กลุ่มลูกค้าที่มีเงินออมน้อยกว่า 50,000 บาท ส่วนใหญ่เป็นหนี้ค้างชำระ ในขณะที่กลุ่มลูกค้าที่มีเงิน

ออมมากกว่า 50,000 บาท ส่วนใหญ่ไม่เป็นหนี้ค้างชำระ ส่วนด้านความสัมพันธ์พบว่า เงินออมกับการเป็นหนี้ค้างชำระ ความสัมพันธ์มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ด้านหลักประกันการกู้เงิน ประกอบด้วย การค้ำประกัน 3 ประเภท ได้แก่ 1) บุคคลค้ำประกัน 2 คน กลุ่มลูกค้าที่ไม่เลือกใช้บริการค้ำประกัน แบบบุคคลค้ำประกัน 2 คน ส่วนใหญ่ไม่เป็นหนี้ค้างชำระ ในขณะที่กลุ่มลูกค้าที่เลือกค้ำประกัน แบบบุคคลค้ำประกัน 2 คน ส่วนใหญ่เป็นหนี้ค้าง ส่วนด้านความสัมพันธ์พบว่า บุคคลค้ำประกัน 2 คนกับการเป็นหนี้ค้างชำระ ความสัมพันธ์มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 2) รับรองรับผิดชอบอย่างลูกหนี้ร่วม กลุ่มลูกค้าที่ไม่เลือกการค้ำประกันแบบรับรองรับผิดชอบอย่างลูกหนี้ร่วม ส่วนใหญ่ไม่เป็นหนี้ค้างชำระ ในขณะที่กลุ่มลูกค้าที่เลือกการค้ำประกันแบบรับรองรับผิดชอบอย่างลูกหนี้ร่วม ส่วนใหญ่เป็นหนี้ค้างชำระ ส่วนด้านความสัมพันธ์พบว่า การค้ำประกันแบบรับรองรับผิดชอบอย่างลูกหนี้ร่วมกับการเป็นหนี้ค้างชำระ ความสัมพันธ์มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 3) จำนวนอสังหาริมทรัพย์ กลุ่มลูกค้าที่ไม่เลือกค้ำประกันแบบจำนวนอสังหาริมทรัพย์ ส่วนใหญ่เป็นหนี้ค้างชำระ ในขณะที่กลุ่มลูกค้าที่เลือกค้ำประกันแบบจำนวนอสังหาริมทรัพย์ ส่วนใหญ่ไม่เป็นหนี้ค้างชำระ ส่วนด้านความสัมพันธ์พบว่า การค้ำประกันแบบจำนวนอสังหาริมทรัพย์กับการเป็นหนี้ค้างชำระ ความสัมพันธ์ไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ

จากผลการวิจัย พบว่าปัจจัยทางเศรษฐกิจ ได้แก่ การถือครองที่ดิน รายได้ ทรัพย์สิน หนี้สิน เงินออม และหลักประกันการกู้เงิน ธ.ก.ส. กับกลุ่มลูกค้าที่เป็นหนี้ปกติและเป็นหนี้ค้างชำระ (NPLs) มีความสัมพันธ์กันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ที่ .01 และ .05 เป็นไปตามสมมุติฐาน เนื่องจากปัจจัยทั้ง 5 เป็นปัจจัยเกี่ยวกับการมีรายได้ โดยที่ การถือครองที่ดิน รายได้ เงินออมเป็นปัจจัยที่แสดงถึงการมีรายได้ จึงทำให้มีความสามารถใจการชำระหนี้ จึงส่งผลให้ไม่เป็นผู้ที่มีหนี้ค้างชำระ ในขณะที่หนี้สินและหลักประกัน ถือเป็นปัจจัยที่แสดงถึงภาระที่ต้องชำระหนี้หลายๆ ด้าน จึงทำให้การชำระหนี้ไม่เป็นไปตามกำหนด รวมทั้งการค้ำประกันที่ไม่เป็นแบบใช้การจำนวนอสังหาริมทรัพย์ คือการใช้ผู้อื่นค้ำประกัน จึงไม่มีหลักประกันที่แน่นอน ทั้งนี้จึงส่งผลให้ความสามารถในการชำระหนี้มีต่ำ จึงทำให้เป็นผู้ที่มีหนี้ค้างชำระได้ ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของของดำรงชัย เดชาธิม (2544) ศึกษาปัจจัยสำคัญที่ทำให้เกษตรกรลูกค้ามีหนี้ค้างชำระ ธ.ก.ส. กรณีศึกษา สาขาชุมพร พบว่าพื้นที่ทำการเกษตรหรือการถือครองที่ดิน รายได้ในครัวเรือนมีผลต่อการเป็นหนี้ค้างชำระ อธิบายได้ว่าเกษตรกรที่ถือครองที่ดินมากมีพื้นที่ทำการเกษตรมากกว่า จะมีโอกาสชำระหนี้ได้มากกว่า เกษตรกรที่มีขนาดถือครองที่ดินน้อย เนื่องจากการถือครองที่ดินมากหรือพื้นที่ทำการเกษตรมาก ย่อมจะส่งผลต่อการได้รับผลผลิตที่มากกว่า และมีรายได้ที่มากกว่าจึงมีโอกาสชำระหนี้ได้สูงกว่า อุทัย อักษรพันธ์ (2552) ศึกษาปัจจัยที่มีผลต่อความสามารถในการชำระหนี้ของลูกค้าปรับปรุงโครงสร้างหนี้ ธ.ก.ส. สาขาหาดใหญ่ ผลการศึกษา พบว่า หนี้สินรวม หนี้สินในระบบ ธ.ก.ส. หลักประกันรับรองรับผิดชอบ

ลูกหนี้ร่วม มีผลต่อความสามารถในการชำระหนี้ หรือมีความสัมพันธ์กัน เนื่องจากว่าผู้มีหนี้สินมาก ทั้งหนี้สินในระบบและนอกระบบ ถ้ามีมากย่อมสร้างภาระให้กับลูกค้ำมาก โอกาสที่จะเป็นหนี้ค้ำชำระมากกว่าผู้ที่มีหนี้สินน้อย สำหรับหลักประกันแบบบุคคลค้ำประกัน 2 คน และหลักประกันเงินกู้แบบรับรองรับผิดชอบอย่างลูกหนี้ร่วมเป็นหลักประกันที่ไม่มั่นคง หากลูกค้ำผู้กู้ขาดความรับผิดชอบแล้ว ก็จะมีโอกาสเป็นหนี้ค้ำชำระสูง ซึ่งแตกต่างจากหลักประกันจำนองอสังหาริมทรัพย์ เป็นที่ดินบ้าน ที่ดินเพื่อการเกษตร หรือที่ดินประเภทอื่น ๆ เป็นหลักประกันที่มั่นคง ลูกค้ำผู้กู้จะเกิดความหวงแหน ในที่ดิน โอกาสในการเป็นหนี้ค้ำชำระจึงน้อยกว่า จึงกล่าวได้ว่าหลักประกันทั้งแบบบุคคลค้ำประกัน 2 คน และหลักประกันเงินกู้แบบรับรองรับผิดชอบอย่างลูกหนี้ร่วมมีความสัมพันธ์กับการเป็นหนี้ค้ำชำระของลูกค้ำ ธ.ก.ส.

ข้อเสนอแนะ

การวิจัย เรื่อง ปัจจัยที่มีความสัมพันธ์ต่อการเป็นหนี้ค้ำชำระ ของลูกค้ำธนาคารเพื่อการเกษตรและสหกรณ์การเกษตร กรณีศึกษาธนาคารเพื่อการเกษตรและสหกรณ์การเกษตร สาขาคลองหอยโข่ง อ.คลองหอยโข่ง จ.สงขลา ผู้วิจัยมีข้อเสนอแนะต่อ ธนาคารธนาคารเพื่อการเกษตรและสหกรณ์การเกษตร และลูกค้ำ เพื่อใช้เป็นแนวทางในการป้องกันและแก้ไขปัญหานี้ค้ำชำระ ดังนี้

1. ด้านธนาคาร

จากการศึกษาปัจจัยส่วนบุคคลของลูกค้ำพบว่า มีอายุเฉลี่ยโดยรวมค่อนข้างสูง ไม่ได้ประกอบ อาชีพด้วยตนเอง มีทายาทหรือบุคคลในครัวเรือนอยู่ในวัยแรงงานประกอบอาชีพนอกภาคการเกษตรเพิ่มมากขึ้น ธนาคารจะต้องดำเนินการเปลี่ยนตัวลูกค้ำโดยรับบุคคลในครัวเรือนเข้าเป็นลูกค้ำของธนาคารแทน ให้การศึกษอบรม แลกเปลี่ยน องค์ความรู้ในการประกอบอาชีพ ทั้งในภาคและนอกภาคการเกษตร สนับสนุนส่งเสริมการให้สินเชื่อการประกอบอาชีพนอกภาคการเกษตร มากขึ้นเพื่อตอบสนองความต้องการของลูกค้ำรุ่นใหม่ ตามภารกิจใหม่ของธนาคาร

จากการศึกษาปัจจัยที่มีความสัมพันธ์ต่อการเป็นหนี้ค้ำชำระของลูกค้ำ ได้แก่ รายได้ หนี้สินในระบบ ธ.ก.ส. เงินออม หลักประกัน มีความสัมพันธ์กับการชำระหนี้ ธนาคารจะต้องให้ความสำคัญกับการวิเคราะห์สินเชื่อ ให้สินเชื่อจำนวนที่เหมาะสมสอดคล้องกับรายได้หรือความสามารถในการชำระหนี้ของลูกค้ำ ให้มีหลักประกันที่มั่นคง โดยเฉพาะการจำนองอสังหาริมทรัพย์ คำนึงถึงคุณภาพสินเชื่อมากกว่าปริมาณ ป้องกันการก่อหนี้เกินกำลังของลูกค้ำป้องกันการสำรองหนี้ซึ่งมีความเสี่ยงด้านเครดิตของธนาคาร และ ธนาคารจะต้องสนับสนุนให้มีการออมในรูปแบบต่าง ๆ ที่มี

สวัสดิการ เช่น กองทุนทวีสุข การประกันชีวิตโดยธนาคารตั้งเป็นกองทุนออกค่าใช้จ่ายให้ส่วนหนึ่ง เพื่อเป็นการลดรายจ่ายในครัวเรือน สร้างความมั่นคงทางการเงินให้กับครอบครัวลูกค้า

2. ด้านลูกค้า

การปรับเปลี่ยนพฤติกรรมกรรมการบริ โภคแล การก่อกอหนี่และการออม ลูกค้าจะต้องปรับเปลี่ยนพฤติกรรมกรรมการบริ โภคและการก่อกอหนี่ที่เหมาะสม ลดรายจ่ายในครัวเรือนที่ไม่จำเป็น จัดทำบัญชีครัวเรือนเพื่อให้ทราบสถานะทางการเงินของครัวเรือนต้องมีการออมเงินเพื่อเป็นทุนสำรองและใช้ชีวิตตามแนวทางหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง

ข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งถัดไป

สำหรับข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งถัดไป ผู้วิจัยคิดเห็นว่า ควรมุ่งทำการศึกษาในเชิงลึก โดยที่เน้นกลุ่มประชากรที่เป็นลูกค้าที่มีหนี้ค้างชำระเท่านั้น และทำการศึกษาเชิงคุณภาพโดยเน้นการสัมภาษณ์โดยเอาผลจากการวิจัยในครั้งนี้ เป็นพื้นฐาน เพื่อศึกษาในเชิงลึก ให้สามารถสรุปและตีความจากการสัมภาษณ์ในเชิงลึกได้ เนื่องจากจะทำให้สามารถวิเคราะห์ได้ว่า ปัจจัยที่มีความสัมพันธ์ต่อการเป็นหนี้ค้างชำระของลูกค้า ธ.ก.ส. นั้น มีลักษณะที่แท้จริงอย่างไร เพื่อนำเอาผลการวิจัยนั้นไปปรับประยุกต์ใช้ เพื่อให้ลูกค้า ธ.ก.ส. เป็นหนี้ค้างชำระในอัตราที่ลดลง

ส่วนประเด็นเรื่องพื้นที่ที่ศึกษา ผู้วิจัยคิดเห็นว่า ควรทำการศึกษาในต่างพื้นที่ในระดับใหญ่ขึ้น เช่น ลูกค้า ธ.ก.ส. ของจังหวัดสงขลา เป็นต้น เพื่อให้ได้ทราบในบริบทระดับจังหวัด และเพื่อให้ได้ทราบถึงปัจจัยที่ส่งผลต่อการเป็นหนี้ค้างชำระของสาขาอื่น เพื่อนำเอาผลการวิจัยไปปรับประยุกต์ใช้ในระดับประเทศต่อไป

บรรณานุกรม

- เกษม เอกทวิวัฒน์เดช. 2546. ปัญหาและสาเหตุการเกิดหนี้ค้างชำระของเกษตรกรลูกค้าธนาคาร เพื่อการเกษตรและสหกรณ์การเกษตร อำเภอเมือง จังหวัดประจวบคีรีขันธ์. ปัญหาพิเศษ. รัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต สาขานโยบายสาธารณะ มหาวิทยาลัยบูรพา.
- เกรียงไกร สีหพันธ์. 2546. สภาพการกู้ยืมและการชำระหนี้เงินกู้สินเชื่อนอกภาคการเกษตร และปัญหาอุปสรรคในการชำระหนี้ของเกษตรกรลูกค้า ธ.ก.ส. สาขาบ้านฝาง จังหวัดขอนแก่น. วิทยานิพนธ์วิทยาศาสตรมหาบัณฑิต (เกษตรศาสตร์) มหาวิทยาลัยขอนแก่น.
- ชัยพฤกษ์ สุดถวิล. 2548. ปัญหาการชำระหนี้เชื่อการเกษตรของเกษตรกรในเขตอำเภอบางปะหัน จังหวัดพระนครศรีอยุธยา. ปัญหาพิเศษ รัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต สาขา นโยบายสาธารณะ มหาวิทยาลัยบูรพา.
- เทียนชัย เปรมปราศิน. 2548. ปัญหาและแนวทางแก้ไขการค้างชำระต้นเงินและดอกเบี้ยเงินกู้ของเกษตรกรลูกค้าธนาคารเพื่อการเกษตรและสหกรณ์การเกษตร (ธ.ก.ส.) กรณีศึกษา สาขาอำเภอชะอำ อำเภอชะอำ จังหวัดเพชรบุรี. วิทยานิพนธ์วิทยาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาเศรษฐศาสตร์สหกรณ์ มหาวิทยาลัยแม่โจ้.
- ครุณี พุทธิบุญดลย์. 2543. การจัดการสินเชื่อ. กรุงเทพมหานคร: รุ่งศิลป์การพิมพ์.
- ดำรงชัย เดชาธิดม. 2544. ปัจจัยสำคัญที่ทำให้เกษตรกรลูกค้ามีหนี้ค้างชำระ ธ.ก.ส. กรณีศึกษา : เกษตรกรลูกค้า ธ.ก.ส. สาขาชุมพร. วิทยานิพนธ์วิทยาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาเศรษฐศาสตร์สหกรณ์ มหาวิทยาลัยแม่โจ้.
- ธนาคารเพื่อการเกษตรและสหกรณ์การเกษตร. 2543. รายงานกิจการ งบดุล งบกำไรขาดทุน ปีบัญชี 2543. (1 เมษายน 2542 – 31 มีนาคม 2543).
- ธนาคารเพื่อการเกษตรและสหกรณ์การเกษตร. 2552. วิธีปฏิบัติสินเชื่อด้านเกษตรกร. แก้ไขเพิ่มเติม ลงวันที่ 26 พฤศจิกายน 2552.
- ธนาคารเพื่อการเกษตรและสหกรณ์การเกษตร. 2552. พระราชบัญญัติธนาคารเพื่อการเกษตรและสหกรณ์การเกษตร พ.ศ. 2509. แก้ไขเพิ่มเติมฉบับที่ 7.
- ธนาคารเพื่อการเกษตรและสหกรณ์การเกษตร. 2552. ระบบสารสนเทศเพื่อธุรกิจหลักสาขา. [ออนไลน์] URL: <http://diamond.it.baac.or.th/cdis/esm0000/default.asp> (สืบค้นวันที่ 10 กุมภาพันธ์ 2553).

- ธนาคารเพื่อการเกษตรและสหกรณ์การเกษตร. 2553. รายงานกิจการ งบดุล งบกำไรขาดทุน
ปีบัญชี 2552. (1 เมษายน 2552-31 มีนาคม 2553).
- ธนาคารเพื่อการเกษตรและสหกรณ์การเกษตร. 2548. การดำเนินงานด้านสินเชื่อของ ธ.ก.ส. กับ
ปัญหาหนี้ในระบบของเกษตรกร : กรณีศึกษาจังหวัดสุรินทร์.
- ธานีรินทร์ ศิลป์จารุ. 2552. การวิจัยและวิเคราะห์ข้อมูลทางสถิติด้วย SPSS. พิมพ์ครั้งที่ 10.
กรุงเทพมหานคร: บิซซิเนสอาร์ แอนด์ ดี
- นิกร มาตุพรหม. 2542. ปัจจัยที่มีผลต่อการชำระคืนสินเชื่อการเกษตรของเกษตรกร
ลูกค้าธนาคารเพื่อการเกษตรและสหกรณ์การเกษตร สาขาฝาง อำเภอฝาง จังหวัด
เชียงใหม่. การค้นคว้าแบบอิสระ วิทยาศาสตร์มหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยเชียงใหม่
- นิรันดร์ ภิระบรรณ. 2544. สาเหตุของหนี้ที่ไม่ก่อให้เกิดรายได้ของ ธนาคารกรุงไทย
จำกัด (มหาชน) ในจังหวัดเชียงราย. วิทยานิพนธ์เศรษฐศาสตรมหาบัณฑิต
มหาวิทยาลัยเชียงใหม่.
- วรพล วรพงศกร. 2543. ปัจจัยที่มีผลกระทบต่อความสามารถในการชำระหนี้ของเกษตรกร
ลูกค้าธนาคารเพื่อการเกษตรและสหกรณ์การเกษตร. วิทยานิพนธ์เศรษฐศาสตร
มหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยเกริก.
- วรรณิ บรรทัด. 2543. การบริหารสินเชื่อ. กรุงเทพมหานคร: มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช.
วิทยา มหาคุณวงศ์. (2543). ปัจจัยที่มีผลกระทบต่อพฤติกรรมการจ่ายคืนเงินกู้ยืมของลูกค้าหนี้
กรณีศึกษาบริษัทบริหารสินทรัพย์แห่งหนึ่งในจังหวัดเชียงใหม่. วิทยานิพนธ์
เศรษฐศาสตรมหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยเชียงใหม่.
- สุนิ ศักรนันท์และคณะ. 2543. เอกสารการสอนชุดวิชาการบริหารสินเชื่อ หน่วยที่ 1 – 7.
พิมพ์ครั้งที่ 11. กรุงเทพมหานคร: มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช.
- อาคม ใจแก้ว. 2551. วิธีวิทยาการวิจัยทางรัฐประศาสนศาสตร์. พิมพ์ครั้งที่ 4. สงขลา: แม็กมีเดีย
วาย ทู เค เพรส.
- อุทัย พิมพ์ไกร. 2546. บทบาทและศักยภาพการชำระหนี้ของกลุ่มลูกหนี้กลุ่มรับรองผิดอย่างลูกหนี้
ร่วมของธนาคารเพื่อการเกษตรและสหกรณ์การเกษตรสาขาแม่แตง จังหวัดเชียงใหม่.
การค้นคว้าอิสระ เศรษฐศาสตรมหาบัณฑิต บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยเชียงใหม่.
- อุทัย อักษรพันธ์. 2552. ปัจจัยที่มีผลต่อความสามารถในการชำระหนี้ของลูกค้าปรับปรุง
โครงสร้างหนี้ ธ.ก.ส. สาขาหาดใหญ่ จังหวัดสงขลา. สารนิพนธ์ศิลปศาสตรมหาบัณฑิต
สาขาวิชาการจัดการธุรกิจเกษตร มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์.

ภาคผนวก

ประเภทลูกค้า 1 2

วันที่สัมภาษณ์...../...../.....

แบบสอบถาม

**โครงการวิจัย เรื่อง ปัจจัยที่มีความสัมพันธ์ต่อการเป็นหนี้ค้างชำระ (NPLs)
ของลูกค้า ธ.ก.ส. สาขาคลองหอยโข่ง อ.คลองหอยโข่ง จ.สงขลา**

คำชี้แจง

แบบสอบถามฉบับนี้ เป็นเครื่องมือประกอบการรวบรวมข้อมูลโครงการวิจัย เรื่อง ปัจจัยที่มีความสัมพันธ์ต่อการเป็นหนี้ค้างชำระ (NPLs) ของลูกค้า ธ.ก.ส. สาขาคลองหอยโข่ง อ.คลองหอยโข่ง จ.สงขลา เป็นการวิจัยเพื่อจัดทำสารนิพนธ์ (Minor Thesis) สำหรับหลักสูตรรัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต สาขารัฐประศาสนศาสตร์ คณะวิทยาการจัดการ มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ วิทยาเขตหาดใหญ่ เพื่อความสมบูรณ์ของงานวิจัย และเพื่อประโยชน์ต่อการศึกษา ผู้วิจัยใคร่ขอความกรุณา ท่านได้ให้ความอนุเคราะห์ตอบแบบสอบถามบนพื้นฐานของความเป็นจริงและโดยอิสระ ข้อมูลเกี่ยวกับท่านที่ได้รับจากการสำรวจครั้งนี้จะถูกเก็บไว้เป็นความลับอย่างดีที่สุด และจะไม่ถูกนำไปเผยแพร่ หรือใช้เพื่อการใดๆ ทั้งสิ้น นอกเหนือจากการวิจัยครั้งนี้เท่านั้น โดยการนำเสนอผลการวิเคราะห์ ข้อมูลจะเป็นไปในลักษณะในภาพรวมเท่านั้น ไม่มีการวิเคราะห์หรือรายงานเป็นรายบุคคลแต่อย่างใด และขอขอบพระคุณเป็นอย่างยิ่งที่ท่านได้ให้ความอนุเคราะห์ในครั้งนี้

แบบสอบถาม ประกอบด้วย 2 ส่วนดังนี้

ส่วนที่ 1 ข้อมูลปัจจัยส่วนบุคคลของลูกค้า ธ.ก.ส. สาขาคลองหอยโข่ง

ส่วนที่ 2 ข้อมูลปัจจัยทางเศรษฐกิจของลูกค้า ธ.ก.ส. สาขาคลองหอยโข่ง

โปรดใส่เครื่องหมาย ✓ ใน () ที่ตรงกับท่านมากที่สุดและหรือเพิ่มเติมข้อความช่องว่าง.....

ส่วนที่ 1 ข้อมูลปัจจัยส่วนบุคคลของลูกค้า ธ.ก.ส. สาขาคลองหอยโข่ง

1. เพศ

() 1. ชาย

() 2. หญิง

2. อายุ.....ปี

3. สถานภาพการสมรส

() 1. โสด

() 2. สมรส

() 3. หม้าย

() 4. หย่า / แยกกันอยู่

4. จำนวนปีที่ศึกษา.....ปี

5. จำนวนสมาชิกในครัวเรือน.....คน

6. จำนวนสมาชิกในครัวเรือนที่มีรายได้จากการทำงาน.....คน

() 1. ทำงานในภาคการเกษตร..... คน

() 2. ทำงานนอกภาคการเกษตร..... คน

7. จำนวนสมาชิกในครัวเรือนที่ไม่มีรายได้จากการทำงาน..... คน

() 1. วัยเด็ก / กำลังศึกษา..... คน

() 2. คนป่วย..... คน

() 3. ผู้ว่างงานหรืออยู่ระหว่างหางาน..... คน

() 4. ทูพพลภาพหรือผู้ที่มีอายุเกิน 70 ปี..... คน

() 5. อื่นๆ (ระบุ)..... คน

8. ท่านและสมาชิกในครัวเรือนเป็นสมาชิกของกลุ่มการเงินต่างๆ หรือไม่

() 1. ไม่เป็นสมาชิก

() 2. เป็นสมาชิก

9. กรณีท่านเป็นสมาชิก ท่านเป็นสมาชิกของกลุ่มใดบ้าง (ตอบได้มากกว่า 1 ข้อ)
- () 1. กลุ่มออมทรัพย์ () 2. กองทุน
- () 3. กลุ่มสหกรณ์การเกษตร () 4. อื่นๆ (ระบุ)...
10. ท่านเป็นสมาชิกของกองทุนฟื้นฟูเกษตรกรหรือไม่
- () 1. ไม่เป็นสมาชิก
- () 2. เป็นสมาชิก

ส่วนที่ 2 ข้อมูลปัจจัยทางเศรษฐกิจของลูกค้า ธ.ก.ส. สาขาคลองหอยโข่ง

1. การประกอบอาชีพการเกษตรของครัวเรือน
- () 1. การประกอบอาชีพการเกษตร
- () 2. ไม่ประกอบอาชีพการเกษตร
2. การประกอบอาชีพนอกการเกษตรของสมาชิกในครัวเรือน(ตอบได้มากกว่า 1 ข้อ)
- () 1. ข้าราชการ/พนักงาน/ลูกจ้าง
- () 2. ธุรกิจส่วนตัว/ค้าขาย
- () 3. รับจ้าง
- () 4. อื่นๆ (ระบุ).....
3. การถือครองที่ดินของตนเองรวม..... ไร่
4. รายได้จากการประกอบอาชีพการเกษตร..... บาท / ปี
5. รายจ่ายในการประกอบอาชีพการเกษตร..... บาท / ปี
6. รายได้จากการประกอบอาชีพนอกภาคการเกษตร..... บาท / ปี
7. รายจ่ายในการประกอบอาชีพนอกภาคการเกษตร..... บาท / ปี
8. รายจ่ายในครัวเรือน
- () 1. ค่าอาหาร.....บาท / ปี
- () 2. ค่าเสื้อผ้า, เครื่องนุ่งห่ม..... บาท / ปี
- () 3. ค่ารักษาพยาบาล..... บาท / ปี
- () 4. ค่าใช้จ่ายในด้านการศึกษา..... บาท / ปี
- () 5. ค่าใช้จ่ายในครัวเรือน..... บาท / ปี
- () 6. อื่นๆ (ระบุ).

12. ท่านมีการออมเงิน หรือฝากเงินในรูปแบบใด (ตอบได้มากกว่า 1 ข้อ)
- () 1. ฝาก ธ.ก.ส. จำนวน.....บาท
 - () 2. ฝากธนาคารพาณิชย์ จำนวน.....บาท
 - () 3. ฝากสหกรณ์การเกษตร จำนวน.....บาท
 - () 4. ฝากกลุ่มออมทรัพย์ จำนวน.....บาท
 - () 5. ฝากกองทุนหมู่บ้าน จำนวน.....บาท
 - () 6. อื่นๆ (ระบุ.....) จำนวน.....บาท
13. หลักประกันที่ท่านใช้ในการกู้เงิน (ตอบได้มากกว่า 1 ข้อ)
- () 1. บุคคลค้ำประกัน 2 คน
 - () 2. รับรองรับผิดชอบอย่างลูกหนี้ร่วม
 - () 3. จำนองอสังหาริมทรัพย์
14. ในกรณีจำนองอสังหาริมทรัพย์ ผู้มีกรรมสิทธิ์ในที่ดินคือใคร (ตอบได้มากกว่า 1 ข้อ)
- () 1. ที่ดินของตนเองและคู่สมรส
 - () 2. ที่ดินของบิดาหรือมารดา ของตนเองหรือคู่สมรส
 - () 3. ที่ดินของบุคคลอื่น
15. ท่านมีหนี้ค้างชำระกับ ธ.ก.ส. หรือไม่
- () 1. ไม่มี
 - () 2. มี ระบุจำนวนเงิน.....บาท

ประวัติผู้เขียน

ชื่อ สกุล ว่าที่ ร.ต.สุรินทร์ ลอยลิป

รหัสประจำตัวนักศึกษา 5210521613

วุฒิการศึกษา

วุฒิ	ชื่อสถาบัน	ปีที่สำเร็จการศึกษา
เศรษฐศาสตรบัณฑิต สาขาเศรษฐศาสตร์การเกษตร	มหาวิทยาลัยรามคำแหง	2529
ประกาศนียบัตรบัณฑิต (บัณฑิตอาสาสมัคร)	มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์	2531

ตำแหน่งงานและสถานที่ทำงาน

พ.ศ. 2532 – 2534	พนักงานสินเชื่อ ธ.ก.ส. จังหวัดชัยภูมิ
พ.ศ. 2534 – 2546	พนักงานสินเชื่อ ธ.ก.ส. จังหวัดพัทลุง
พ.ศ. 2546 – 2548	ผู้ช่วยผู้จัดการสาขาค้นพัฒนาธุรกิจ ธ.ก.ส. สาขาสตูล
พ.ศ. 2548 – 2549	ผู้ช่วยผู้จัดการสาขาค้นพัฒนาธุรกิจ ธ.ก.ส. สาขาป่าพะยอม
พ.ศ. 2549 – 2551	ผู้ช่วยผู้จัดการสาขาค้นพัฒนาธุรกิจ ธ.ก.ส. สาขาพัทลุง
พ.ศ. 2551 – 2552	ผู้ช่วยผู้จัดการสาขาค้นพัฒนาธุรกิจ ธ.ก.ส. สาขาปากพะยูน
พ.ศ. 2552 – 2553	ผู้บริหารทีม สำนักบริหารจัดการหนี้ ธ.ก.ส. สำนักงานใหญ่
พ.ศ. 2553 – ปัจจุบัน	ผู้จัดการสาขา ธ.ก.ส. สาขาคลองหอยโข่ง จังหวัดสงขลา